

Jaarstukken

2019

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG 2020

Behorende bij briefnr. d.d. 21/8/20
paraaf *[Handwritten signature]*

INHOUDSOPGAVE JAARSTUKKEN 2019

	<u>Blz.</u>
JAARSTUKKEN	
Inleiding	1
Financiële beschouwingen	3
Kerngegevens	9
Jaarverslag	
A. Programmaverantwoording	
Leeswijzer	11
Kaders	13
<i>a. Programma's</i>	
1. Participatie	15
2. Ontplooiing	29
3. Leefbaarheid	36
4. Dienstverlening	48
<i>b. Overzicht van algemene dekkingsmiddelen en het bedrag voor onvoorzien</i>	55
<i>c. Overzicht overhead</i>	59
B. Paragrafen	
1. Lokale heffingen	63
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing	66
3. Onderhoud kapitaalgoederen	75
4. Financiering	79
5. Bedrijfsvoering	84
6. Verbonden partijen	87
7. Grondbeleid	97
Jaarrekening	
A. Balans per 31 december 2019 en toelichting	102
B. Overzicht van de baten en lasten in de jaarrekening en toelichting	123
C. Overzicht baten en lasten per taakveld	133
D. Verantwoordingsinformatie SiSa	139
Overige gegevens	
Controleverklaring	

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf*AMT*.....

JAARSTUKKEN

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf *AmI*.....

INLEIDING

Aan de raad,

Jaarstukken 2019

Voor u liggen de jaarstukken 2019.

Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) moeten jaarlijks het jaarverslag en de jaarrekening worden opgesteld. Deze jaarstukken ondersteunen de kaderstellende en controlerende taak van uw raad.

Het jaarverslag bestaat uit de hoofdstukken algemeen beeld van de rekening, kerngegevens, programmaverantwoording en de paragrafen.
De jaarrekening bestaat uit de balans en toelichting, het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening en toelichting, uitvoeringsinformatie en de verantwoordingsinformatie SiSa.

Ten opzichte van de jaarstukken 2018 is de indeling van de programma's gewijzigd. Het aantal programma's is teruggebracht van zes naar vier, bij de indeling is rekening gehouden met de uniforme taakvelden conform het BBV. De indeling en benaming van de programma's zijn vastgesteld in overleg met de rekeningcommissie van uw raad.

Behandeling

De behandeling van de jaarstukken 2019 staat gepland voor de vergadering van 21 september 2020.

Besluitvorming

Het is uw bevoegdheid de begroting vast te stellen.

Wij stellen u voor de jaarstukken vast te stellen en het nadelige saldo van € 5.884.460,00 te bestemmen zoals voorgesteld in hoofdstuk 1. Tevens vragen wij u om in te stemmen met de mutaties in de reserves zoals verwoord in hoofdstuk 1.

Zodra de jaarstukken zijn vastgesteld zenden wij een exemplaar aan Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen.

Stadskanaal, 7 juli 2020

Burgemeester en wethouders

de heer G.J. van der Zanden
secretaris

mevrouw Y.P. van Mastrigt
burgemeester

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf*AmT*.....

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum **21 AUG. 2020**

paraaf *Ami*.....

Financiële beschouwingen

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf

Algemeen beeld van de jaarrekening

Resultaat inclusief mutaties reserves

	Begroting 2019	Rekening 2019	Verschillen
1 Welzijn en Zorg	-59.029.000	-58.033.000	996.000
2 Wonen en Voorzieningen	-8.309.000	-7.738.000	571.000
3 Jeugd en Educatie	-8.601.000	-9.075.000	-474.000
4 Economie en Arbeidsmarkt	-5.739.000	-6.429.000	-690.000
Totaal programma's	-81.678.000	-81.275.000	403.000
Algemene dekkingsmiddelen	86.362.000	85.321.000	-1.041.000
Overhead	-10.066.000	-9.930.000	136.000
Onvoorzien	-36.000	0	36.000
Totaal	-5.418.000	-5.884.000	-466.000

Toelichting resultaat

De jaarrekening 2019 vertoont een nadelig resultaat van afgerond € 5.884.000,00.

Het begrotingssaldo is na verwerking van de decemberwijziging bijgesteld naar € 5.418.000,00 nadelig. Het werkelijke resultaat wijkt hier dus € 466.000,00 nadelig van af.

De resultaten van voorgaande jaren bedroegen:

- jaarrekening 2016	€ 1.424.000,00 voordelig
- jaarrekening 2017	€ 283.000,00 nadelig
- jaarrekening 2018	€ 2.314.000,00 nadelig
en nu dus:	
- jaarrekening 2019	€ 5.884.000,00 nadelig

Ontwikkeling resultaat van begroting naar jaarrekening

A. Begroting 2019

De door u vastgestelde begroting voor 2019, sluit met een nadelig saldo van € 2.720.000,00.

B. Decemberwijziging 2018

Door de decemberwijziging 2018 is het begrotingssaldo € 642.000,00 nadeliger uitgevallen.

C. Voorjaarsnota 2019

De bijstelling van de begroting via de voorjaarsnota had per saldo een negatief effect van € 2.777.000,00.

D. Najaarsnota 2019

De bijstelling van de begroting, inclusief daaraan voorgaande wijziging (€ 2.000,00 positief), via de najaarsnota had per saldo een positief effect van € 123.000,00.

E. Decemberwijziging 2019

De begroting is voor het laatst gewijzigd met de Decemberwijziging 2019. Deze wijziging had een voordelig effect van € 598.000,00 op het begrotingssaldo.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum **21 AUG. 2020**

paraaf *AMT*

F. Jaarrekening 2019

Op basis van de hiervoor genoemde bijstellingen van de begroting werd een negatief resultaat verwacht van € 5.418.000,00. Het werkelijke rekeningresultaat is € 466.000,00 negatiever. Wij noemen de belangrijkste afwijkingen.

- De uitgaven in het kader van de bijstandverlening zijn € 81.000,00 lager uitgevallen. Daarentegen vielen de lasten voor loonkostensubsidies € 299.000,00 hoger uit. Per saldo een nadeel van € 218.000,00.
- In de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling Wedeka wordt een voordelig resultaat (i.c. lager tekort) verantwoord van € 513.000,00. Dit betekent in onze jaarrekening een voordeel op de geraamde bijdrage in het exploitatietekort van € 211.000,00.
- Het voordeel inzake het beschermd wonen door centrumgemeente Groningen bedraagt € 128.000,00.
- Op het onderdeel WMO voorzieningen is er per saldo een nadeel van € 210.000,00. De kosten voorziening gehandicapten vallen € 62.000,00 hoger uit, de kosten van huishoudelijke hulp zijn per saldo € 56.000,00 hoger dan geraamd. Ten slotte is er een nadeel van € 92.000,00 op de kosten begeleiding.
- De lasten van de Jeugdhulp (solidaire kosten, ZIN en PGB) zijn € 266.000,00 lager uitgevallen.
- Op taakveld onderwijs is er een voordeel van € 338.000,00. Dit betreft een voordeel op leerlingenvervoer van € 153.000,00 en een voordeel op onderwijsachterstandenbeleid van € 185.000,00.
- Een deel van het (groot) onderhoud van civiele kunstwerken en beschoeiingen is niet uitgevoerd waardoor een voordeel van € 253.000,00 is ontstaan.
- De rentetoevoegingen aan de voorziening Onderhoud begraafplaatsen zijn met ingang van 2019 gecorrigeerd. Hierdoor valt een bedrag van € 491.000,00 vrij uit de voorziening.
- Op basis van de actuariële berekeningen is aan de voorziening Pensioenverplichtingen wethouders een bedrag gedoteerd van € 800.000,00.
- Per saldo bedraagt het nadeel op Uitkeringen gemeentefonds € 1.024.000,00.
- Op de financierings- en kapitaallasten bedraagt het voordeel € 207.000,00.

Voor een uitgebreidere toelichting op de afwijkingen tussen begroting en rekening verwijzen wij u naar de programmaverantwoording.

Verschil tussen saldo van baten en lasten en het resultaat

De begrotings- en verantwoordingsvoorschriften maken onderscheid in het saldo van baten en lasten en het resultaat. Het verschil betreft de mutaties in de reserves. Het saldo van baten en lasten is het verschil tussen de baten en lasten van de programma's en het onderdeel algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien. Het resultaat is het resultaat "onder de streep" nadat de mutaties in de reserves verwerkt zijn. Dit is het bedrag dat de gemeente uiteindelijk over heeft of tekort komt op de jaarrekening.

Saldo van baten en lasten en het resultaat

Het saldo van baten en lasten (= voor mutaties reserves) van de rekening 2019 bedraagt € 7.211.000,00 negatief. Het resultaat (= na mutaties reserves) van de rekening bedraagt € 5.884.000,00 negatief. Dit betekent dat in de jaarrekening per saldo € 1.326.000,00 aan de reserves is onttrokken.

Hoewel de mutaties in de reserves niet zijn verwerkt in de programmacijfers hebben wij er toch voor gekozen deze te noemen onder een apart kopje bij de programma's. De verschillen in de mutaties van de reserves houden namelijk rechtstreeks verband met de verschillen in de programmacijfers. Het daar opnemen van de toelichting komt naar onze mening de leesbaarheid van de jaarrekening ten goede.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf

Het saldo van de incidentele baten en lasten is € 826.000,00 negatief.

Exclusief de incidentele baten en lasten is het rekeningresultaat 2019 € 5.058.000,00 negatief (€ 5.884.000,00 - € 826.000,00). Voor het overzicht van de incidentele baten en lasten verwijzen wij u naar de Jaarrekening, onderdeel B.

Bestemming van het resultaat over 2019

Wij stellen u voor het negatieve rekeningresultaat van € 5.884.000,00 ten laste te brengen van de Algemene reserve (€ 158.000,00 in verband met de handhaving van de ondergrens) en aan de reserve Verkoop aandelen Essent (€ 5.726.000,00).

De stand van de Algemene reserve bedraagt na het verwerken van het resultaat over 2019 € 8.000.000,00 en van de reserve Verkoop aandelen Essent € 8.316.000,00.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf

Financiële positie

Balans per 31 december 2019

Activa	31 december 2019	31 december 2018
Immateriële vaste activa	2.936	3.033
Materiële vaste activa	86.555	85.235
Financiële vaste activa	4.341	5.267
Voorraden	514	1.107
Vorderingen	15.441	12.842
totaal activa	109.787	107.484
Passiva		
Algemene reserve	8.158	11.798
Bestemmingsreserves	38.490	38.490
Voorzieningen	6.550	6.356
Vaste schulden	37.344	29.094
Schulden	25.129	24.060
Resultaat	-5.884	-2.314
Totaal passiva	109.787	107.484

Weerstandvermogen en risicobeheersing

Weerstandvermogen per 31 december 2019

(x € 1.000)

	Rekening	Begroting
Beschikbare weerstandscapaciteit (a)	€ 18.562	€ 15.800
Benodigde weerstandscapaciteit (b)	€ 8.817	€ 8.300
Weerstandvermogen (a-b)	€ 9.745	€ 7.500
Ratio weerstandscapaciteit (a/b)	2,1	1,9

De incidentele weerstandscapaciteit wordt gevormd door het eigen vermogen (reserves) per balansdatum, een deel hiervan is in beginsel niet vrij besteedbaar. In de paragraaf Weerstandvermogen en risicobeheersing is de beschikbare incidentele weerstandscapaciteit per 31 december 2019 berekend op € 18,6 miljoen. De benodigde incidentele weerstandscapaciteit bedraagt € 8,8 miljoen.

Ten opzichte van de begroting is het weerstandvermogen € 2,2 miljoen groter. Dit is voornamelijk ontstaan door per saldo € 2,7 miljoen minder/uitgestelde onttrekkingen aan de reserves en per saldo hogere risico's van € 0,5 miljoen.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf

Uitgaande van de vastgestelde ratio van 1,15 is de beschikbare capaciteit ruim voldoende voor de dekking van de lopende (incidentele) risico's.

Tegenvallers en risico's van structurele aard met financiële gevolgen voor de langere termijn kunnen in beginsel niet worden gedekt uit de incidentele weerstandscapaciteit. Voor incidenteel tegenvallende lastenontwikkelingen kan echter wel een beroep op de algemene reserve gedaan worden.

Na verwerking van het rekeningresultaat 2019 is de ondergrens van de Algemene reserve van € 8 miljoen bereikt. Dit betekent dat voor een eventueel beroep op de reserve de bestemmingsreserve Verkoop aandelen Essent ingezet wordt. Inzet van deze reserve heeft geen invloed op de beschikbare incidentele weerstandscapaciteit.

De structurele weerstandscapaciteit wordt bepaald door structurele begrotingsoverschotten en/of maatregelen die structurele middelen genereren. Naar aanleiding van het zorgelijke meerjarenperspectief in de Voorjaarsnota 2020 wordt geen financieel kader voor de begroting 2021 opgesteld. In plaats daarvan wordt in aanloop naar het vaststellen van de begroting 2021 een traject opgestart waarbij op basis van de verwachte financiële positie in verschillende scenario's de financiële toekomst van onze gemeente tegen het licht wordt gehouden. Om het tij te keren is het nemen van ingrijpende maatregelen onvermijdelijk. In het onderdeel Aanbieding van de voorjaarsnota is dit nader toegelicht.

Risico's

Het risicoprofiel is toegelicht in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Coronavirus

De uitbraak van COVID-19 (Corona) eind februari 2020 heeft een enorme impact op ons allemaal. De wereldwijde pandemie leidt tot ongekende omstandigheden. Voor de aanpak van COVID-19 kijken wij wat we, aanvullend op de landelijk maatregelen van het Rijk, kunnen doen. Dit raakt veel beleidsterreinen van onze organisatie. Vanaf de uitbraak zijn we continu bezig met het inventariseren van de gevolgen/effecten.

We streven naar een zo adequaat mogelijke uitvoering van de landelijke en lokale maatregelen en naar zoveel mogelijk continuïteit van de reguliere werkzaamheden en van noodzakelijke (digitale) besluitvorming en hebben daarvoor de nodige interne maatregelen genomen.

Financiële kengetallen

Op basis van de financiële kengetallen concluderen wij dat onze financiële positie **per balansdatum** redelijk is.

De schuldenlast blijft relatief laag, op basis van de solvabiliteitsratio zijn we nog voldoende in staat aan onze verplichtingen te voldoen. De boekwaarden van de grondexploitatie zijn reëel en kunnen naar verwachting worden terugverdiend.

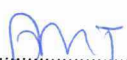
Het kengetal structurele exploitatieruimte laat voor het derde jaar op een rij een negatieve ontwikkeling zien. De prognose van de begrotingspositie van de gemeente ziet er zorgelijk uit, in de aanloop naar de begroting voor 2021 moeten ingrijpende maatregelen worden genomen om de exploitatie structureel sluitend te kunnen maken.

Voor incidentele tegenvallers is er ruim voldoende incidentele weerstandscapaciteit. Inzet hiervan is wel van invloed op de solvabiliteitsratio.

Het overzicht van de berekende kengetallen en de toelichting daarop zijn opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf

Onzekerheid met betrekking tot de eigen bijdragen

Een aanvrager van een Wmo-voorziening is op grond van de Wmo een eigen bijdrage verschuldigd. De berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdragen is een wettelijke taak van het Centraal Administratie Kantoor (CAK). Het CAK verstrekt aan de gemeenten een totaaloverzicht, waarbij maandelijks afstorting plaatsvindt van de geïncasseerde bijdragen. Gemeenten kunnen op deze overzichten van het CAK wel de aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen met de eigen Wmo-administratie. Probleempunt is dat door het ontbreken van inkomensgegevens op de overzichten de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend is om als gemeente op persoonsniveau de volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen.

De commissie BBV schrijft in de kadernota rechtmatigheid daarover het volgende: "Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen. De gemeente zal deze onzekerheid in de jaarrekening moeten noemen, ook al ligt de oorzaak niet bij de gemeente" (einde citaat). In de jaarrekening 2019 is aan eigen bijdragen € 331.000,00 verantwoord. Hiervan kunnen wij de juistheid en volledigheid dus niet vaststellen. In de voorgaande alinea's is deze onzekerheid adequaat toegelicht.

Financiering

Investerings worden gefinancierd met eigen en vreemd vermogen. Onder eigen vermogen vallen algemene reserves en bestemmingsreserves (boekwaarde per 31 december 2019 € 40,5 miljoen), onder vreemd vermogen vallen voorzieningen en de langlopende geldleningen (boekwaarde per 31 december 2019 € 43,9 miljoen). De totale boekwaarde per 31 december 2019 van de financieringsmiddelen bedraagt € 84,6 miljoen. De totale boekwaarde van de investeringen bedraagt per 31 december 2019 € 93,8 miljoen. Het financieringstekort op de boekwaarde van de investeringen bedraagt € 9,2 miljoen (€ 93,8 miljoen - € 84,6 miljoen) en is gefinancierd met kortlopende financieringsmiddelen.

Rentelasten

Om een reëel beeld van de investeringslasten te geven, berekenen wij rente over de interne financieringsmiddelen (eigen vermogen en voorzieningen). In de rekening is het werkelijke omslagpercentage 2,39 en is het renteresultaat op de omslag € 545.000,00 voordelig. Ten opzichte van de raming in de begroting (€ 352.000,00) is dit een voordeel van € 193.000,00. De renteberekening is opgenomen in de paragraaf Financiering (renteschema).

Door de reserves en voorzieningen voor financiering te gebruiken, besparen wij rente op geldleningen van derden. De rente over de reserves en voorzieningen komt ten gunste van algemene dekkingsmiddelen. Voor een deel wordt na resultaatbepaling rente aan de bestemmingsreserves toegevoegd.

Op basis van de stand van de reserves en de voorzieningen per 1 januari 2019 is de totale bespaarde rente in 2019 € 1.335.000,00. Hiervan is € 973.000,00 ten gunste van algemene dekkingsmiddelen geboekt en € 362.000,00 aan de bestemmingsreserves toegevoegd.

Overzicht rentelasten

	Bedrag
Toegerekende rentelasten investeringen	€ 2.668.000,00
Bespaarde rente	€ -1.335.000,00
Renteresultaat	€ -545.000,00
Netto (externe) rentelasten	€ 788.000,00

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum

21 AUG. 2020

paraaf

Kerngegevens

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum **21 AUG. 2020**

paraaf AMT

KERNGEGEVENS

	<u>2019</u>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
<u>FYSIEKE STRUCTUUR</u>			
Oppervlakte gemeente in ha	11.994	11.994	11.995
Aantal woningen	15.253	15.267	15.276
Afval in 1.000 kg (totaal)	14.636	14.485	14.109
Groente-, fruit en tuinafval	2.934	2.577	2.460
Restafval	4.417	5.582	5.663
Hout	2.004	1.515	1.327
Grof huisvuil	2.394	2.040	1.966
Klein chemisch afval	81	78	74
Glas	651	613	600
Oud papier	1.768	1.733	1.661
Plastic verpakkingen	387	347	358
<u>SOCIALE STRUCTUUR</u>			
Bevolking	31.687	31.801	32.254
0 t/m 4 jaar	1.299	1.322	1.368
5 t/m 19 jaar	5.018	5.129	5.321
20 t/m 64 jaar	17.373	17.421	17.647
65 en ouder	7.997	7.929	7.918
Sociale uitkeringen (alle regelingen)			
Gemiddeld aantal uitkeringsgerechtigden	984	1.007	1.026
In procenten van de bevolking	3,17	3,17	3,18
Aantal leerlingen onderwijs			
Openbaar basisonderwijs	505	493	561
Bijzonder basisonderwijs	1.880	1.881	1.911
Speciaal basisonderwijs	194	189	195
Voortgezet onderwijs (excl. MBO)	2.018	2.081	1.949
Praktijk onderwijs	188	185	194
Speciaal (voortgezet) onderwijs	129	128	115
Aantal leners bibliotheek	8.541	8.697	8.893
Uitleningen bibliotheek	234.413	255.845	261.070
Bezoekers Theater Geert Teis	42.533	42.303	42.816

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum **21 AUG. 2020**

paraaf

Jaarverslag

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf

Programmaverantwoording

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf*AMT*.....

LEESWIJZER PROGRAMMAVERANTWOORDING

Het overzicht "Kaders" bevat de door u vastgestelde beleidsnota's of bovengemeentelijke nota's die betrekking hebben op de programma's.

De programma's zijn opgebouwd door antwoord te geven op de zogenaamde drie "W"-vragen: "Wat wilden wij bereiken?", "Wat hebben wij daarvoor gedaan?" en "Wat heeft het gekost?".

De programmaverantwoording bevat verder het onderdeel Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien en het overzicht van de kosten van overhead.

Programmanaam

De begroting kent vier programma's. Onder de naam van het programma is aangegeven welke taakvelden onder dit programma vallen.

Wat wilden wij bereiken?

Maatschappelijk effect

Hier worden de maatschappelijke effecten genoemd die beoogd werden met het programma.

Nieuw beleid

Hier staan de nieuwe beleidsprioriteiten. De indeling is als volgt:

1. Prioriteiten als gevolg van wettelijke verplichtingen
2. Prioriteiten als gevolg van aangegane eigen verplichtingen
3. Prioriteiten als gevolg van wensen/ambities

Onder nieuw beleid vatten wij alleen die beleidsprioriteiten waarvoor tot dusver nog geen budget beschikbaar gesteld was. Dus nieuw beleid = nieuw geld.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Hier worden van de taakvelden die tot het programma behoren de belangrijkste activiteiten genoemd. Indien van toepassing wordt het nieuwe beleid nader uiteengezet. Daarna worden de activiteiten van het bestaande beleid van de taakvelden genoemd.

Bestaand beleid kan overigens wel nieuwe activiteiten bevatten, waarvan de kosten gedekt worden uit bestaande en voor dat doel beschikbaar gestelde budgetten.

Wat heeft het gekost?

Lasten en baten

Hier worden de lasten en de baten van zowel het nieuwe als het bestaande beleid van het programma in één totaal vermeld.

Taakvelden

Hier worden de lasten en baten gespecificeerd naar taakvelden.

Toelichting

Hier is aangegeven (indien van toepassing) welk deel van de baten en lasten betrekking heeft op nieuw beleid. Eventueel wordt een korte toelichting gegeven op de baten en lasten van 2019. Het verschil tussen de cijfers van 2019 en de bijgestelde begroting 2019 is beknopt toegelicht.

Mutaties reserves

Hier wordt een toelichting gegeven op de mutaties reserves die betrekking hebben op het programma.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN

BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf*AmT*.....

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum **21 AUG. 2020**

paraaf*AMT*.....

KADERS

Accommodatieplan "Gezonde basis voor Stadskanaalse accommodaties"
Afwalwaterplan 2016-2021 Groningen-Oost en Specificatie Stadskanaal
Beleidsnota 0^e-lijn "Voor-, vroeg- en nazorg"
Beleidsplan Jeugdhulp 2018-2020
Beleidsplan Openbare verlichting
Beleidsplan Veiligheidsregio Groningen 2016-2019
Beleidsplan Wmo 2013-2017 "De Kracht van Verbinden"
Bestuursakkoord 2018-2022 - "Samen koersvast naar de toekomst"
Bestuursovereenkomst met het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA)
Categorisering wegen
Deelname verklaring duurzaam inkopen (gemeente-Senter Novem)
Economisch Actieplan
Energieakkoord Noord-Nederland
Erfgoedverordening
Gezamenlijk Plan Groninger gemeenten Van Beschermd Wonen en Opvang naar wonen met begeleiding op maat: op weg naar 2020
Herijking Armoedebelief Gemeente Stadskanaal 2016 "Perspectief zien en kansen benutten"
Herziening subsidie- en tarievenbeleid sport 2009
Integraal Veiligheidsplan Stadskanaal 2015-2018
Integrale gebiedsontwikkeling Musselkanaal
Kadernota Kwaliteit Openbare Ruimte
Klimaataakkoord gemeenten en Rijk
Koersdocument Kwaliteit en Rechtmatigheid in de Wmo 2015 en de Jeugdwet
Koersdocument Publieke gezondheid in de regio Groningen: Ontwikkelperspectief 2017-2020
Koersdocument Stadskanaal Koersvast "Nait soezen, moar doun"
Koers Wedeka
Lokaal Akkoord 2016-2020 "Samen werken aan goed en passend wonen"
Meerjarig programma: Van beschermd wonen naar wonen met begeleiding op maat
Naar een integrale Schuldhulpverlening 2011
Nota "Stadskanaal, samen met de burger", integraal beleidskader sociaal domein
Nota "Van AWBZ naar WMO"
Nota Cultuur in kanalen
Nota Doorontwikkeling Huishoudelijke Hulp
Nota Duurzame energie en energiebesparing
Nota Grondbeleid 2017-2020
Nota Integraal Huisvestingsplan (IHP) Onderwijs 2015-2018
Nota Invoering Participatiewet in Oost-Groningen
Nota Leerplicht en het recht op onderwijs
Nota Lokaal Gezondheidsbeleid 2013-2016
Nota Lokaal Onderwijsbeleid "Talent Centraal"
Nota VANG gemeente Stadskanaal (Van Afval Naar Grondstof 2017-2020) en Notitie uitwerking variant 2
VANG
Nota Wijkgericht werken in onze organisatie
Notitie HRM-beleid
Ontwikkelprogramma Training en Diagnose Centra (gemeenten Stadskanaal en Veendam)
Omgevingsnota Stadskanaal 2013-2014
Plan van aanpak "Kans voor de Veenkoloniën"
Positioneringsonderzoek GGD
Preventie- en handavingsplan Drink- en Horecawet 2014-2016

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN

BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf

Provinciaal Omgevingsplan (POP3)
Regionaal Crisisplan rampenbestrijding
Regionaal Kompas Actief onder Dak 2014-2017
Regionaal Prestatiekader
Regionaal Veiligheidsplan Noord Nederland 2015-2018
Regionaal woon- en leefbaarheidsplan (menukaart voor Oost-Groningen)
Sportnota Stadskanaal 2014-2018
Structuurplan Gemeente Stadskanaal
Systematiek van waarderings- en activiteitensubsidies
Toegankelijkheidsagenda Stadskanaal (startnotitie)
Toeristische visie Westerwolde
Visie winkelcentrum Stadskanaal
Welstandsnota
Woonvisie 2015-2025 "Kwaliteit en kwantiteit in wonen, leven en zorg"

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum **21 AUG. 2020**

paraaf *AMT*

Programma's

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum **21 AUG. 2020**

paraaf

1. PARTICIPATIE

Meedoen en Zelfredzaamheid

Taakvelden Economie en Sociaal domein

Wat wilden wij bereiken?

Maatschappelijke effecten

Onze inwoners voelen zich prettig in Stadskanaal en participeren in de samenleving. Ook al zijn er beperkingen. Zij kunnen zolang als zij dat willen in hun eigen woonomgeving blijven wonen. Zij dragen zelf de verantwoordelijkheid voor de inrichting van hun leven en leefomgeving, maar weten dat zij kunnen vertrouwen op de aanwezigheid van voldoende algemene voorzieningen en op ondersteuning van de gemeente of van andere professionals als dit niet meer op eigen kracht of met hulp van het sociale netwerk lukt.

In situaties waar de leefbaarheid onder druk staat en in situaties waar sprake is van onvoldoende zelfredzaamheid werken wij samen met maatschappelijke instellingen en (vertegenwoordiging van) bewoners aan verbetering.

Effecten taakvelden Economie

- Een aantrekkelijke gemeente zijn en blijven voor ondernemers, waar middelgrote en kleine bedrijven floreren.
- Behoud en uitbreiding van werkgelegenheid in het algemeen en waar mogelijk de vestiging van bedrijven die laaggeschoold werk bieden in combinatie met een goede en praktische aansluiting in opleidingen.
- Goede aansluiting tussen onderwijs, regionaal bedrijfsleven en samenwerking met overheid.
- Realisatie Innovatiewerkplaats en commerciële werkplaatsen, samen met onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven.
- Uitvoering Centrumvisie Stadskanaal.
- Uitvoering Integrale Gebiedsontwikkeling Musselkanaal.
- Evenwichtige en aantrekkelijke warenmarkten.

Effecten taakvelden Sociaal domein

- Verantwoordelijke inwoners, alleen indien zij niet of onvoldoende in de kosten van hun bestaan kunnen voorzien en anders problemen ondervinden in hun maatschappelijk functioneren en participeren, helpen en ondersteunen en *tijdelijk* een inkomensondersteuning bieden.
- Een samenhangend aanbod van hulpverlening.
- Voorkomen dat jongeren buiten de samenleving raken.
- Laagdrempelige voorzieningen voor minima zodat ook zij in de samenleving kunnen "meedoen".
- Eén eenduidige klant- en werkgeversbenadering in Oost-Groningen voor de uitvoering van de Participatiewet.
- Deelname van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en een arbeidsbeperking aan onze samenleving, waarbij jongeren onder de 27 jaar en mensen met arbeidspotentieel (trede 3 en 4 van de participatieladder) prioriteit krijgen.
- Samen met het bedrijfsleven realiseren van afspraakbanen in het kader van de Participatiewet.
- Doorontwikkelen Trainings- en Diagnosecentra (TDC's) en Wedeka naar een leer-werkbedrijf.
- Organiseren van beschut werken.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf *AMT*

Nieuw beleid

Taakvelden	Prioriteit	Algemene doelstelling	Activiteit voor het begrotingsjaar
Sociaal domein - Maatwerkdienstverlening 18+	Gemeentelijke Kredietbank (GKB)	Schuldhelpverlening	Beraden op de wijze van uitvoering
Sociaal domein - Geëscaleerde zorg 18+	Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvvggz)	Het binnen het gemeentelijke domein (Wmo) regelen van rechten van mensen die te maken hebben met verplichte zorg in de Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ), waarbij verplichte zorg straks ook buiten een instelling opgelegd kan worden en meer op maat gegeven.	Het uitwerken van de nieuwe verantwoordelijkheden in samenhang met de transformatie van Beschermd Wonen en Opvang, de aanpak van verwarde personen, het OGGZ-beleid en verbinden aan ons beleid veiligheid en zorg.

Wat hebben wij bereikt?

Maatschappelijke effecten

Effecten taakvelden Economie

- In 2019 zijn we opnieuw uitgeroepen tot MKB vriendelijkste gemeente van Groningen. Aan alle ondernemers is gevraagd een rapportcijfer (tussen 1 en 10) te geven aan het ondernemersklimaat van de eigen gemeente. Dat klimaat bestaat uit begrip voor ondernemers, bereikbaarheid, omgaan met regelgeving, lokale belastingen, openbare voorzieningen, veiligheid en klantvriendelijkheid. De gemeente Stadskanaal kreeg daarbij de hoogste beoordeling met gemiddeld een 7,0.
- De Innovatiehub is verder ontwikkeld en is formeel opgericht. Er wordt vanuit de Innovatiehub gewerkt aan het betrekken van het lokale MKB. Daarnaast is er de ambitie om in 2020 en verder een fysieke thuishaven te creëren voor de Innovatiehub.
- De Ondernemersacademie, waarbij jonge studenten van het Noorderpoort zich focussen op ondernemerschap, is voortgezet. In deze samenwerking tussen het onderwijs, bedrijfsleven en verschillende gemeenten in Oost Groningen worden jongeren ondersteund en gestimuleerd om ondernemers te worden.

Effecten taakvelden Sociaal domein

Ook in 2019 stond de uitvoering van ons toegangsmodel "Stadskanaal, samen met de burger" centraal. Geconstateerd kan worden dat gemeente en partijen waar we een subsidie-, inkoop-, of samenwerkingsrelatie mee hebben elkaar goed weten te vinden maar dat focus op verbetering en samenwerking noodzakelijk blijft. In 2019 heeft de specifieke focus op de jeugdzorg (taskforce jeugd) geleid tot meer inzicht en grip op de processen.

NIEUW BELEID

Taakveld Maatwerkdienstverlening 18+

Op 24 juni 2019 heeft uw raad het Beleidsplan Integrale schuldhulpverlening gemeente Stadskanaal 2019-2022 vastgesteld. Hiermee zijn de kaders voor de uitvoering van de integrale schuldhulpverlening voor de aankomende vier jaren vastgesteld. In bovengenoemde beleidsperiode blijft de Gemeentelijke Kredietbank (GKB) onverminderd onze belangrijkste samenwerkingspartner als het gaat om de uitvoering van de integrale schuldhulpverlening.

datum 21 AUG. 2020

paraaf

Taakveld Geëscaleerde zorg 18+

De verplichtingen waaraan de gemeente moet voldoen in het kader van de nieuwe Wet Verplicht Geestelijke Gezondheidszorg (WvGGZ) per 1 januari 2020 zijn gerealiseerd. Dit betekent dat de meldingen in dit kader worden opgepakt door ons meldpunt zorg en veiligheid, indien nodig een Verkennend Onderzoek wordt verricht en verzoeken tot gedwongen hulp (zorgmachtiging) worden neergelegd bij de Officier van Justitie. De regie van dit proces is ondergebracht bij de coördinatoren Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ). Zij werken hierin nauw samen met de Openbare Orde en Veiligheid (OOV) beleidsmedewerker en vormen tezamen het Zorg en Veiligheidsoverleg waarbinnen afstemming plaatsvindt. Ook de nieuwe taak voor de burgemeester, in het kader van een crisismaatregel (acuut gevaar), het 'horen' van de betrokken is ingericht.

Om de transformatie en uitstroom van Beschermd Wonen (BW) te stimuleren is in 2019 een plan geformuleerd. In 2020 wordt door de driehoek OGGZ coördinatoren, woningcorporatie Lefier en zorgaanbieders BW gewerkt aan een zorgvuldige uitstroom en blijvend herstel van cliënten. De OGGZ coördinatoren hebben hierin de regie. Vanuit deze samenwerking wordt gebouwd aan een samenhangende aanpak van cliënten met GGZ problemen (aanpak verwarde personen, WvGGZ en BW).

Beleidsindicatoren

	Indicator	Eenheid	Periode	Gemeente	Nederland
1	Funciemenging	%	2019	45,6	53,2
2	Vestigingen (van bedrijven)	aantal per 1.000	2019	126,2	151,6
3	Banen	aantal per 1.000	2019	662,3	792,1
4	Werkloze jongeren	%	2018	3	2
5	Netto arbeidsparticipatie	%	2018	63,8	67,8
6	Bijstandsuitkeringen	aantal per 10.000	1 ^e hj 2019	441	381,7
7	Kinderen in uitkeringsgezin	%	2018	8	7
8	Aantal re-integratievoorzieningen	aantal per 10.000	1 ^e hj 2018	509,9	305,2
9	WMO-cliënten met een maatwerkarrangement	aantal per 10.000	2 ^e hj 2019	1.140	630
10	Jongeren met jeugdhulp	%	2 ^e hj 2019	12,3	10,5
11	Jongeren met jeugdbescherming	%	2 ^e hj 2019	2,1	1,1
12	Jongeren met delict voor de rechter	%	2018	1	1
13	Jongeren met jeugdreclassering	%	2 ^e hj 2018	0,2	0,3

Bron: Waarstaatjegemeente.nl (Besluit Begroting en Verantwoording)

Toelichting

1. De funciemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel banen als woningen.
2. Het aantal vestigingen van bedrijven per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.
3. Het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.
4. Het percentage personen van 16 tot en met 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven en geen baan hebben als werknemer.
5. Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiele) beroepsbevolking.
6. Het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015) per 10.000 inwoners van 18 jaar en ouder.
7. Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.

datum 21 AUG. 2020

paraaf

8. Het aantal re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.
9. Het aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is 327 deelnemende gemeenten.
10. Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.
11. Het percentage jongeren tot 18 jaar met een door de rechter dwingend opgelegde jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.
12. Het percentage jongeren (12 tot en met 21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.
13. Het percentage jongeren (12 tot en met 22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12 tot en met 22 jaar).

Overig

Indicator voorzieningen	Rekening 2018	Begroting 2019	Rekening 2019
Aantal uitkeringsgerechtigden	1.007	990	984
Uitstroom uit de uitkering	266	375	265
Aantal aanvragen bijzondere bijstand	920	800	770
Aantal Bewindvoering	565	500	554
Instream Schuldhulpverlening (SHV)	170	175	166
Aantal Schuldregelingen	210	150	193
Aantal Budgetbegeleiding	200	250	182
Aantal Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen (WSNP)	35	60	19
Uitstroom SHV	160	150	140
Aantal trajecten Vroegsignalering	100	200	175
Aantal in behandeling bij Humanitas-thuisadministratie	120	150	200
Aantal in behandeling bij Stichting Leergeld	275	450	295
Aantal in behandeling bij Jeugdsportfonds (JSF)	95	180	90
Aantal in behandeling bij Jeugdcultuurfonds	-	40	21

Indicator arbeidsparticipatie	Rekening 2018	Begroting 2019	Rekening 2019
Verbetering trede 3 t.o.v. peildatum 1 januari 2019*	-	25%	34%
Plaatsing op werkstages**	-	150	110
Plaatsing op reguliere en gesubsidieerde arbeid***	-	200	240
Leer werkplekken Wedeka (pilots)	-	25	14
Techniektesten uitgevoerd bij DOK4	-	50	110
Aantal WSW plaatsen Wedeka	615	614	613

* Percentage van het aantal klanten die op 1 januari 2019 in trede 3 geregistreerd stonden en naar treden 4, 5 of 6 doorstroomden, dan wel uitstroomden (naar werk).

** Gemiddeld aantal klanten die via een werkstage intern (bij Wedeka) of extern (bij reguliere werkgevers) werkervaring opdeden.

*** Regulier werk inclusief parttime, afspraakbanen, beschut werk en uitzendbanen.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf*ant*.....

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

NIEUW BELEID

TAAKVELDEN SOCIAAL DOMEIN

Maatwerkdienstverlening 18+

Er is gestart met het uitvoering geven aan de zestien genoemde resultaatpunten in het beleidsplan Integrale Schuldhulpverlening gemeente Stadskanaal 2019-2022.

Geëscaleerde zorg 18+

In samenwerking met de Oost Groningse gemeenten Westerwolde, Veendam, Pekela en Oldambt is gewerkt aan het concretiseren van de nieuwe gemeentelijke taken voor de Wet Verplichte Geestelijke Gezondheidszorg en is dit vervlochten met de bestaande OGGZ (Openbare Geestelijke Gezondheidszorg) structuur. De regio heeft afspraken die gemaakt met de GGD over het verrichten van het Verkennend Onderzoek in het kader van een zorgmachtiging. Vanwege de verwachte toename van taken is besloten om de formatie van de twee OGGZ coördinatoren vanaf 2020 uit te breiden.

Op 8 juli 2019 is een regionale Oost Groningse bijeenkomst georganiseerd met als doel het stimuleren van de beoogde transformatie Beschermd Wonen (BW) en in het verlengde hiervan het stimuleren van uitstroom van cliënten uit BW.

Dit heeft geleid tot een plan om onder regie van de twee OGGZ coördinatoren in samenwerking met wooncorporatie Lefier en zorgaanbieders BW de uitstroom uit BW op gang te brengen.

BESTAAND BELEID

Binnen dit programma stond in 2019 meedoen (participatie) en het versterken van de zelfredzaamheid van onze inwoners centraal. Zowel op het gebied van economische ontwikkeling als het sociaal domein. Om kansen-ongelijkheid en (gezondheids)achterstanden op termijn terug te dringen is er binnen het bestaand beleid inzet geweest op onderstaande taakvelden. Daarin is zowel ambtelijk als bestuurlijk samengewerkt met veel partijen. Op diverse terreinen hebben wij onze ondersteunende, faciliterende en/of regisserende rol opgepakt. In 2019 zijn de volgende resultaten bereikt.

TAAKVELDEN ECONOMIE

Fysieke bedrijfsinfrastructuur

- Wij traden actief op als intermediair op het gebied van verkoop van bedrijventerreinen, onze ambitie daarin is om (tijdelijk) zonneparken te ontwikkelen op bedrijventerreinen door slim gebruik te maken van braakliggende gronden.
- Uitvoeren van de centrumontwikkeling Stadskanaal (zie de toelichting bij programma 3 Leefbaarheid).
- Uitvoeren van de integrale gebiedsontwikkeling Musselkanaal (zie de toelichting bij programma 3 Leefbaarheid).

Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

- Door bedrijfsbezoeken (zowel ambtelijk als bestuurlijk) is gewerkt aan het versterken van contacten met het bedrijfsleven.
- Met behulp van de Locatiemonitor Bedrijventerreinen zijn actief huur/koop panden en bedrijfskavels onder de aandacht gebracht.
- Als intermediair voor het Bedrijvenpark Stadskanaal is succesvol meegewerkt aan verkoop van 5 bedrijfskavels.
- In 2019 heeft de aandacht gelegen op een beter ordelijk verloop van de warenmarkt door een striktere afbakening en nalevering van de regels. Eveneens is een nieuwe overlegstructuur ingevoerd ter vervanging van de eerdere marktcommissievergaderingen.

BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf*AMT*.....

Economische promotie

- De gemeente Stadskanaal heeft het Plein 'Ondernemend Stadskanaal' georganiseerd en gecoördineerd tijdens de Promotiedagen Noord-Nederland. Er namen 21 bedrijven deel aan het plein, waarbij het collectief een van de grootste pleinen van de beurs was. De reacties en resultaten van deelnemende bedrijven waren dermate positief dat inmiddels een groot aantal (her)inschrijvingen voor 2020 zijn ontvangen.
- De Tocht om de Noord is in 2019 door onze gemeente gelopen. Ongeveer 1000 wandelaars zijn bij de STAR vertrokken en hebben kennis gemaakt met onze gemeente.
- De Stichting Promotie Westerwolde (SPW) richtte zich op de toeristisch recreatieve promotie van het gebied, waaronder Stadskanaal.

TAAKVELDEN SOCIAAL DOMEIN

Samenkracht en burgerparticipatie

Activiteiten maatschappelijk werk

- Stichting Welstad heeft het algemeen maatschappelijk werk uitgevoerd conform de afspraken in het budgetsubsidiecontract.
- Onze taakstelling voor het huisvesten van vergunninghouders is in 2019 vastgesteld op 22. Wij zijn erin geslaagd om deze taakstelling voor eind 2019 te realiseren. Dit resultaat is het gevolg van de goede samenwerking tussen gemeente, COA, Vluchtelingenwerk, de wooncorporatie Lefier en Welstad.
- In november 2019 is door het COA een verzoek ingediend om medewerking te verlenen bij de heropening van het AZC in Musselkanaal. Wij zijn in 2019 in gesprek gegaan met het COA om te komen tot een intentieovereenkomst. Hierover volgt in 2020 besluitvorming.
- Stichting Vluchtelingenwerk Noord Nederland (SVNN) verzorgde de maatschappelijke begeleiding van statushouders en voerde voor ons tevens het Participatieverklaringstraject uit. Deze trajecten dragen bij aan de integratie in onze samenleving. Daar waar mogelijk werden deze trajecten in samenwerking met het TDC uitgevoerd om ook de arbeidsparticipatie uit te voeren.
- Ruim honderdvijftig mantelzorgers zijn tijdens drie bijeenkomsten in Alteveer, Musselkanaal en Stadskanaal in het zonnetje gezet tijdens een speciaal moment in de Week van de Mantelzorg. Daarnaast hebben ruim duizend inwoners de Blijk van Waardering ter waarde van € 100,00 ontvangen. Dit aantal is vergelijkbaar met voorgaande jaren.
- Sensor bood (vrijwillige) telefonische bereikbaarheid ("luisterend oor") 24 uur per dag. Deze dienstverlening werd door het VNG landelijk ingekocht.
- Het vrijwilligersbeleid is uitgevoerd zoals dat in de Kadernota 0-de lijn is opgenomen. Vrijwilligers worden, zo nodig, ondersteund bij het verwerven van een VOG-verklaring.
- Wij hebben uitvoering gegeven aan de Wet gemeentelijke anti-discriminatievoorzieningen. De wettelijke taken (behandeling en registratie van meldingen) zijn belegd bij het provinciale Discriminatie Meldpunt Groningen (DMG), het lokale meldpunt en doorgeleiding naar het DMG is belegd bij het Centrum voor Jeugd, Gezin en Veiligheid (CJGV). Daarnaast pakt het CJGV de (niet wettelijke) preventieve taak van voorlichting en advies in de bestrijding en voorkoming van discriminatie op door het beschikbaar stellen van foldermateriaal.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum

21 AUG. 2020

paraaf

AMT

Activiteiten Voorzieningen WMO

- De algemene Schoonmaakondersteuning (AVS) is uitgevoerd. De financiële compensatieregeling is aangepast op de hoogte van het abonnementstarief, dat wil zeggen dat de cliënten onafhankelijk van het inkomensniveau een bijdrage van € 17,50 per 4 weken betalen voor de dienstverlening. De mensen met een laag inkomen zijn voor 5 periodes van 4 weken gecompenseerd om te wennen aan het nieuwe tarief dat voor iedereen geldt.
- Als gevolg van de invoering van het abonnementstarief was er sprake van een verhoogde instroom in de AVS.
- In 2019 is gestart met een verkennend onderzoek naar deze instroom. De resultaten worden in 2020 verwacht. Daarnaast namen wij deel aan een onderzoek van het ministerie van VWS om de gevolgen van de invoering van het abonnementstarief in kaart te brengen. Dit is een onderzoek dat meerdere jaren in beslag neemt.

Activiteiten Welzijn breed

- De uitvoering van de beleidsnota 0^e-lijn "Voor-, vroeg-, en nazorg, kaders voor preventie, advies en ondersteuning" vond plaats door verschillende uitvoerders binnen verschillende programma's.
- De doorontwikkeling van de integrale visie op de toegang "Stadskanaal, samen met de burger" kreeg doorlopende aandacht, onder andere:
 - is door de verbindingsfunctionaris een informatiemarkt voor de Wmo-consulenten uit de hele regio georganiseerd waar aanbieders van Wmo-begeleiding zich konden presenteren. Ook heeft hij 5 kennismakingsbijeenkomsten georganiseerd voor de medewerkers van het CJGV, Welstad, GGD en de ondersteuners Jeugd en Gezin aan de hand van thema's. Specifiek bedoeld om de integraliteit in de samenwerking en de toegang te versterken;
 - zijn we gestart met de voorbereidingen om een digitaal regiesysteem aan te schaffen; mede bedoeld om de samenwerking binnen het gehele sociale domein te verbeteren.
- De samenwerking met de zorgverzekeraar in de provincie (zorgregio) Groningen, is vanaf 2019 niet meer vrijblijvend. In 2019 zijn gemeenten en zorgverzekeraars verplicht om een samenwerkingsagenda op te stellen en deze bestuurlijk te borgen. Met Menzis is in 2019 een provinciale samenwerkingsagenda opgesteld waarover in 2020 besluitvorming plaatsvindt. In het verlengde hiervan is in 2019 met diverse ketenpartners in het medische domein (wijkverpleging, huisartsen, GGZ, ziekenhuis) zowel in de uitvoering als beleidsmatig samengewerkt.
- De aanpak van eenzaamheid is in een werkgroep met een brede maatschappelijke vertegenwoordiging verder uitgewerkt. Het thema is meegenomen bij de bijeenkomst met kerken en is benoemd in alle netwerkbijeenkomsten die er zijn geweest om de behoefte te peilen. Activiteiten bij elkaar brengen en meer onder de aandacht brengen is één van de uitkomsten. Dit heeft geleid tot een subsidieaanvraag bij ZonMw voor het project sociaal vitaal voor kwetsbare ouderen. Bij toekenning van deze subsidie zal het project in 2020 van start gaan in die wijken waar volgens de GGD monitor veel (ernstige) eenzaamheid is.
- De Participatieraad Stadskanaal (PRS) werd ambtelijk ondersteund in hun werkzaamheden. De Participatieraad heeft in totaal vijf formele adviezen aan ons college uitgebracht, en heeft in overleggen, bijeenkomsten en afspraken meegedacht over beleidsvorming en -evaluatie.
- Waar nodig zijn de subsidieregelingen aangepast op de actualiteit.
- Het Programma van Eisen Welzijnsvoorzieningen is doorlopend met Stichting Welstad besproken. Het vormde ook in 2019 de basis voor de uitvoering en subsidiëring van het welzijnswerk in onze gemeente. Het Programma van Eisen is in 2019 geactualiseerd en voor één jaar vastgesteld.
- Het wettelijk verplichte cliëntervaringsonderzoek Wmo is uitgevoerd. Informatie hierover is te vinden op www.waarstaatjegemeente.nl. Er zijn daarnaast twee bijeenkomsten geweest (In Stadskanaal en Musselkanaal) waar we met cliënten hebben gesproken over hun ervaringen met de gemeente. Eventuele verbeterpunten zijn intern doorgevoerd.
- De Startnotitie Toegankelijkheid is uitgewerkt in een concept Actieplan, dat nog niet is vastgesteld.
- In diverse wijken is gewerkt aan wijkprogramma's. Extra aandacht is er geweest voor Musselkanaal.
- Er zijn aan alle wijkraden wijkbudgetten verstrekt. Zie ook wijkgericht werken programma 3 Leefbaarheid.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN

BDO Audit & Assurance B.V.

Activiteiten Sociaal cultureel werk

- Op basis van het 'Programma van Eisen Welzijnsvoorzieningen' zijn afspraken gemaakt met Stichting Welstad voor het sociaal cultureel werk, ouderenwerk, algemeen maatschappelijk werk/buurtwerk, mantelzorgondersteuning, vrijwilligerswerk, opbouwwerk, brede scholen, combinatiefunctionaris/buurtsportcoaches en het jeugd- en jongerenwerk. Er is gekozen voor een integrale benadering van werkgebieden in het sociale domein. Om te zorgen dat de uitvoering zo goed mogelijk blijft aansluiten bij de actuele situatie wordt bij de subsidieverlening jaarlijks in overleg met de welzijnsinstelling prioriteiten aangegeven. Input hiervoor is onder meer afkomstig van de gemeentelijke monitor sociaal domein, wijk- en dorpsevaluaties en de inbreng van wijkraden en organisaties van dorpsbelangen. Tevens spelen trends en ontwikkelingen een rol.
- De brede school ontwikkeling, inzet buurtwerker sport, eenzaamheid, samenwerking TDC voor de doelgroep 'niet werkenden', statushouders, mantelzorgontwikkelingen en jongerenvraagstukken zijn thema's die ook het afgelopen jaar extra aandacht hebben gehad. Het vraaggericht werken en het uitgaan van de krachten en mogelijkheden, versterken wat goed gaat. Het collectief aanbod kan nog verder versterkt worden.
- In 2018 en 2019 is gewerkt aan het in kaart brengen van de bestaande situatie van alle gemeentelijke accommodaties met de bijbehorende contracten, overeenkomsten, afspraken etc. Uiteindelijk willen we eenduidige afspraken over bijvoorbeeld het huurtarief en het optimaliseren van beheer en gebruik van deze accommodaties.
- Het multifunctionele wijkcentrum "de Schakel" in Cereswijk is gerealiseerd waardoor er een verhuizing heeft plaats gevonden van het sociaal cultureel werk en het peuterspeelzaalwerk van Tinten naar deze locatie.
- De verbouw van de voormalige Parkwijkschool is in 2019 afgerond waardoor diverse organisaties konden verhuizen naar deze locatie. Het gaat daarbij om dagopvang van Zorggroep Meander, Vluchtelingenwerk Noord Nederland, het Rode Kruis, Cosis en Welstad.

Activiteiten Kinderopvang

- Voor gezinnen die geen recht op kinderopvangtoeslag hebben, maar die voor de ontwikkeling van het kind toch gebruik willen maken van kinderopvang, werd indien nodig een indicatie kinderopvang op sociale of medische gronden afgegeven. Het gebruik van deze indicatie is de afgelopen jaren sterk toegenomen. We zijn gestart met het uitwerken van een nieuwe Verordening, waarmee we beogen de kosten te beteugelen. Ook sluit de nieuwe Verordening naar verwachting beter aan bij de bedoeling van het instrument.
- De GGD Groningen voerde de wettelijk verplichte inspecties op de kinderopvang en buitenschoolse opvang uit. Gastouderbureaus, gastouders, kinderdagverblijven, kinderopvangorganisaties en organisaties voor buitenschoolse opvang die voldeden aan de wettelijke eisen zijn opgenomen in het Landelijk Register Kinderopvang.

Wijkteams

- Ook in 2019 heeft het CJGV zowel de reguliere aanvragen geïndiceerde jeugdhulp opgepakt alsmede de meldingen van veiligheidszaken. Bij deze laatste vond zo nodig doorgeleiding plaats naar de Raad voor de Kinderbescherming. Tevens vond vanuit het team de coördinatie plaats van OGGZ zaken en multiprobleem gezinnen. Leerplicht en leerlingenvervoer zijn ook onderdeel van het CJGV. Op deze wijze kon een integrale aanpak op het kind/gezin worden ingezet.
- In 2019 zijn diverse netwerkbijeenkomsten georganiseerd met als doel dat ketenpartners beter op de hoogte zijn van elkaars werkzaamheden, zodat gezinnen eerder naar de juiste ondersteuning doorverwezen kunnen worden.
- Voor de inzet van medische advisering is een nieuwe aanbieder gecontracteerd.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf*AMT*.....

Inkomensregelingen

- Voor de begroting 2019 gingen wij uit van 990 te verstrekken bijstandsuitkeringen. Het daadwerkelijke aantal verstrekte bijstandsuitkeringen bedroeg over 2019 gemiddeld 901. Inclusief de verstrekking van loonkostensubsidie voor beschermt werk en afspraakbanen komt het gemiddelde op 984. Dit aantal bijstandsuitkeringen is lager dan verwacht. De verklaring hiervoor ligt gelegen in een combinatie van economische hoogconjunctuur en inspanningen vanuit het Training en Diagnose Centrum (TDC).
- Inwoners die niet, of in onvoldoende mate, in de noodzakelijke kosten van bestaan konden voorzien zijn op adequate wijze geholpen en gestimuleerd om zo kort mogelijk van deze ondersteuning gebruik te maken.
- Er is nauwgezet gecontroleerd op onjuiste instroom en de rechtmatigheid van de uitkeringsverstrekking. De uitstroom uit de uitkeringen is zoveel mogelijk bevorderd.
- De herijkte nota armoedebeleid heeft ook in 2019 als kader gediend bij de uitvoering en ontwikkeling van het armoedebeleid. Daarnaast heeft er een onderzoek plaatsgevonden naar de effectiviteit en efficiëntie van het gemeentelijke armoedebeleid. Uw raad heeft hier opdracht voor gegeven.
- De deelname aan de collectieve ziektekostenverzekering voor minima is ook in het afgelopen jaar gestaag doorgroeid. Op dit moment zijn er ruim duizend inwoners die gebruiken maken van de zogeheten gemeentepolis.

Begeleide participatie

- In 2019 is de doorontwikkeling van het TDC verder vormgegeven, in de eerste drie maanden van een traject wordt een trajectdiagnose uitgevoerd, hiermee wordt het vervolgtraject in een plan van aanpak vastgesteld.
- Extra aandacht is besteed aan de inrichting van de cliëntvolgsystemen waardoor een betere monitoring plaats kan vinden voor wat betreft de resultaten van de aanpak in het TDC en een beter inzicht in de kansen en belemmeringen van de diverse doelgroepen van de Participatiewet.
- In totaal hebben veertien personen deelgenomen aan de pilots van Wedeka. Medio 2019 hebben twaalf kandidaten een arbeidsovereenkomst bij Wedeka gekregen. Daarvan zijn er vier eind 2019 doorgestroomd naar reguliere banen. Acht zijn nog in dienst bij Wedeka en stromen naar verwachting in 2020 door naar de reguliere arbeidsmarkt. Twee deelnemers hebben het traject niet af kunnen maken. Van de gestarte veertien deelnemers hebben elf deelnemers hebben een praktijkverklaring behaald (twee logistiek, zeven schoonmaak en twee verkoper), zeven deelnemers hebben een diploma 'basis opleiding schoonmaken' (SVS) behaald.
Conform afspraken worden de pilots in het eerste halfjaar 2020 geëvalueerd.
- De ontwikkeling van Wedeka naar een leerwerkbedrijf wordt uitgewerkt, de verwachting is medio 2020 een implementatieplan te kunnen vaststellen.
- In 2019 hebben we onze taakstelling voor beschermt werk gerealiseerd. Om dit te bereiken is de samenwerking tussen het TDC en Wedeka gestructureerd waarbij alle werkprocessen (indicatie, aanmelding, proefplaatsing, plaatsing en begeleiding) soepel verlopen. Deze goede samenwerking met Wedeka heeft bijgedragen aan een zo optimaal mogelijke bezetting van de beschikbare plekken en begeleiding van de medewerkers.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum

21 AUG. 2020

paraaf

AMT.....

Arbeidsparticipatie

- In regionaal verband is samengewerkt vanuit Werk in Zicht en subregio Zuidoost Groningen. De structuur en communicatielijnen binnen Oost Groningen zijn structureel verbeterd en hebben geleid tot een aantal afspraken.
- In samenwerking met de gemeenten in de sub-regio Zuidoost Groningen is een coördinator werkgeversdienstverlening aangesteld. Deze is in het vierde kwartaal van 2019 begonnen en maakt het marktbeperkingsplan.
- Door de teamleiders van de Training en Diagnose Centra (TDC) is een jaarplan opgesteld waarin gezamenlijke projecten voor de doelgroepen uit de Participatiewet worden geïnitieerd.
- Het TDC heeft in 2019 in totaal 104 trajecten binnen de infrastructuur van Wedeka gerealiseerd.
- In 2019 is het aantal gerealiseerde afspraakbanen met inwoners uit de gemeente Stadskanaal gestegen naar 82. Daarmee voldoen wij ruimschoots aan ons aandeel voor Oost Groningen.
- In 2019 hebben we het contract met DOK4 verlengd waardoor er nu ook aanzienlijk meer techniektesten zijn afgenomen (110 in plaats van 50). Het contract is verlengd, omdat de resultaten in de afgelopen twee jaren zeer goed waren, namelijk 21 personen doorgestroomd naar regulier betaald werk.

Maatwerkvoorzieningen (WMO)

- Er zijn fysieke maatwerkvoorzieningen verstrekt, het gaat om hulpmiddelen, woningaanpassingen, vervoersvoorzieningen, rolstoelen.
- De maatwerkvoorzieningen Wmo zijn zowel in natura als via een Persoonsgebonden Budget (PGB) verstrekt. Omdat de budgetten onder druk staan is een taskforce gestart die onderzoekt waar de dienstverlening efficiënter kan en besparingen kunnen worden behaald. De resultaten van dit onderzoek komen beschikbaar in 2020.
- De leverancier van hulpmiddelen heeft gemeld dat er binnen het kernassortiment een verschuiving plaatsvindt naar duurdere, complexere en geëlektriseerde voorzieningen, waardoor er voor gemeenten mogelijk een financieel risico dreigt (zie ook Voorjaarsnota 2019, pagina 31). In 2019 is hierover overleg gestart. Het onderzoek verwachten we af te ronden in 2020.
- Vanaf 31 december 2018 is het abonnementstarief van € 17,50 per 4 weken eigen bijdrage voor Wmo-maatwerkvoorzieningen ingevoerd. De Wmo-verordening is hierop aangepast.
- De blijverslening is uitgevoerd en regelgeving hiervoor is aangepast waardoor meer mensen hier gebruik van kunnen maken. Er zijn in 2019 wel leningen aangevraagd maar nog niet verstrekt.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf.....

Maatwerkdienstverlening 18+

- Er zijn maatwerkvoorzieningen verstrekt zowel in PGB als in natura voor Wmo dienstverlening Ondersteuning zelfredzaamheid/Ondersteuning huishouden (OZ/OH) en begeleiding (individuele begeleiding, begeleiding groep, persoonlijke verzorging en kortdurend verblijf). Er was sprake van verhoogde instroom en een verhoogde reële kostprijs (conform AMvB) bij alle producten.
- De contracten voor huishoudelijk ondersteuning en begeleiding zijn met een jaar verlengd.
- In Ommelander verband zijn nieuwe ondergrenzen voor de reële kostprijzen voor de begeleidingsproducten vastgesteld.
- Het Ommelander Contract eindigt per 1 januari 2022. De voorbereidingen voor een nieuwe inkoop voor de begeleidingsproducten zijn eind 2019 gestart.
- In 2019 zijn twee aanbieders van huishoudelijke ondersteuning overgegaan in een nieuwe aanbieder. Daarmee zijn we van vijf naar vier aanbieders gegaan.
- In provinciaal verband zijn de incidentele afspraken met de zorgverzekeraar over de financiering van het FACT 18+ team verlengd. Het betreft specifieke zorg voor een aantal jongeren van 18 jaar met zware hulpvragen. Een structurele oplossing voor dit financieringsvraagstuk is voorzien in 2020.
- Het toezicht op rechtmatigheid en kwaliteit Wmo is vormgegeven in regionale samenwerking.

Maatwerkdienstverlening 18-

- In 2019 beschikten alle huisartsen in de gemeente Stadskanaal over een Ondersteuner Jeugd & Gezin (OJG).
- Met het onderwijs zijn afspraken gemaakt over een verdergaande samenwerking in de relatie Jeugdhulp/Onderwijs.
- Vanuit de Taskforce Jeugdhulp zijn 32 verbeteracties ingezet, deels ook gericht op het optimaliseren van de maatwerkdienstverlening. Het streven hierbij is telkens de inzet van de goedkoopste adequate voorziening.
- In 2019 is veel meer zicht gekomen op de cijfers en achterliggende informatie met betrekking tot het jeugdhulpverbruik. Daarmee is het veel beter mogelijk geworden om op basis van kwantitatieve gegevens kwalitatieve en inhoudelijke verbeteringen voor te stellen en te evalueren.

Geëscaleerde zorg 18+ en 18-

- In 2019 is door de Groninger gemeenten besloten om de gezamenlijke inkoop van Beschermd Wonen (BW) te verlengen tot en met 2020.
- De voorbereidingen op de decentralisatie van de toegang BW zijn in volle gang. Gesprekken over scholing Wmo consulenten, inrichten front- en backoffice zijn opgestart.
- Landelijk is in juli 2019 een bestuursakkoord door het Rijk en de VNG afgesloten met als belangrijkste uitkomsten uitstel van de decentralisatie van de Maatschappelijke Opvang tot 2025 en een ingroeipad van tien jaar voor de nieuwe landelijke verdeelsleutel BW. Verder zijn de afspraken voor de verdeling van middelen middels een Groninger Verdeelmodel vanaf 2021 door de Groninger gemeenten geconcretiseerd in een aangepaste Gemeenschappelijke Regeling en bijbehorend convenant. Besluitvorming hierover vindt plaats in maart 2020. Hierbij is geanticipeerd op de termijn van tien jaar van het ingroeipad van het bestuursakkoord.
- Tenslotte hebben de Groninger gemeenten afspraken gemaakt over de uitwerking van beheersmaatregelen om de stijgende kosten van BW in te perken. Deze beheersmaatregelen worden vastgesteld en uitgewerkt in 2020.
- De GGZ-inloop "de Regenboog" is in 2019 aanvullend gesubsidieerd om een transformatie naar een bredere algemene voorziening in gang te zetten. Dit heeft geresulteerd in grotere externe gerichtheid en meer samenwerking met ketenpartners zoals stichting Welstad en kerken. Daarnaast is onderzoek verricht naar een alternatieve locatie, wat niet mogelijk bleek.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf *AMT*

Wat heeft het gekost?

(x € 1.000)

Beschrijving	Begroting 2019	Rekening 2019	Verschil	
Lasten	75.538	74.105	1.433	V
Baten	15.782	15.378	404	N
Saldo programma	59.756	58.727	1.029	V

Toelichting

Het voordelig saldo tussen de begroting en de rekening bedraagt € 1.029.000,00. Dit heeft de volgende oorzaken:

Taakvelden Economie (€ 910.000,00 V)

- Binnen dit programma levert de uitvoering van de centrumontwikkeling Stadskanaal (onderdeel ondernemerschap) in 2019 een voordeel op van **€ 886.000,00**; voor de uitvoering van de gebiedsontwikkeling Musselkanaal (pijler economie) is het voordeel **€25.000,00**. Tegenover het totale voordeel van € 911.000,00 staat een lagere onttrekking aan de reserve Stedelijke vernieuwing (zie programma 3 Leefbaarheid).
- Overige ontwikkelingen (waaronder personeelskosten) leveren per saldo een nadeel van **€ 1.000,00** op.

Taakvelden Sociaal domein (€ 119.000 V)

- Aan de voorziening dubieuze debiteuren is een bedrag toegevoegd van **€ 224.000,00**.
- De uitgaven in het kader van de bijstandverlening zijn € 81.000,00 lager uitgevallen. Daarentegen vielen de lasten voor loonkostensubsidies € 299.000,00 hoger uit. Per saldo een nadeel van **€ 218.000,00**.
- De uitgaven in het kader van het Bijstandsbesluit Zelfstandigen (BBZ) zijn per saldo **€ 23.000,00** lager uitgevallen. De inkomsten binnen de bijstand en IOAZ ingevolge terugvordering, verhaal en aflossing fluctueren jaarlijks en zijn dit jaar **€ 27.000,00** hoger uitgevallen.
- Er is een voordeel van **€ 63.000,00** doordat er meer gebruik is gemaakt van de samengevoegde regelingen voor de collectieve ziektekostenverzekering en minimavoorzieningen. Aan bewindvoering is **€ 32.000,00** meer besteed. Omdat de Voorzieningswijzer pas in het laatste kwartaal in gebruik is genomen vallen de lasten hiervan **€ 23.000,00** lager uit. Een correctie van de subsidie in verband met de subsidieverlening aan stichting Leergeld leidt tot een nadeel van **€ 39.000,00**.
- In de jaarrekening van Wedeka wordt een voordelig resultaat (i.c. lager tekort) verantwoord van € 513.000,00. Dit betekent voor de gemeente Stadskanaal een lagere bijdrage in het exploitatietekort van **€ 211.000,00**. De te verhalen bonus is ontvangen via de algemene uitkeringen en op het onderdeel Algemene dekkingsmiddelen verantwoord wat hier leidt tot een nadeel van **€ 54.000,00**. Aan participatietrajecten (inclusief de pilots) is **€ 41.000,00** meer besteed.
- Een lager beroep door mantelzorgers op de regeling Blijk van Waardering leidt tot een voordeel van **€ 71.000,00**.
- Het voordeel inzake het beschermd wonen door centrumgemeente Groningen bedraagt **€ 128.000,00**. De looncomponent voor het aandeel van onze gemeente in de regionaal projectleider inclusief beleidsmedewerker voor Maatschappelijke opvang is **€ 53.000,00** lager. Tegenover dit voordeel staat een nadeel in de salariskosten.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf

- De kosten van het eerstelijns loket jeugd zijn € 100.000,00 lager uitgevallen. Grootste voordeel zit in het project om de innovatieve ontwikkelingen te bekostigen voor de periode 2019-2020. Het niet bestede deel van € 58.000,00 blijft beschikbaar in 2020. Tweede voordeel zit in de 13% lagere besteding van het variabel budget bedraagt € 42.000,00.
- De kosten voorziening gehandicapten vallen hoger uit € 62.000,00 vanwege meer woonvoorzieningen € 38.000,00, meer hulpmiddelen vanuit de gemeente € 24.000,00 en hogere kosten vanuit de RSR € 12.000,00. De kosten collectief vervoer zijn lager dan geraamd € 12.000,00.
- De kosten van huishoudelijke hulp zijn € 111.000,00 hoger dan begroot door enerzijds hogere kosten voor ZIN van OZ/OH van € 67.000,00 en AVS van € 59.000,00, anderzijds lagere kosten PGB's van € 15.000,00 voor OZ/OH. Ook de kosten begeleiding vallen in 2019 € 92.000,00 hoger uit door hogere kosten voor ZIN van € 113.000,00; voor PGB's is er een voordeel van € 21.000,00. Op de eigen bijdragen van het CAK is de opbrengst € 55.000 hoger dan geraamd. Dit heeft twee redenen. Enerzijds betreft dit voorgaande jaren ad € 35.000,00; anderzijds is dit de nog niet afgedragen maar wel opgelegde bijdrage ad € 20.000,00.
- Een voordeel op lokaal beleid van € 10.000,00 is gerealiseerd met name doordat door enkele wijkraden de subsidie niet is aangevraagd; op het WMO-uitvoeringsplan is een bedrag van € 45.000,00 niet besteed.
- Bij de voorjaarsnota 2019 is het budget voor de jeugdhulp verhoogd met € 2,0 miljoen. Uit de financiële verantwoording jeugdhulp 2019 en uit de overzichten van de Sociale Verzekeringsbank (SVB) waarin wordt gerapporteerd over de bestedingen van de PGB's blijkt dat de bij de voorjaarsnota 2019 verwachte stijging van de lasten minder hoog is uitgevallen. Ten opzichte van de bijgestelde begroting is een voordeel ontstaan van € 177.000,00 op de lasten van de zorg in Natura (ZIN) en de solidaire kosten. Daarnaast zijn de PGB lasten € 89.000,00 lager uitgevallen. Het aantal jongeren dat in 2019 (108) een PGB ontving is lager dan in 2018 (130). Overigens zijn de lasten van de Jeugdhulp (solidaire kosten, ZIN en PGB) in 2019 € 441.000,00 hoger uitgevallen dan in 2018. De hogere lasten van jeugdhulp 2019 worden onder andere veroorzaakt door een stijging van de gemiddelde indicatiewaarde per cliënt en een toename van het verzilveringspercentage waardoor de gemiddelde zorgkosten per cliënt zijn gestegen. Het verzilveringspercentage is het percentage dat uitdrukt in welke mate de geïndiceerde zorg daadwerkelijk verleend is.
- Voor het vervoer van en naar de locaties waar jeugdhulp wordt geboden is € 26.000,00 uitgegeven. Omdat hiervoor op dit programma geen budget is geraamd, betekent dit een nadeel van € 26.000,00. Het budget hiervoor is geraamd op programma 2 ontplooiing. Daar is € 156.000,00 overgebleven op het budget voor leerlingenvervoer.
- Het budget voor de bekostiging van kinderopvang voor ouders met een sociaal medische indicatie is met € 21.000,00 overschreden.
- Overige ontwikkelingen (waaronder personeelskosten) leveren per saldo een nadeel van € 36.000,00 op.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum

21 AUG. 2020

paraaf

AmT

Mutaties reserves

(x € 1.000)

Beschrijving	Begroting 2019	Rekening 2019	Vershil
Toevoegingen			
Onttrekkingen	727	694	33
Saldo mutaties	-727	-694	-33

Toelichting

Het saldo van de mutaties in de reserves wijkt € 33.000,00 af van de begroting. Dit heeft de volgende oorzaken.

- Binnen het beleidsplan jeugdhulp 2018-2020 voor innovatieve ontwikkelingen is € 57.000,00 wegens onderbesteding minder onttrokken.
- Een deel van de kapitaallasten van de welzijnsaccommodaties wordt gedekt uit de reserve Bijdragen in kosten activa. De onttrekking is € 24.000,00 hoger dan geraamd.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf *AMT*

2. ONTPLOOIING

Leren en Ontmoeten

Taakvelden Onderwijs en Sport, cultuur en recreatie

Wat wilden wij bereiken?

Maatschappelijke effecten

In een sterke pedagogische civil society voelen burgers zich betrokken bij de (opvoeding van) kinderen en jeugdigen in hun omgeving. Binnen zo'n rijke en sterke sociale omgeving krijgen jeugdigen de meeste kans zich optimaal te ontwikkelen.

Wij blijven een aantrekkelijke gemeente om in te wonen en behouden onze regiofunctie op het gebied van voorzieningen. Wij investeren in de kwaliteit van onze voorzieningen.

Effecten taakvelden Onderwijs

- Jongeren de mogelijkheid bieden zich te ontwikkelen tot weerbare, zelfstandige, competente en sociale burgers.
- Jongeren hebben, zoveel als mogelijk, een startkwalificatie voor de arbeidsmarkt én werk.

Effecten taakvelden Sport, cultuur en recreatie

- Bereikbaarheid van recreatieve voorzieningen.
- (Duurzame) bescherming en ontwikkeling van natuur en landschap.

Nieuw beleid

Taakveld	Prioriteit	Algemene doelstelling	Activiteit voor het begrotingsjaar
Onderwijs - Onderwijsbeleid en leerl. zaken	Onderwijs achterstandenbeleid	Kinderen met een onderwijsachterstand helpen	Versterken voorschoolse educatie als gevolg van gewijzigd rijksbeleid
Sport, cultuur en recreatie - cultuur c.a.	Viering 5 mei 2019	Zoveel mogelijk mensen betrekken bij het gedachtegoed van 5 mei	Fungeren als gastgemeente
Sport, cultuur en recreatie – Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Landschapsbiografie van Westerwolde	Informatie verstrekken over ontstaansgeschiedenis	Verstrekken van een bijdrage aan het project

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum **21 AUG. 2020**

paraaf *AMT*.....

Wat hebben wij bereikt?

Maatschappelijke effecten

Effecten taakvelden Onderwijs

Het ontvangen van goed onderwijs zorgt voor een levenslange stabiele basis. Kinderen en jongeren ontwikkelen zich tot weerbare, zelfstandige en sociale burgers. Ook draagt goede scholing bij aan een betere startkwalificatie richting arbeidsmarkt én werk.

Effecten taakvelden Sport, cultuur en recreatie

Een breed aanbod aan sport, cultuur en recreatieve voorzieningen versterkt de aantrekkelijkheid van het gebied en versterkt de leefbaarheid.

NIEUW BELEID

Taakveld Onderwijsbeleid en leerlingzaken

De uitbreiding van het aantal aangeboden uren voorschoolse educatie (van tien naar zestien uren per week) zorgt voor een verdere stijging van de kwaliteit, en voor een toekomstige afname van onderwijs- en taalachterstanden.

Taakveld Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Door inwoners te betrekken bij de viering van de 5 mei-activiteiten is de bewustwording over dit thema in de samenleving versterkt.

Taakveld Openbaar groen en (openlucht) recreatie

We hebben het mogelijk gemaakt om de ontstaansgeschiedenis, kwaliteiten en toekomstmogelijkheden van het landschap in Westerwolde in beeld te brengen.

Beleidsindicatoren

	Indicator	Eenheid	Periode	Gemeente	Nederland
1	Absoluut verzuim	aantal per 1.000	2018	1,2	1,9
2	Relatief verzuim	aantal per 1.000	2018	87	23
3	Voortijdige schoolverlaters (VO+ MBO)	%	2018	1,8	1,9
4	Niet-sporters	%	2016	64,2	48,7

Bron: Waarstaatjegemeente.nl (Besluit Begroting en Verantwoording)

Toelichting

1. Het aantal leerplichtigen (leeftijd 5 tot 18 jaar) dat niet staat ingeschreven op een school. De periodeaanduiding staat voor schooljaar 2017/2018.
2. Het aantal leerplichtigen (leeftijd 5 tot 18 jaar) dat wel staat ingeschreven op een school, maar gedurende een bepaalde tijd ongeoorloofd afwezig is. De periodeaanduiding staat voor schooljaar 2017/2018.
3. Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 tot 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat. De periode aanduiding staat voor schooljaar 2017/2018.
4. Het percentage bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één per week aan sport doet ten opzichte van de totale bevolking van 19 jaar en ouder.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN

BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

NIEUW BELEID

TAAKVELDEN ONDERWIJS

Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

De uitbreiding van tien naar maximaal zestien uur aanbod van voorschoolse educatie per week voor doelgroeppeuters die door de GGD worden geïndiceerd is afgerond. In 2019 zijn gesprekken met meerdere aanbieders gestart om voorschoolse educatie, zoals beschreven in het programma van eisen voorschoolse educatie, bij meerdere aanbieders te beleggen. Dit zorgt voor een nog grotere bereikbaarheid van deze belangrijke voorziening.

TAAKVELDEN SPORT, CULTUUR EN RECREATIE

Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

In het voorjaar 2019 was gemeente Stadskanaal de gastgemeente voor de provincie voor de viering van 5 mei. Voor en door onze inwoners zijn zeer diverse activiteiten georganiseerd. Voorbeelden hiervan zijn de Vrijheidsbomen, die stonden op 7 prominente plaatsen in de gemeente. Iedereen kreeg de kans om er een kaartje in te hangen met een aanvulling op de tekst "Vrijheid is voor mij ...".

Scholen hebben geparticipeerd in het educatief project met onder andere een gastcollege van Dieuwertje Blok en in gesprek gaan met ooggetuigen. De burgemeester heeft het bevrijdingsvuur naar Groningen gebracht. En er is een wandelroute langs de Stolpersteine gerealiseerd. Deze activiteiten en nog meer zijn gerealiseerd in samenspraak en samenwerking met de vele verenigingen, stichtingen, het onderwijsveld en ondernemers.

Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Wij hebben een financiële bijdrage geleverd aan de landschapsbiografie Westerwolde. In de landschapsbiografie wordt het verhaal van het gebied Westerwolde verteld: de ontstaansgeschiedenis en de kwaliteiten en toekomstmogelijkheden van het landschap. Het boek komt op z'n vroegst eind 2020 uit.

BESTAAND BELEID

Door ontgroening en vergrijzing verandert de bevolkingssamenstelling van Stadskanaal. Dat heeft onder meer tot gevolg dat mensen andere eisen stellen aan hun woonomgeving en de voorzieningen waarvan zij gebruik maken. Om een aantrekkelijke woongemeente te blijven en voldoende, kwalitatief goede voorzieningen te behouden zullen wij ons aanbod van voorzieningen zoveel als mogelijk aansluiten bij de veranderende wensen van onze inwoners. Hiervoor zijn in 2019 de volgende resultaten behaald.

TAAKVELDEN ONDERWIJS

Onderwijshuisvesting

- Het meerjarenplan onderwijshuisvesting dat in 2018 in samenwerking met de schoolbesturen is opgesteld, is in 2019 niet vastgesteld. Het is wel de basis geweest voor het in de Ambitienota 2020-2023 opgenomen initiatief tot nieuwbouw voor de Meester Neuteboomschool en de Maarsborg in de wijk Maarsveld volgens het logische scenario (vervangende nieuwbouw voor beide basisscholen in één multifunctionele accommodatie inclusief ruimte voor de activiteiten van wijkbelang Maarsveld).
- De voormalige Gabriël Damschool aan de Utrechtselaan is gesloopt.
- De onderwijshuisvesting voor basisschool de Badde is gerealiseerd binnen de multifunctionele accommodatie De Schakel in Cereswijk.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum

21 AUG. 2020

paraaf

AMT

Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

De ontwikkeling van de kinderen in onze gemeente wordt binnen de bestaande beleidskaders optimaal ondersteund.

Activiteiten Onderwijsbeleid

- Samen met de gemeenten Midden-Groningen en Veendam is het externe toezicht op het verzelfstandigde openbaar onderwijs uitgevoerd.
- De GGD Groningen voerde het vroegtijdig opsporen van spraak-, taal- en ontwikkelingsrisico's voor kinderen van nul tot en met vier jaar uit. Deze kinderen zijn de doelgroep voor de voorschoolse educatie. Ook zorgden we voor de ondersteuning en begeleiding van zorgleerlingen.
- Het onderwijsachterstandenbeleid is erop gericht zoveel mogelijk kinderen een gelijke start te geven op het basisonderwijs.
- Er functioneerden drie netwerken brede school in aandachtswijken. De coördinatie van de brede school is belegd bij een buurtwerker van Stichting Welstad. De inzet en activiteiten waren gericht op optimale ontwikkeling, gezonde en bewuste leefstijl en veiligheid.

Activiteiten Leerlingenzaken

- Het team leerplicht is onderdeel van het Centrum voor Jeugd, Gezin & Veiligheid (CJGV). Ook de RMC taken (Regionaal Meld- en Coördinatiepunt) worden vanuit het CJGV uitgevoerd. Naast het uitvoeren van de leerplichtwet was er ook aandacht voor preventie, onder andere door het houden van leerplichtsprekuren op scholen.
- Er werden aanvragen voor leerlingenvervoer vanuit het CJGV beoordeeld en beschikt.
- De samenwerking tussen de leerplichtambtenaren en de jeugd- en veiligheidsconsulenten van het CJGV is in 2019 verder versterkt, daar waar het gaat om de inzet van jeugdhulp om schooluitval te voorkomen.

Activiteiten Peuteropvang

Peuteropvang voor kostwinnersgezinnen (niet-kinderopvangtoeslaggerechtigde gezinnen) valt onder verantwoordelijk van de gemeente. Tientallen kinderen en hun ouders maakten gebruik van de subsidieregeling die voor de gemeentelijke bijdrage hierin is opgezet. De ouders betaalden op deze manier alleen de ouderbijdrage die ook ouders met kinderopvangtoeslag betalen.

TAAKVELDEN SPORT, CULTUUR EN RECREATIE

Sportbeleid en activering

- Op grond van het nationale sportakkoord wordt er in Stadskanaal gewerkt aan een lokaal sportakkoord. Begin 2020 wordt dit opgeleverd.
- Besloten is de drie openluchtbaden voor een periode van 10 jaar open te houden. Over het wegwerken van achterstallig onderhoud en het beschikbaar stellen van een jaarlijkse exploitatiebijdrage wordt in 2020 nader besloten.
- De gemeente is eigenaar geworden van het multifunctionele evenementen terrein in Alteveer. Dit terrein zal (voor een periode van twee jaar) worden overgedragen aan Dorpsbelang Tange Alteveer.
- De voorbereiding voor een visie op de gewenste binnensport is afgerond. De visie zal in 2020 worden gepresenteerd

Sportaccommodaties

- De vloer van sporthal de Veenhorst in Musselkanaal heeft een facelift ondergaan waardoor deze de komende 10 jaar weer mee kan.
- De veldverlichting van v.v. Onstwedder Boys was afgeschreven en is in 2019 vervangen door LED verlichting.
- Het juryhokje nabij de atletiekbaan is vervangen door een nieuw gebouwtje die aan de eisen van deze tijd voldoet.
- In verband met de droge zomer zijn de natuurgrasvelden extra kunstmatig beregend.

datum

21 AUG. 2020

paraaf

MT

Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

- De stichting Kunstschool ZG heeft uitvoering gegeven aan haar toekomstplan, waarin de stichting is gestopt met individuele lessen en zich meer richt op activiteiten en groepslessen in het basisonderwijs.
- Stichting Kunstzinnige Vorming Stadskanaal De Pauw heeft aandacht besteed aan het verzorgen van kunsteducatie voor jeugd en volwassenen en aan het ondersteunen van kunstzinnige vorming binnen het reguliere onderwijs en bij andere instellingen.
- Theater Geert Teis heeft professionele voorstellingen verzorgd.
- In het najaar was de eerste Kinderexpositie van de gemeente een feit. Veel kinderen hebben enthousiast gewerkt aan het thema "Stadskanaal van de Toekomst". Het thema sloot hiermee aan bij het 50-jarig bestaan van de gemeente Stadskanaal en de gemaakte kunstwerken waren allemaal letterlijk voorzien van een gouden rand. Het resulteerde in een gezamenlijke expositie in zowel het gemeentehuis als in de bibliotheek.
- Wij hebben subsidies verstrekt voor nationale feest- en gedenkdagen.
- Wij hebben diverse subsidies verstrekt voor kunst en cultuur.
- Er zijn incidentele subsidies verstrekt voor twee concerten ter ere van de 150ste verjaardag van Cornelis Dopper, het realiseren van een monument ter ere van de familie Drenth en voor een filmfestival voor kinderen.

Musea

- Wij hebben het Streek Historisch Centrum Stadskanaal (SHC) gesubsidieerd.
- Het SHC heeft uitvoering gegeven aan het educatief project voor het basisonderwijs.
- Er zijn veel documenten, foto's en ander materiaal gedigitaliseerd door het SHC.

Cultureel erfgoed

De renovatie van het Julianapark is grotendeels uitgevoerd. De laatste werkzaamheden worden in 2020 uitgevoerd en dat betreft een inboet ronde van eerder aangeplant materiaal dat het niet heeft gered.

Media

- De openbare bibliotheek heeft een hoofdvestiging in Stadskanaal en kleine bibliotheken in Musselkanaal (MFA Lint) en Onstwedde (MFA de Bolster). Door samenwerking in de MFA's konden alle bibliotheken op alle werkdagen geopend zijn. In 2019 is er voor het eerst gewerkt met een door Biblionet Groningen ontwikkelde producten en dienstencatalogus. De kosten zijn per product of dienst inzichtelijk. De gemeenten bepalen zelf welke diensten en producten ze willen afnemen. De evaluatie van deze nieuwe werkwijze zal provinciaal plaatsvinden.
- De bibliotheek Stadskanaal is met ingang van 1 juli 2019 gefuseerd met Biblionet Groningen en de Stichting Openbare Bibliotheken Stadskanaal is opgeheven. Er zijn met Biblionet Groningen afspraken gemaakt met betrekking tot de subsidie voor het vastgoed (t Kofschip) voor 10 jaar.
- Voor 2019 waren er incidentele middelen beschikbaar voor de transitie naar een modern bibliotheekconcept (bibliotheek 3.0) een bibliotheek van leren, ontmoeten en ontdekken. Dit is in 2019 nog niet gerealiseerd vanwege de samenhang met plannen om het Streek Historisch Centrum te huisvesten in 't Kofschip en te laten integreren in de bibliotheek. Afgesproken is dat er in 2020 diverse scenario's worden uitgewerkt voor een totaalplan.
- We hebben een subsidie verstrekt aan RTV Stadskanaal voor de uitvoering van hun activiteiten, zoals het maken live-televisie, het maken van filmpjes over lokale activiteiten en evenementen als de Knoalster Nacht en de Klap tot Klap loop. Met enige regelmaat stond een bepaalde organisatie centraal, zoals het Streekhistorisch Centrum. Maar ook het uitzenden van bijvoorbeeld de raadsvergaderingen.

Openbaar groen en (openlucht)recreatie

In 2018 is opdracht gegeven voor onderzoek naar de mogelijkheden om de Pagediepzone te ontwikkelen. Dit onderzoek is in 2019 afgerond. De besluitvorming vindt in 2020 plaats.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf*AMT*.....

Wat heeft het gekost?

(x € 1.000)

Beschrijving	Begroting 2019	Rekening 2019	Verschil	
Lasten	11.486	10.886	600	V
Baten	2.404	2.396	8	N
Saldo programma	9.082	8.491	592	V

Toelichting

Het voordelig saldo tussen de begroting en de rekening bedraagt € 592.000,00. Dit heeft de volgende oorzaken.

Taakvelden Onderwijs (€ 352.000,00 V)

- De geraamde lasten in het kader van het onderwijsachterstandenbeleid konden volledig ten laste van de rijksvergoeding worden gebracht wat een voordeel oplevert van **€ 38.000,00**.
- Op het budget van leerlingenvervoer is **€ 153.000,00** minder besteed.
- De middelen om het voorschoolse opvangbereik te verhogen van peuters, wier ouders geen recht hebben op kinderopvangtoeslag, zijn niet volledig benut; daarbij konden de lasten in het kader van het onderwijsachterstandenbeleid volledig ten laste van de verhoogde rijksvergoeding worden gebracht wat een voordeel oplevert van **€ 185.000,00**.
- De overige afwijkingen (waaronder personeelskosten) bedragen per saldo **€ 24.000,00** nadelig.

Taakvelden Sport, Cultuur en Recreatie (€ 240.000,00 V)

- Niet alle geraamde activiteitsubsidies zijn verstrekt (onder andere Healthy Ageing tour) wat leidt tot een voordeel van **€ 27.000,00**. De Spuk-uitkering die we ontvangen ter compensatie van niet meer declarabele btw is hier verantwoord. De raming hiervoor is verwerkt ten gunste van het programmaonderdeel Gemeentefonds. Dit levert op dit programmaonderdeel een voordeel op van **€ 147.000,00**. Het totale budget voor onderhoud is niet volledig besteed. Dit levert per saldo een voordeel op van **€ 20.000,00**. De huur- en overige inkomsten zijn hoger en leveren een voordeel op van **€ 29.000,00**.
- De renovatie van de gebouwtjes bij het 2^e en 4^e Verlaat is nog niet uitgevoerd omdat de afstemming met het Waterschap en de status als Rijksmonument meer tijd kost. Dit leidt tot een voordeel van **€ 21.000,00**.
- De havengelden in Spoordok zijn aanzienlijk lager uitgevallen wat een nadeel oplevert van **€ 25.000,00**. Verder zijn er renovatie- en installatiewerkzaamheden uitgevoerd aan de havenvoorzieningen (i.c. toiletgebouwen en steigers) en aan diverse panden waardoor een nadeel ontstaat van **€ 27.000,00**.
- Het budget voor vervanging van bestaande speelvoorzieningen is niet ingezet wat leidt tot een voordeel van **€ 23.000,00**.
- De overige afwijkingen (waaronder personeelskosten) bedragen per saldo **€ 25.000,00** voordelig.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum **21 AUG. 2020**

paraaf

Mutaties reserves

(x € 1.000)

Beschrijving	Begroting 2019	Rekening 2019	Verschil
Toevoegingen	18	30	-12
Onttrekkingen	791	782	9
Saldo mutaties	-773	-752	-21

Toelichting

Het saldo van de mutaties in de reserves wijkt € 21.000,00 af van de begroting. Dit heeft de volgende oorzaken.

- Een deel van de kapitaallasten op dit programma wordt gedekt uit de reserve Bijdragen in kosten activa. De onttrekking is **€ 4.000,00** lager dan geraamd.
- De onttrekking aan de reserve Stedelijke vernieuwing voor kosten van sloop van een schoolgebouw is **€ 13.000,00** hoger.
- Voor het dekken van de kosten van het onderzoek naar binnensportaccommodaties is **€ 15.000,00** minder onttrokken dan geraamd.
- De toevoeging aan de egalisatiereserves van het Theater Geert Teis is per saldo is **€ 13.000,00** hoger.
- Overige ontwikkelingen leveren per saldo een afwijking van **€ 2.000,00** lager dan geraamd op.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf AMT

3. LEEFBAARHEID

Wonen en Bereikbaarheid

Taakvelden Verkeer, vervoer en waterstaat, Volksgezondheid en milieu en Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Wat wilden wij bereiken?

Maatschappelijke effecten

Wij bieden onze inwoners en ondernemers een hoogwaardige woon-, werk- en leefomgeving.

Effecten taakvelden Verkeer, vervoer en waterstaat

- Wij willen dat iedereen in onze gemeente en de provincie veilig deel kan nemen aan het verkeer. Wij hebben samen met de verkeersveiligheidspartners in Groningen (gemeenten en de provincie Groningen) een breed verkeerseducatieprogramma en een gezamenlijk plan van aanpak om de verkeersveiligheid te bevorderen.

Effecten taakvelden Volksgezondheid en milieu

- Bij de ontwikkeling van het landelijk en stedelijk gebied is duurzaamheid een leidend principe, onder andere door vermindering van afvalstoffen en CO2-emissie en gebruik van fossiele energie.

Nieuw beleid

Taakvelden	Prioriteit	Algemene doelstelling	Activiteit voor het begrotingsjaar
Volksgezondheid en milieu - Milieubeheer	Nota Duurzaamheid	Behalen energiedoelstellingen	Uitvoeren maatregelen

Wat hebben wij bereikt?

Maatschappelijke effecten

Effecten taakvelden Verkeer, vervoer en waterstaat

Reactivering spoorlijn Veendam-Stadskanaal

Provinciale Staten hebben 27 mei 2019 het realisatiebesluit genomen om de spoorlijn naar Stadskanaal te reactiveren. In de huidige planning zal het treinstation van Stadskanaal in 2024 in gebruik kunnen worden genomen. Vanwege de bijzondere situatie (STAR en Arriva op één spoor en het spoor maakt nu geen deel uit van de zogenaamde Hoofdspoorweginfra van Nederland) heeft het realisatiebesluit lang op zich laten wachten, maar het is bijzonder dat er Nederland nieuw spoor wordt aangelegd.

Onderzoek Nedersaksenlijn

De Nedersaksenlijn is een rechtstreekste treinverbinding tussen Groningen en Twente, via Veendam, Stadskanaal en Emmen. De Nedersaksenlijn kan ontstaan door de aanleg van een nieuwe spoorlijn van Emmen naar Musselkanaal en door het geschikt maken van de museumspoorlijn van de STAR voor gewoon personenverkeer tussen Musselkanaal en Veendam. Daarnaast moeten er grote aanpassingen aan het bestaande spoor komen tussen Almelo en Emmen en tussen Groningen en Veendam.

In 2019 is een quick-scan uitgevoerd naar de haalbaarheid van de spoorlijn. De quick-scan is uitgevoerd in overleg met de aanliggende gemeenten "Nedersaksenlijn-gemeenten".

BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf
MT

Op dinsdag 3 december 2019 werd een motie van Tweede Kamerlid Stieneke van der Graaf (ChristenUnie) unaniem aangenomen. Er komt een haalbaarheidsonderzoek naar de Nedersaksenlijn. Het onderzoek zal naar verwachting in 2020 plaatsvinden.

Gemeentelijk Verkeer en VervoerPlan (GVVP)

Het traject om te komen tot een nieuw GVVP bestaat uit een aantal fasen: de startnotitie, de verkenning, het ontwerp en de besluitvorming. In 2019 is gestart met fase 3 van het plan van aanpak. In fase 3 zijn de doelen en speerpunten van het gemeentelijke verkeer- en vervoersbeleid geformuleerd. Het gaat hier om een visie op hoofdlijnen. Wat willen we bereiken op de hoofdthema's verkeersveiligheid, bereikbaarheid en mobiliteit maar ook op andere thema's zoals duurzaamheid, leefbaarheid en ruimtelijke kwaliteit. De doelen en speerpunten moeten in lijn zijn met het beleid van het rijk en de provincie. Vanuit de landelijke overheid zijn in 2019 meerdere beleidsvragen uitgezet. De provincie gaat in 2020 invulling geven aan de landelijke beleidswensen. Het gaat in ieder geval om acht beleidsplannen, te weten

- Strategisch Plan Verkeersveiligheid;
- Beleidskader Verkeerseducatie 2021-2024;
- Regionaal Mobiliteitsplan;
- Fiets uitvoeringsprogramma;
- Ketenmobiliteit en Hubs;
- Landbouwverkeer;
- Regionale uitwerking Nationale Agenda Laadinfrastructuur;
- Wegenvisie;
- Nationaal Programma Groningen.

Al deze beleidsplannen hebben invloed op de door ons op te stellen GVVP omdat wij ons beleid weer moeten afstemmen op het provinciale en rijksbeleid. Dat betekent dat wij het GVVP op zijn vroegst eind 2020 kunnen realiseren.

Effecten taakvelden Volksgezondheid en milieu

NIEUW BELEID

Aan de hand van de beleidsnota Duurzaamheid is een actieplan opgesteld. In grote lijnen is dit plan onder te verdelen in drie lijnen:

- Energiebesparing
- Duurzame Energieopwekking
- Energiemonitoring/innovatie/communicatie

Actielijn Energiebesparing

Energiebesparing begint bij bewustwording. Binnen het gemeentehuis is de actie Check je warmtelek georganiseerd. Ruim 90 medewerkers hebben aan deze actie meegedaan waarbij ze met een warmte camera hun eigen woning op warmtelekken hebben kunnen controleren. Enkele medewerkers hebben aan de hand van dit project isolatie maatregelen genomen. Ook basisscholen hebben belangstelling getoond voor deze actie.

Financiering verduurzaming

Met de duurzaamheidslening willen wij woningbezitters stimuleren duurzaamheidsmaatregelen te nemen. Het afgelopen jaar zijn 27 leningen verstrekt. De lening is vaak gebruikt voor het nemen van isolatie maatregelen.

Verduurzamen bedrijfsleven

In samenwerking met de Omgevingsdienst Groningen is een project opgestart om bedrijven te faciliteren en adviseren met betrekking tot het activiteitenbesluit Milieu. In totaal zijn 43 bedrijven (grootverbruikers) aangeschreven hun energiegegevens aan te leveren. Daarvan hebben 6 bedrijven aangegeven gebruik te willen maken van het advies om verdere energiebesparende maatregelen te nemen.

datum 21 AUG. 2020

Energieloket Groningen

Om de particuliere woningbezitter te ondersteunen op weg naar verduurzaming is regionaal een digitaal energieloket opgezet. Inwoners kunnen met vragen contact opnemen met het Energieloket. Circa 25% van de woningeigenaren heeft contact gezocht met het Energieloket.

Veel voorkomende vragen waren:

- SEEH - Kom ik aan aanmerking?
- Maatregel x; waar moet ik op letten?
- Financiering - vragen over de voorwaarden
- Maatwerkadvies als eerste stap. Wat en hoe?
- Energielabels.

Op de website bieden we ook verschillende diensten aan zoals quickscans (hoe kan ik energie besparen) en energiechecks (vergelijk van het energieverbruik). Het afgelopen jaar zijn er 51 Quickscans en 13 energiechecks uitgevoerd.

Beleidsindicatoren

	Indicator	Eenheid	Periode	Gemeente	Nederland
1	Omvang huishoudelijk restafval	kg per inw.	2018	174	172
2	Hernieuwbare elektriciteit	%	2018	33,8	18,5
3	WOZ-waarde woningen	duizend euro	2015	142	206
			2016	136	209
			2017	143	216
			2018	149	230
			2019	161	248
4	Nieuw gebouwde woningen	aantal per 1.000	2019	1,6	9,2
5	Demografische druk	%	2019	82,5	69,8
6	Woonlasten éénpersoonshuishouden	euro	2019	637	669
7	Woonlasten meerpersoonshuishouden	euro	2019	678	739

Bron: Waarstaatjegemeente.nl (Besluit Begroting en Verantwoording)

Toelichting

1. Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval per inwoner (kg).
2. Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.
3. De gemiddelde WOZ-waarde van woningen.
4. Het aantal nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen.
5. De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.
6. Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan gemeentelijke woonlasten.
7. Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan gemeentelijke woonlasten.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

NIEUW BELEID

TAAKVELDEN VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU

Regionale Energiestrategie (RES)

In 2019 is het klimaatakkoord landelijk vastgesteld met als doel een CO₂-reductie van 49% in 2030 ten opzichte van 1990. Voor de doelstellingen van de sectortafels gebouwde omgeving en duurzame elektriciteit wordt in regionaal verband gezocht naar het leveren van een bijdrage. In januari 2019 is met een intentieovereenkomst bepaald dat de twaalf Groninger gemeenten samen met de provincie Groningen en de twee waterschappen als een regio optrekken in het opstellen van een Regionale Energiestrategie. De voorbereidingen zijn in de tweede helft van 2019 gestart, in 2020 wordt de concept-RES opgeleverd.

BESTAAND BELEID

Om te weten wat er leeft bij onze inwoners, betrekken wij hen bij ons beleid. Dit doen wij ook vanuit de gedachte dat mensen zich meer verantwoordelijk voelen voor hun woonomgeving als zij betrokken zijn bij de inrichting en het beheer ervan. In 2019 hebben Burgemeester en wethouders verschillende wijken en dorpen bezocht en is in Musselkanaal nauw samengewerkt met de Ondernemersvereniging en Dorpsbelangen om onder meer het centrum zo snel mogelijk te herstellen na de brand in 2018 en Wij worden niet alleen geconfronteerd met een veranderende bevolkingssamenstelling, het inwoneraantal van Stadskanaal daalt ook. In samenwerking met de woningcorporaties en met andere gemeenten in Oost-Groningen hebben wij gewerkt aan een gevarieerd woningaanbod.

Ons milieubeleid staat in het teken van de zorg voor een schone, gezonde leefomgeving. Wij willen onze inwoners bewust maken van hun invloed op een gezonde leefomgeving en hun houding en gedrag ten aanzien van milieu en duurzaamheid beïnvloeden. Daarnaast maken duurzaamheid en de zorg voor het milieu onderdeel uit van allerlei andere beleidsterreinen, zoals ruimtelijke ordening, volkshuisvesting, maatschappelijk vastgoed, openbare verlichting en afval.

TAAKVELDEN VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT

Verkeer en vervoer

- Aantal voorbeelden van uitgevoerde verkeerseducatie projecten zijn:
 - stimulering Gronings verkeersveiligheidslabel voor scholen;
 - jonge automobilisten;
 - verkeerseducatie in het onderwijs: permanente verkeerseducatie op (voorschools-, basis- en voortgezet);
 - voorschools onderwijs (0 t/m 4 jaar);
 - fietsstimulering - jong geleerd is oud gedaan;
 - voorlichtingscampagnes;
 - landelijke campagnes;
 - Bob (alcohol);
 - snelheid enz. (zie www.verkeerswijzergroningen.nl).
- We zijn gestart met de aanleg van de nieuwe verkeersroute door het centrum van Stadskanaal
- Diverse snelheid remmende verkeersmaatregelen in combinatie met het groot onderhoud aan wegen
- In 2019 is gestart met het opstellen van een nieuw Gemeentelijk Verkeer en VervoerPlan.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum

21 AUG. 2020

paraaf

AMT

TAAKVELDEN VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU

Riolering

In 2019 zijn wij verder gegaan met onder andere:

- uitvoering/continuering van (meerjarig durende) projecten/activiteiten uit het Afvalwaterplan 2016-2021;
- uitvoering/continuering van (meerjarig durende) projecten/plannen/taken uit het waterketenakkoord Groningen-Oost (2015-2020). In 2019 ging het over de volgende projecten.
 - Meten en Monitoren (M&M)
 - Gezamenlijk Gegevensbeheer (GGB)
 - Optimaliseren waterketenkaart
 - Voorbereiden educatieproject "Ons water in jouw klas" dat in 2019 aan de scholen in de gemeente Stadskanaal kan worden aangeboden

Genoemde projecten lopen ook nog door in 2020.

De regionale samenwerking in de waterketen zou eindigen op 31 december 2019. Alle betrokken partijen waren van mening dat het gewenst was de samenwerking te continueren. Daarom is er begin 2019 gewerkt aan de opstelling van een nieuwe samenwerkingsovereenkomst. Deze is ter besluitvorming voorgelegd aan de betrokken partijen.

Op 9 juli 2019 hebben wij ook besloten tot het aangaan van de samenwerkingsovereenkomst Waterketen Groningen-Drenthe 2019 (WKGD) voor de periode van 1-1-2020 tot 1-1-2025. Alle betrokken partijen hebben ingestemd met de nieuwe samenwerkingsovereenkomst. Hiermee is de regionale samenwerking in de waterketen voor de periode 1 januari 2020 tot 1 januari 2025 geborgd en kunnen reeds gestarte projecten worden voortgezet en afgerond en is er nu voldoende ruimte en tijd om nieuwe projecten te starten. Zoals eerder genoemd kunnen we verder met de volgende projecten:

- Meten en Monitoren;
- Gezamenlijk gegevensbeheer;
- Waterketenkaart;
- Uniform exploitatiemodel.

De periode 2020-2025 biedt ook kansen om nieuwe projecten/activiteiten te starten. Deze zijn in de nieuwe samenwerkingsovereenkomst opgenomen, te weten:

- kwetsbaarheid verminderen: uitwisseling personeel, instroom bevorderen, maatwerkopleidingen, Kennisbijeekkomsten;
- duurzaamheid versterken: warmteterugwinning, terugwinnen water, maatregelen volgens maatschappelijk meest verantwoorde kosten;
- ondersteuning van maatschappelijke opgaven: wateroverlast, droogte (klimaatadaptatie), zoetwaterbeschikbaarheid, afstemming met implementatie omgevingswet;
- nulmeting cybercriminaliteit.

In 2019 zijn de volgende projecten aanbesteed en ook grotendeels in 2019 uitgevoerd:

- bestek rioolreparatie en -vervangings 2018;
- bestek inspecteren en reinigen van rioleringen en reinigen van kolken en lijngoten 2019.

Eind 2019 zijn projecten/maatregelen uit het Basisrioleringsplan kernen Stadskanaal en Musselkanaal voorbereid die in 2020 kunnen worden aanbesteed.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf

Afval

- Vanaf januari 2019 wordt het restafval nog maar 1 x in de 4 weken ingezameld. Dit is één van de maatregelen die is ingevoerd om in 2020 aan de VANG-doelstellingen (Van Afval Naar Grondstof), te weten maximaal 100 kg/inwoner restafval en een scheidingspercentage van 75% in 2020, te voldoen. Een eerste voorzichtige conclusie is dat het restafval wel behoorlijk is afgenomen (138,9 kg versus 134,0 kg/inwoner), maar loopt nog wel achter bij de prognoses. Het scheidingspercentage over 2019 is nog niet bekend, maar was tot en met november 2019 64,9%.
- In 2019 is de campagne gestart om leden voor de Afvalclub te werven. Vier inwoners hebben zich aangemeld. Na een startbijeenkomst in juli is de afvalclub met een aantal activiteiten begonnen. De afvalclub zal in 2020 activiteiten voorbereiden, zoals de Afvalchallenge.
- We willen scholen actiever betrekken bij VANG. Daarom hebben we scholen gestimuleerd mee te doen met de landelijke E-waste race. Negen basisscholen deden mee en zamelden de meeste apparaten ooit in tijdens een E-waste Race in Nederland. Door verschillende omstandigheden, waaronder de centrumontwikkeling Stadskanaal, hebben de activiteiten die we in het kader van het zwerfafvalplan zouden uitvoeren vertraging opgelopen. Deze vertraging willen we in 2020 inhalen. Er zijn wel wat zwerfafvalacties uitgevoerd, maar een grotere betrokkenheid en inzet vanuit de wijken en dorpen is (nog) niet op gang gekomen.
- Eind 2019 hebben we tijd moeten besteden aan de oud papierproblematiek. Doordat Aziatische landen hun grenzen sloten voor oud papier en karton uit Europa is er een probleem ontstaan met de afzet. Hierdoor levert het oud papier bijna geen geld meer op. Verenigingen, scholen en kerken (VSK) moeten sinds eind 2019 kosten maken voor de inzameling, daardoor hebben ze geen inkomsten meer. Voor deze problematiek is een oplossing gezocht om de inzameling met de VSK te kunnen continueren.
- Eind 2019 zijn er nieuwe afspraken gemaakt ten behoeve van de raamovereenkomst verpakkingen 2013-2022. Deze afspraken hebben onder andere betrekking op de sortering en vermarkting van het PMD-afval (plastic metalen en drankkartons). Gemeenten moeten in 2020 opnieuw aangeven hoe zij in de periode 2020 tot 2023 het PMD willen sorteren en vermarkten.

Milieubeheer

- In 2019 zijn binnen het saneringsprogramma Wegverkeerslawaaï voor vrijwel alle woningen in cluster 1 de maatregelen aangebracht die noodzakelijk waren om aan het binnen niveau geluid te voldoen. In totaal gaat het om 14 woningen waarvoor de eigenaren hebben toegestemd in deelname. Ter plaatse van 1 woning is asbest geconstateerd. Hierdoor moet een alternatief worden uitgewerkt voor de te treffen maatregelen. Deze woning zal in 2020 worden gesaneerd. Hierna kan worden gestart met het aanvragen van budget voor de sanering van woningen in cluster 2. Daarna volgen woningen in cluster 3.
- In 2019 zijn de bodemkwaliteitskaarten geactualiseerd. Vrijwel alle Groninger gemeenten (uitgezonderd gemeente Groningen) hebben hieraan deelgenomen. Bij deze actualisatie moest ook voor het nieuwe stoffenpakket de overall kwaliteit worden berekend. Ten gevolge hiervan is gebleken dat er voor verschillende gemeenten onvoldoende gegevens beschikbaar waren om hierover een uitspraak te doen. Hierdoor moest er fysiek boringen en analyses worden uitgevoerd. Ten gevolge hiervan is de procedure voor het vaststellen van het bodembeheerplan en bodemkwaliteitskaarten opgeschoven. Ook de stoffen binnen PFAS hebben voor vertraging gezorgd.
- Voor de Basisregistratie Ondergrond (BRO) moesten in 2019 voor alle, in opdracht van de gemeente, uitgevoerde sonderingsonderzoeken en grondwatermeetputten (vanaf 2018) worden geregistreerd. De gemeente heeft in het kader hiervan 30 grondwatermeetputten aangemeld. In 2020 dient het bronhouderschap binnen de gemeente te worden geregeld.
- In de juridische procedure in verband met de hersanering van het voormalige gasfabriek terrein heeft in mei 2019 de comparitie van partijen in het Hoger Beroep plaatsgevonden. Tijdens de comparitie heeft het Hof expliciet gevraagd of partijen niet tot een schikking kunnen komen. Zowel de gemeente als de aannemer staan hiervoor open. De onderhandelingen hiervoor zijn in volle gang in samenwerking met de provincie Groningen.

datum 21 AUG. 2020

paraaf .....

Activiteiten VTH

- De Omgevingsdienst Groningen (ODG) is begonnen met de uitvoering van het project 'Energiebesparing bij Bedrijven'. De bedoeling is dat bedrijven alle besparende maatregelen nemen die binnen vijf jaar terug te verdienen zijn. Het project wordt in 2020 afgerond waarna toezicht op de naleving van het uitvoeren van energiebesparende maatregelen onderdeel wordt van de milieutaken.
- Voor het actualiseren van bestaande milieuvergunningen is het meerjarenactualisatieprogramma (MAP) gestart bij de ODG. In 2019 is voor alle opdrachtgevers een eerste versie van het MAP ontwikkeld. In 2020 wordt voor het eerst uitvoering gegeven aan de actualisaties volgens de MAP.
- Vanwege een toename in het aantal advieszaken voor bezwaar- en beroepsprocedures rondom vergunningverlening is een meerwerkopdracht met de ODG afgesloten voor (juridisch) advies.
- In provinciaal verband is gewerkt aan een nieuw gemeenschappelijke VTH-beleid. Doel van dit nieuwe beleid is om gelijke uitgangspunten te hanteren voor toezicht op inrichtingen. Begin 2020 wordt het VTH-beleid door de bevoegde gezagen vastgesteld.

Ruimtelijke ordening

- In 2019 is gewerkt aan een verdere uitwerking van de landschappelijke inpassing voor zonneparken gelegen in de oplaadzone. De "Ruimtelijke visie oplaadzone" is opgeleverd en vastgesteld. Verder is een omgevingsvergunning verleend voor een zonnepark in Alteveer. Als onderdeel van de uitvoering voor de maatschappelijke inpassing is de stichting gebiedsfonds "Stadskanaal op zon" opgericht.
- In 2019 zijn we onverminderd verder gegaan met de invoering van de Omgevingswet. Er is verder gewerkt aan het Omgevingsplan (in de vorm van een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte). In 2019 lag de focus met name op de ontwikkeling van een Omgevingsvisie. Er is veel informatie opgehaald. Dit is gebeurd met een interne *Omgevingswet2Daagse* met ruim 50 medewerkers (5 en 6 maart 2019) en een aantal sessies met de gemeenteraad. Dit betrof een regionale bijeenkomst voor de Oost-Groninger gemeenteraden (16 mei) en een lokale thema-avond (3 juni). Ook is de jaarlijkse excursie van de gemeenteraad in het teken van de Omgevingswet gesteld (28 juni). Dit heeft geleid tot het document 'Zoektocht Omgevingsvisie' waarover op 7 oktober 2019 met de gemeenteraad is gediscussieerd. Dit heeft vervolgens geleid tot het opstellen van de 'Verkenning voor een Omgevingsvisie' inclusief een participatieplan, dat in februari 2020 aan de gemeenteraad zal worden voorgelegd.

Ook is in 2019 de provinciale samenwerking goed van de grond gekomen. Provincie, gemeenten, waterschappen, veiligheidsregio en ODG hebben elkaar gevonden en werken samen om de Omgevingswet ingevoerd te krijgen. Met name de ketensamenwerking is in provinciaal verband opgepakt.

Grondexploitatie

- Er zijn vijf bouw kavels verkocht aan de Tuinlaan in Onstwedde.
- In Mussel zijn twee bouw kavels verkocht in het project landschappelijk wonen.
- De bouw kavel Hoofdstraat 120 in Stadskanaal is verkocht.
- In Musselkanaal zijn bouw kavels verkocht aan de Rozenstraat en de A-kade.
- voor meerdere locaties was een actualisatie van een bodemonderzoek noodzakelijk voor de verkoop.
- De verkoopprijzen van alle woningbouwprojecten zijn geëvalueerd. Dit heeft geleid tot een aanpassing in de verkaveling van de Blauwe Kamer in Alteveer en een prijsverlaging voor de bouw kavels aan de Schoolkade in Musselkanaal.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf *amj*

Wonen en bouwen

- In 2019 is verder invulling gegeven aan de uitvoering van de menukaart van het Regionaal Woon en Leefbaarheidsplan (RWLP). In 2019 heeft er in het kader van het RWLP een onderzoek plaats gevonden naar woonlasten in relatie tot de duurzaamheid van de woningvoorraad. Daarnaast is verder uitvoering gegeven aan de rotte kiezenaanpak.
- In 2019 is door het RWLP een aanvraag regiodeal bij het Rijk ingediend. Dit betreft een aanvraag voor de gemeenten Stadskanaal, Westerwolde, Oldambt, Veendam, Pekela en een gedeelte van Midden-Groningen. De aanvraag regiodeal bevat de onderdelen wonen, werken, leren en leven. Het gaat hiermee niet alleen over het ruimtelijk domein maar ook over het maatschappelijk domein. Begin 2020 krijgen de regio uitsluitel over het wel of niet toekennen van de deal.
- Naast de menukaart wordt er nog gewerkt aan de hand van het regionaal prestatiekader. Een van de belangrijkste afspraken hiervan is de actualisatie van de woonvisie. In 2019 zijn we gestart met de actualisatie van de woonvisie. In het kader hiervan hebben bijeenkomsten met stakeholders plaats gevonden. In december 2019 zijn de uitgangspunten voor de woonvisie opiniërend in de raad behandeld.
- Verder heeft de gemeente startersleningen verstrekt. Er zijn twee aanvragen gedaan voor de blijverslening, deze hebben niet geleid tot een toekenning. Daarnaast heeft de gemeente prestatieafspraken gesloten met de woningcorporaties.

Dorps- en wijkgericht werken

- In het kader van de wijkvisietrajecten zijn er dorps- en wijkoverleggen geweest.
- Er zijn digitale wijkdashboards gemaakt, waarin per wijk allerhande cijfers en informatie te vinden is.
- De nota 'doorontwikkeling wijkgericht werken' is met alle wijkraden onderwerp van gesprek geweest. In de nieuwe aanvragen voor wijkbudget hebben wijkraden hun rol omschreven en een jaarplan opgenomen. Aan nagenoeg alle wijken zijn wijkbudgetten verstrekt. In Maarswold is sinds 2019 een nieuwe wijkraad actief. Zij maakt gebruik van het nieuwe buurtcentrum aan de Utrechtselaan.
- In 2019 heeft het college Maarswold en Musselkanaal bezocht.

Centrumontwikkeling Stadskanaal

Op basis van de Visie winkelcentrum Stadskanaal worden projecten uitgevoerd ter versterking van het winkelcentrum. Wij doen dit in samenwerking met de Algemene Handelsvereniging Stadskanaal, de CentrumWinkeliers Stadskanaal, (lokale) vastgoedpartijen, de warenmarkt en inwoners.

In 2019 hebben de volgende activiteiten plaatsgevonden.

- Voor het pand Navolaan 8-13 is getracht om de nog gevestigde ondernemers te verplaatsen naar een andere locatie in het centrum. Met twee ondernemers is in 2019 overeenstemming bereikt. Voor de overige twee ondernemers lijkt een oplossing in het zicht.
- Het overleg over verwerving van het pand aan Navolaan 14 heeft tot het inzicht geleid dat de kosten van aankoop en sloop het beschikbare budget ver overtreft. Gezien andere prioriteiten binnen de vastgoedopgave wordt derhalve van aankoop afgezien. Wel worden er gesprekken gevoerd om tot een kwaliteitsverbetering van dit object te komen in relatie tot het omliggende gebied.
- Er heeft intensief overleg plaatsgevonden met een vastgoedontwikkelaar om tot herontwikkeling van de voormalige Vos-locatie (Hoofdstraat 52/53) te komen. Het overleg bevindt zich in een vergevorderd stadium.
- Er heeft intensief overleg plaatsgevonden met de vastgoedeigenaar van het onroerend goed aan de Europalaan met als doel om tot verbreding van de passage te kunnen komen. De gesprekken hebben geresulteerd in een definitief ontwerp. De afronding ziet op nadere financiële afstemming en verplaatsing van de ondernemers welke in de passage zijn gevestigd.
- Diverse ondernemers hebben gebruik gemaakt van de subsidieregeling Stimulering Detailhandel Centrum Stadskanaal 2018 om tot gevelverbetering te komen. Ook hebben diverse gesprekken plaatsgevonden met ondernemers en vastgoedeigenaren buiten het kernwinkelgebied om tot transformatie en herbestemmen van vrijkomende en leegstaande panden te komen.
- Bij de pijler ondernemerschap wordt ingezet op verdere professionalisering van het ondernemerschap. Verbeteren van het ondernemerschap richt zich op profilering van het centrum van Stadskanaal.

samenwerking tussen ondernemers. In 2019 is uitvoering gegeven aan het plan van aanpak dat door de centrumwinkeliers in 2018 is opgesteld. In 2019 zijn daarbij diverse collectieve en individuele trainingen aangeboden en gevolgd.

- Herinrichting rijglijn vanaf de Menistenlaan tot de Europalaan.
- Schetsavonden met belanghebbenden en belangstellenden over de inrichting van de Kiepkörf en het plein voor de Eurostate.
- Fysieke herinrichting van de Kiepkörf.
- Schetsavond met belanghebbenden en belangstellenden over de inrichting van de Europalaan.

Integrale gebiedsontwikkeling Musselkanaal

In 2019 is verder gegaan met de uitvoering van de gebiedsontwikkeling Musselkanaal. In 2019 heeft de provincie Groningen in gestemd met het verlengen van de subsidieperiode tot en met eind 2020. Op verzoek van de provincie Groningen worden ook de ontwikkelingen met betrekking tot de brandlocatie opgenomen als onderdeel van de subsidieverantwoording. Hieronder is per pijler aangegeven welke resultaten in 2019 bereikt zijn.

Pijler sociaal

In 2019 zijn de volgende activiteiten uitgevoerd.

- Er heeft een bijeenkomst over fondsenwerving plaatsgevonden.
- Laagdrempelige activiteiten en bijeenkomsten voor de buurt in de collectieve ruimten zijn georganiseerd.
- Er is een ruilwinkel gerealiseerd.
- De sociale boodschappenkast is in gebruik genomen.
- Extra inzet van buurtwerkers.
- Begeleiding van buurtwerkers bij individuele initiatieven.

Pijler collectieve ruimte

In 2019 is de basis structuur aangelegd van de collectieve ruimte. De fiets/voetpaden zijn aangelegd en de aanplant van het groen heeft plaats gevonden.

Pijler economie

De ondernemersvereniging heeft in 2019 verder gewerkt aan de uitvoering van het actieplan uit 2017. Er zijn diverse workshops gevolgd om tot verdere professionalisering en profilering van het centrum te komen. Ook is een aankledingsplan opgesteld voor het openbaar gebied in het centrum. Op de subsidieregeling Stimulering Detailhandel is door een zestal ondernemers een beroep gedaan om tot gevelverbetering te kunnen komen.

Nadruk in 2019 heeft gelegen op de herontwikkeling van de brandlocatie aan de Marktstraat. Er hebben onder leiding van de vastgoedregisseur, grondeigenaren en winkelformules diverse overleggen plaatsgevonden om tot herontwikkeling van dit gebied te komen. Inmiddels is een voorlopige route voor ogen hoe tot nieuwbouw kan worden gekomen.

Gezien de brand een groot gat heeft geslagen in het kernwinkelgebied van Musselkanaal is mede onder cofinanciering van de provincie tezamen met de Ondernemersvereniging, Dorpsbelangen en individuele inwoners en ondernemers gewerkt aan een nieuwe centrumvisie. Deze is in concept afgerond.

Pijler wonen

Voor de pijler wonen is gewerkt aan de verdere planontwikkeling voor de locaties Kerkstraat - Badstraat en Marktstraat 66-68. Voor de Kerkstraat - Badstraat heeft een inloop plaats gevonden en is het bestemmingsplan in procedure gebracht. Daarnaast zijn de voorbereidende werkzaamheden gestart voor het bouwrijp maken van de locatie.

Het Blauwe pand (locatie Marktstraat 66-68) is in 2019 gesloopt en de bodem is gesaneerd. Daarnaast zijn de voorbereidingen voor het bestemmingsplan gestart.

In het kader van de verduurzaming van de particuliere woningvoorraad zijn 100 huishoudens aangeschreven en huisbezoeken afgelegd.

datum

21 AUG. 2020

paraaf

Wat heeft het gekost?

(x € 1.000)

Beschrijving	Begroting 2019	Rekening 2019	Verschil	
Lasten	19.209	17.877	1.332	V
Baten	8.901	8.715	185	N
Saldo programma	10.308	9.162	1.146	V

Toelichting

Nieuw beleid

Voor het uitvoeren van maatregelen uit de Nota duurzaamheid is in 2019 incidenteel € 50.000,00 beschikbaar gesteld. Inclusief het restant van 2018 van € 75.000,00 bedraagt de raming totaal € 125.000,00, hiervan is via de Decemberwijziging 2019 € 84.000,00 overgeheveld naar 2020. Van het restant van € 41.000,00 is € 37.000,00 besteed. Dit levert een voordeel op van € 4.000,00.

Bestaand beleid

Het voordelige saldo tussen rekening en begroting bedraagt € 1.142.000,00. Dit heeft de volgende oorzaken.

Taakvelden Verkeer, vervoer en waterstaat (€ 233.000,00 V)

- Op door de gemeente uitgevoerde herstelwerkzaamheden voor nutsbedrijven is een voordeel van **€ 33.000,00** gerealiseerd.
- Door twee relatief zachte winters heeft de gladheidsbestrijding minder gekost en is een voordeel van **€ 68.000,00** ontstaan.
- Een deel van het (groot) onderhoud van civiele kunstwerken en beschoeiingen is niet uitgevoerd waardoor een voordeel van € 253.000,00 is ontstaan. Doorgeschoven investeringen leveren lagere kapitaallasten van € 48.000,00 op. Totaal bedraagt het voordeel op civiele kunstwerken en beschoeiingen **€ 301.000,00**. Hier staat een lagere onttrekking van € 34.000,00 aan de reserve Bijdragen in kosten activa tegenover.
- Op basis van een ingediend zwerfafvalplan is een financiële bijdrage ontvangen van € 194.500,00. Dit budget is bedoeld voor het uitvoeren van projecten en aanschaffen van voorzieningen ter bestrijding van zwerfafval. In de Decemberwijziging 2019 is voor de besteding hiervan een bedrag van € 95.000,00 overgeheveld naar 2020. Van het restant budget in 2019 van € 99.500,00 is € 35.000,00 nog niet uitgevoerd, dit is een voordeel. Hiertegenover staat een nadeel op de bijdrage van € 130.000,00. Per saldo is er een nadeel van **€ 95.000,00**, dit is veroorzaakt doordat in de decemberwijziging abusievelijk het bedrag van de bijdrage niet is overgeheveld naar 2020.
- Een deel van de investeringen in het kader van de openbare verlichting zijn doorgeschoven waardoor een voordeel van € 59.000,00 op kapitaallasten is ontstaan. De energiekosten leveren een nadeel op van € 44.000,00, voornamelijk veroorzaakt door tegenvallende tarieven. Op het onderhoudsbudget is er een nadeel van € 29.000,00. Totaal is het verschil ten opzichte van de raming **€ 14.000,00** nadelig.
- In 2010 is de herstructurering van de Beumesweg gerealiseerd, de gemeente heeft daarin een investeringsbijdrage van € 186.000,00 gedaan. De bijdrage is in 2019 door de provincie in rekening gebracht. Hierdoor heeft in 2019 een inhaalafschrijving van de bijdrage plaats gevonden waardoor een nadeel van **€ 62.000,00** is ontstaan. Hier staat een hogere onttrekking aan de reserve Bijdragen in kosten activa tegenover.
- Overige ontwikkelingen (waaronder personeelskosten) leveren per saldo een voordeel van **€ 2.000,00** op.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf

Taakvelden Volksgezondheid en milieu (€ 72.000,00 V)

- Op het programmaonderdeel Afval is per saldo een nadeel van **€ 253.000,00** ontstaan. De kosten voor inzameling en verwerking zijn per saldo € 96.000,00 voordeliger dan geraamd. De verlaging van de inzamelfrequentie en de mogelijkheid 6 x gratis gft-afval aan te kunnen bieden leidde tot veel minder aanbiedingen waardoor er op de inzameling een voordeel van € 159.000,00 is. De kosten voor verwerking zijn € 63.000,00 hoger dan geraamd, voornamelijk door hogere tarieven. De kosten van de containeropstelplaats grof vuil zijn € 95.000,00 nadelig. Dit is onder andere veroorzaakt door de verstrekking van de gratis voucher. Daarnaast is er veel meer grof huishoudelijk afval (300 ton) en hout (400 ton) gebracht dan geraamd. In het kader van het VANG beleid is in 2019 voor communicatie en voorlichting € 32.000,00 geraamd. Hiervan resteert nog € 27.000,00. De kosten van de afvaladviseur bedragen € 38.000,00, hier is geen budget voor opgenomen. Per saldo bedraagt het nadeel € 11.000,00. Tegenover het voordeel op de inzamelkosten door minder en gratis aanbiedingen staat een lagere opbrengst van de afvalstoffenheffing. Het nadeel bedraagt € 241.000,00, hiervan heeft € 11.000,00 betrekking op een dotatie aan de voorziening dubieuze debiteuren. Overige ontwikkelingen binnen het programmaonderdeel Afval leveren per saldo een nadeel op van € 2.000,00.
- Op het onderdeel Riolering is er per saldo een nadeel van **€ 36.000,00**. Door onvoorzien onderhoud is het onderhoudsbudget met € 85.000,00 overschreden. Doorgeschoven investeringen leveren lagere kapitaallasten van € 77.000,00 op. De opbrengst van de rioolheffing is € 22.000,00 lager dan geraamd, hiervan heeft € 14.000,00 betrekking op een dotatie aan de voorziening dubieuze debiteuren. Overige ontwikkelingen op dit programmaonderdeel leveren per saldo een nadeel van € 6.000,00 op.
- De kosten van de uitgevoerde maatregelen in het kader van het saneringsprogramma verkeerslawaaai van € 119.000,00 zijn niet geraamd. De kosten worden gedekt door de specifieke uitkering Subsidieregeling Sanering Verkeerslawaaai van het Rijk. Dit levert per saldo geen afwijking op.
- Aan de voorziening Sanering v.m. gasfabriekterrein is **€ 50.000,00** gedoteerd. Dit levert een nadeel op.
- Het onderhoudsbudget voor begraafplaatsen is met **€ 21.000,00** overschreden. Het nadeel is voornamelijk ontstaan door niet geraamde kosten voor het ruimen van graven.
- De onttrekking aan de voorziening Onderhoud begraafplaatsen is € 46.000,00 lager dan geraamd. Dit wordt veroorzaakt doordat de voorziening met ingang van 2019 gecorrigeerd is met de rentetoevoegingen. Hierdoor valt een bedrag van € 491.000,00 vrij uit de voorziening. Per saldo een voordeel van **€ 445.000,00**.
- Overige ontwikkelingen (waaronder personeelskosten) leveren per saldo een nadeel op van **€ 13.000,00**.

Taakvelden Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing (€ 837.000,00 V)

- Voor de uitvoering van de centrumontwikkeling Stadskanaal is op dit programma een voordeel van € 381.000,00 ontstaan. Op de geraamde bijdragen is er een nadeel van € 281.000,00. Per saldo bedraagt het voordeel dan **€ 100.000,00**. Hier staat een lagere onttrekking aan de reserve Stedelijke vernieuwing tegenover.
- Op dit programma resteert van de raming voor de uitvoering van de gebiedsontwikkeling Musselkanaal een bedrag van € 1.319.000,00. De bijdragen zijn € 632.000,00 lager dan geraamd. Per saldo is er een voordeel van **€ 687.000,00**. Hier staat een lagere onttrekking aan de reserve Stedelijke vernieuwing tegenover.
- Voor het uitvoeren van het Regionaal Woon- en Leefbaarheidsplan (RWLP) is in de begroting 2019 € 605.000,00 geraamd. In de Decemberwijziging 2019 is hiervan € 588.000,00 overgeheveld naar 2020. Het restant budget van € 17.000,00 is met **€ 14.000,00** overschreden. Het nadeel wordt gedekt door een hogere onttrekking aan de reserve Stedelijke vernieuwing.
- De kosten voor de Basisregistratie Adressen Gebouwen (BAG) zijn totaal **€ 35.000,00** lager dan geraamd. Op het uitvoeringsbudget is € 20.000,00 minder uitgegeven dan geraamd. Daarnaast zijn in 2019 de kosten van deelname aan het gegevens knooppunt Groningen op dit onderdeel geraamd. Deze kosten worden echter verantwoord op overhead, dit levert een voordeel op van € 15.000,00.

datum

21 AUG. 2020

paraaf

AMT

- In 2019 is in totaal € 350.000,00 begroot voor de implementatie van de Omgevingswet. In de Decemberwijziging 2019 is hiervan € 131.000,00 overgeheveld naar 2020. De besteding van het restant budget van € 219.000,00 is € 10.000,00 hoger dan verwacht. Dit is een nadeel.
- De legesopbrengsten omgevingsvergunningen zijn € 75.000,00 hoger dan geraamd.
- Overige ontwikkelingen (waaronder personeelskosten) leveren per saldo een nadeel op van € 36.000,00.

Mutaties reserves

(x € 1.000)

Beschrijving	Begroting 2019	Rekening 2019	Verschil
Toevoegingen	4.720	3.007	1.713
Onttrekkingen	6.427	3.093	3.334
Saldo mutaties	-1.707	-86	-1.621

Toelichting

Het saldo van de mutaties in de reserves wijkt € 1.621.000,00 af van de begroting. Dit heeft de volgende oorzaken.

- Een deel van de kapitaallasten op dit programma wordt gedekt uit de reserve Bijdragen in kosten activa. De onttrekking is € 29.000,00 lager dan geraamd. Dit is het saldo van een lagere onttrekking van € 91.000,00 door uitgestelde investeringen en een hogere onttrekking van € 62.000,00 door de inhaalafschrijving op de bijdrage Herstructurering Beumeesweg.
- Voor egalisatie van het resultaat op het programmaonderdeel Afval is € 239.000,00 meer onttrokken dan geraamd.
- Voor egalisatie van het resultaat op het programmaonderdeel Riolering is € 92.000,00 minder onttrokken dan geraamd.
- De geraamde besteding van het budget voor het uitvoeren van het Regionaal Woon- en Leefbaarheidsplan (RWLP) is met € 14.000,00 overschreden. Het budget wordt gedekt uit de reserve Stedelijke vernieuwing, de onttrekking is eveneens € 14.000,00 hoger.
- Voor het dekken van de uitvoering van de centrumontwikkeling Stadskanaal is per saldo totaal € 1.036.000,00 minder onttrokken aan de reserve Stedelijke vernieuwing. Hiervan heeft € 100.000,00 betrekking op lagere lasten binnen dit programma. Een bedrag van € 886.000,00 heeft betrekking op programma 1 Participatie en € 50.000,00 op Algemene dekkingsmiddelen.
- Voor het dekken van de uitvoering van de gebiedsontwikkeling Musselkanaal is per saldo totaal € 712.000,00 minder onttrokken aan de reserve Stedelijke vernieuwing. Hiervan heeft € 687.000,00 betrekking op lagere lasten binnen dit programma. Een bedrag van € 25.000,00 heeft betrekking op programma 1 Participatie.
- Overige ontwikkelingen leveren per saldo een afwijking van € 5.000,00 lager dan geraamd op.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum

21 AUG. 2020

paraaf

AMT

4. DIENSTVERLENING

Besturen en Beschermen

Taakvelden Bestuur en ondersteuning, Veiligheid en Volksgezondheid en milieu

Wat wilden wij bereiken?

Maatschappelijke effecten

Effecten taakvelden Bestuur en ondersteuning

- Open en transparant bestuur.
- Het bevorderen van het wederzijdse begrip tussen de gemeente en haar publieksgroepen.
- Het verbeteren en uitbreiden van de digitale bereikbaarheid van de gemeente voor haar publieksgroepen.

Effecten taakvelden Veiligheid

- Een veilig Stadskanaal.
- Ontwikkelen van een maximaal veiligheidsgevoel bij de burger door onder meer duidelijke regels te stellen voor openbare orde en veiligheid met een consequente handhaving van die regels. Toepassing coffeeshopbeleid. Aandacht voor bestrijding van jeugdcriminaliteit. Hierbij geldt een intensieve samenwerking met politie, veiligheidshuis, reclassering, VNN en andere ketenpartners en burgers.

Nieuw beleid

Taakvelden	Prioriteit	Algemene doelstelling	Activiteit voor het begrotingsjaar
Bestuur en ondersteuning - Bestuur	50-jarig bestaan gemeente Stadskanaal	Vieren van het jubileum.	Uitvoering van de viering.
Volksgezondheid en milieu - Volksgezondheid	Volksgezondheid, project Goede Start	Het project richt zich op de gezondheid van de toekomstige generatie en het terugdringen van gezondheidsverschillen.	Starten met de uitvoering van het project. Het implementeren van de doorgaande lijn op het gebied van gezond opgroeien vanaf de zwangerschap tot 18 jaar.

Wat hebben wij bereikt?

Maatschappelijke effecten

Effecten taakvelden Bestuur en ondersteuning

De gemeente Stadskanaal is in 2019 op de (culturele) kaart gezet door allerlei activiteiten die in dat jaar zijn gehouden in het kader van de viering van het 50 jarig bestaan van de gemeente. In 2019 heeft de gemeente verdere samenwerking gezocht met de buurgemeenten en zijn een aantal goede initiatieven ontwikkeld op het gebied van samenwerking en aanpak van de leefbaarheid in dorpen en de kern van Stadskanaal.

Effecten taakvelden Veiligheid

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

2019 stond in het teken van het ontwikkelen van nieuw Integraal Veiligheidsbeleid voor de komende vier jaren. Dit beleid is tot stand gekomen met en dankzij alle aangehaakte ketenpartners zoals: politie, onderwijs, Verslavingszorg Noord Nederland, Welstad, woningcorporaties, Cosis, Leger des Heils, Actiecentrum Veiligheid en Zorg, GGD, Lentis en Veilig Thuis. Veel (veiligheids)casuïstiek begeven zich op het snijvlak zorg en veiligheid. Om die reden zijn zowel veiligheidsinstanties als maatschappelijke organisaties betrokken geweest bij het nieuwe integrale veiligheidsbeleid.

Alle partners hebben een intentieovereenkomst getekend waarmee zij aangeven achter dit beleid te staan, willen samenwerken en zich in zullen zetten om de resultaten die in het beleid verwoord staan te behalen.

Door het beleid op deze manier te ontwikkelen is er een enorme verbetering gekomen in de samenwerking tussen veiligheid en zorg. De partners kennen elkaar en bij casuïstiek wordt er sneller een casus overleg gepland waarin we met elkaar een plan van aanpak maken.

De doorontwikkeling en integratie van de Gemeentelijke Kolom Groningen in de Veiligheidsregio Groningen is afgerond.

NIEUW BELEID

Taakveld Bestuur

In 2019 vierde de gemeente Stadskanaal haar 50 jarig bestaan. Op 1 januari 1969 is de gemeente ontstaan uit de samenvoeging van de gemeente Onstwedde en een gedeelte van de gemeente Wildervank. Dat is een jaar lang gevierd met activiteiten en evenementen om samen met onze inwoners de gemeente. Naast het vieren van feest stonden de activiteiten in het teken van het promoten van de gemeente.

Taakveld Volksgezondheid

Het project Goede Start is gestart en er is een lokale coalitie gevormd om dit project uit te voeren

Beleidsindicatoren

	Indicator	Eenheid	Periode	Gemeente	Nederland
1	Verwijzingen Halt	aantal per 10.000	2019	68	132
2	Winkeldiefstal	aantal per 1.000		niet vermeld	
3	Diefstal uit woning	aantal per 1.000		niet vermeld	
4	Geweldsmisdrijven	aantal per 1.000	2019	-	4,9
5	Vernieling en beschadiging	aantal per 1.000	2019	6,1	6,3

Bron: Waarstaatjegemeente.nl (Besluit Begroting en Verantwoording)

Toelichting

1. Het aantal verwijzingen naar Halt per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12 tot 18 jaar.
2. Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.
3. Het aantal diefstallen uit woningen per 1.000 inwoners
4. Het aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners.
5. Het aantal vernielingen en beschadigingen per 1.000 inwoners.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

NIEUW BELEID

TAAKVELDEN BESTUUR EN ONDERSTEUNING

50-jarig bestaan gemeente Stadskanaal

- Voor de activiteiten en evenementen is een speciaal vignet ontwikkeld dat gebruikt werd om de verschillende initiatieven te verbinden en de diversiteit van de activiteiten te benadrukken. Dit vignet was bijvoorbeeld te zien op de uitingen van het Secret Forest Festival dat in mei 2019 weer in het Pagedal werd gehouden.
- De gemeente Stadskanaal was gastgemeente voor 'Vier 5 mei'. Daarbij is speciale aandacht besteed aan de bevrijding van Stadskanaal op die datum (officiële bevrijdingsdatum). Die dag stond het vieren van de vrijheid in de gemeente centraal. Het thema van Vier 5 mei was 'Open armen - evacuees'.
- De gemeente was in 2019 ook gastgemeente voor een aantal andere evenementen, zoals Tocht om de Noord, de Healthy Aeging Tour en de 24 uren wandel estafette 'Samenloop voor Hoop' van het KWF.

TAAKVELDEN VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU

Volksgezondheid

Het project Goede Start heeft in 2019 geresulteerd in de start van een lokale coalitie rondom geboortezorg. Waardoor de samenwerking tussen diverse professionele partijen is gestart en versterkt. Deze samenwerking richt zich op de eerste 1000 dagen van het jonge kind vanaf de zwangerschap. Er zijn verschillende thema's opgepakt, waaronder stoppen met roken. Daarnaast is een projectleider aan de slag gegaan met 'Nu niet zwanger'.

BESTAAND BELEID

TAAKVELDEN BESTUUR EN ONDERSTEUNING

Bestuur

Zwaartepunt van de bestuurlijke samenwerking heeft in 2019 voornamelijk gelegen op de aanpak van fraude in het sociaal domein. De toezicht op het gebied van de Wet maatschappelijke Ondersteuning 2015 en de Jeugdwet zijn geïntensiveerd.

In 2019 hebben er diverse onderzoeken en bijeenkomsten/workshops plaatsgevonden in het kader van het Innovatieprogramma Landbouw Veenkoloniën 2012 - 2020 en de POP 3 projecten. Genoemd kunnen onder meer worden: werkzaamheden (bijeenkomsten) in het kader van het project Bodem APK (duurzaam bodembeheer) en innovatieve programma's zoals loofdoding in poot- en zetmeelaardappelen (loofdodingstrategieën) – wegens het wegvallen van toegestane bestrijding methodieken. In 2019 is wederom een breed palet van veranderingen en innovaties uitgevoerd en gedeeld met de doelgroepen.

Ter ondersteuning van het beleid zoals vastgelegd in het Bestuursakkoord 2018-2022 wordt in de ambtelijke organisatie meer dan voorheen gewerkt in multidisciplinair verband. In 2019 lag de focus met name op de ontwikkeling van een (verkenning voor een) Omgevingsvisie. De ontwikkeling van het Omgevingsplan (in de vorm van een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte) is in het najaar van 2019 weer intensiever opgepakt.

In 2019 is de provinciale samenwerking goed van de grond gekomen. Provincie, gemeenten, waterschappen, veiligheidsregio en ODG hebben elkaar gevonden en werken samen om de Omgevingswet ingevoerd te krijgen. Met name de ketensamenwerking is in provinciaal verband opgepakt. Zie voor verdere vertaling van het werken in multidisciplinair verband ook programma 3 Leefbaarheid.

datum

21 AUG. 2020

Burgerzaken

Op woensdag 20 maart 2019 waren de verkiezingen van de leden van het Algemeen Bestuur van het Waterschap en de verkiezingen van de leden van de Provinciale Staten. De opkomst voor deze verkiezingen waren respectievelijk 49,61% en 52,11%. Verder waren er op donderdag 23 mei 2019 de verkiezingen van de leden van het Europees Parlement. De opkomst voor deze verkiezing was 33,58%. De organisatie van alle verkiezingen is goed verlopen.

TAAKVELDEN VEILIGHEID

Crisisbeheersing en brandweer

De gemeente stelt samen met de andere deelnemende gemeenten in de Gemeenschappelijke Regeling VRG een financiële bijdrage ter beschikking ter uitvoering van de taken. De ingezette organisatorische inbedding van Team Bevolkingszorg bij de Veiligheidsregio is bijna voltooid. Er is nog een aantal wijzigingen die in 2020 via de AB/DB route worden voorgesteld, maar de verwachting is dat deze in lijn zijn met de eerder gepresenteerde plannen.

Openbare orde en veiligheid

In 2019 is het Integraal Veiligheidsbeleid 2020-2024 door u vastgesteld. In het komende jaar zullen een aantal afspraken die in dit beleid zijn opgenomen worden uitgevoerd. Daarbij wordt aansluiting en overleg gezocht in de regio voor gemeentegrens overschrijdende thema's, een en ander via het Regionaal Bestuurlijk Politie Overleg (RBPO) in Politie Eenheid Noord Nederland-verband.

TAAKVELDEN VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU

Volksgezondheid

- Wij hebben het convenant 'Naar een rookvrije generatie Stadskanaal' afgesloten met diverse ketenpartners.
- In het laatste kwartaal is de Stopcoach operationeel gegaan om in samenwerking met lokale professionals om inwoners te ondersteunen bij het stoppen met roken. Dit maakt tevens deel uit van het project Goede Start.
- In oktober is de pilot Gecombineerde Leefstijl Interventie gestart in samenwerking met de zorgverzekeraar Menzis. Deze pilot is gericht op de aanpak van overgewicht bij mensen met een laag inkomen.
- In 2019 is de verzelfstandiging van de GGD afgerond.
- In 2019 zijn 6 AED's geplaatst in verschillende kernen.
- Er is in provinciaal verband een samenwerkingsagenda met de zorgverzekeraar opgesteld. Zie programma 1 Participatie.

Ontwikkelingen Ziekenhuiszorg

In 2018 en 2019 is door de regie groep "Zorg de Regio" een plan ontwikkeld om de zorg voor de Regio Drenthe en Zuidoost Groningen te behouden. Dit was noodzakelijk als gevolg van gewijzigde landelijk kwaliteitskaders voor de acute zorg en de (financieel gedreven) beweging van "de juiste zorg op de juiste plek". Als gevolg van acute problemen bij de Treantgroep kwam deze ontwikkeling vanaf 2018 bij ons in een stroomversnelling terecht. Na een lange aanloop is in 2019 besloten dat het Refaja ziekenhuis (net als het ziekenhuis in Hoogeveen) een weekziekenhuis wordt waar alleen geplande operaties plaatsvinden. Daarnaast blijft er een basis-spoed post voor niet levensbedreigende spoedhulp dagelijks tot 23 uur en een polikliniek voor diagnostiek en (controle) afspraken.

In de aanloop naar dit besluit hebben wij veelvuldig overleg gezocht en gevoerd met diverse partijen.

Waaronder ziekenhuizen, huisartsen, ambulancezorg, zorgverzekeraar. Ook namen we deel aan een van de werkgroepen (de werkgroep netwerkzorg). De inwoners zijn in het najaar door de regiegroep geïnformeerd via de media en heeft men in samenwerking met onze wijkraden 5 wijkbijeenkomsten georganiseerd. Deze zijn goed bezocht.

datum 21 AUG. 2020

Het verdwijnen van de acute zorg in onze regio (vergrijzing, zorg steeds meer op afstand, bereikbaarheid en mobiliteit slecht) vereiste aanvullende maatregelen en zorgvuldige monitoring. Wij hebben ons hard gemaakt voor een extra ambulance en daartoe is eind 2019 ook besloten. Daarnaast is gezamenlijk met Lelystad, Hoogeveen en Nissewaard is een motie ingediend bij het VNG en is een brief gestuurd naar de minister. Daarnaast is een plan opgesteld voor een dekkend AED-plan voor de gehele regio.

De beweging "de juiste zorg op de juiste plek" leidt tot een verschuiving van zorg naar de eerste lijn en de thuissituatie. De effecten hiervan raken direct het sociale domein van gemeenten (Wmo). Met name de ouderenzorg vereiste onze aandacht. We bleven alert op ontwikkelingen en agendeerden deze in diverse bestuurlijke gremia. Onder andere in het overleg zorgtafel Zuidoost Groningen onder leiding van de Commissaris van de Koning.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf*AMT*.....

Wat heeft het gekost?

(x € 1.000)

Beschrijving	Begroting 2019	Rekening 2019	Verschil	
Lasten	6.208	6.933	725-	N
Baten	372	426	54-	V
Saldo programma	5.837	6.507	671-	N

Toelichting

Het nadelig saldo tussen de begroting en de rekening bedraagt € 671.000,00. Dit heeft de volgende oorzaken.

Taakvelden Bestuur en ondersteuning (€ 720.000,00 N)

- De aanpassing van de Verordening rechtspositie raads- en commissieleden Stadskanaal 2019 zoals vastgesteld in de raad van juni 2019 is niet in de begroting verwerkt wat leidt tot een nadeel van **€ 22.000,00**.
- De bestedingen in het kader van Stadskanaal 50 jaar vallen **€ 17.000,00** lager uit.
- De voorzieningen voor wachtgeld- en pensioenverplichtingen zijn op basis van actuariële waardeberekeningen op het op 31 december 2019 vereiste niveau gebracht. Aan de voorziening voor pensioenverplichtingen is een bedrag gedoteerd van **€ 800.000,00**. Dit wordt veroorzaakt door een laag te hanteren rentepercentage bij de berekening van de actuariële waarde. De voorziening voor wachtgeldverplichtingen daarentegen valt vrij voor een bedrag van **€ 10.000,00**.
- De lasten van bestuurlijk-juridische advisering vallen **€ 27.000,00** lager uit; de belangrijkste reden hiervan is het feit dat een drietal externe onderzoeken (onderhoud groen, uitvoering minimabeleid en bevolkingszaken) in 2019 in gang is gezet en in 2020 wordt afgerond. De vacature van voorzitter van de rekenkamercommissie werd pas in de loop van 2019 ingevuld waardoor de lasten **€ 25.000,00** lager uitvallen.
- De legesopbrengsten vallen per saldo **€ 35.000,00** hoger uit door een hogere uitgifte van paspoorten en rijbewijzen. Aan materiaal voor paspoorten en rijbewijzen is **€ 14.000,00** meer besteed.
- De overige verschillen bedragen **€ 2.000,00** voordelig; dit bedrag is inclusief apparaatskosten. Voor een toelichting op de apparaatskosten verwijzen wij u naar het overzicht Overhead.

Taakvelden Veiligheid (€ 17.000,00 V)

- Het budget voor de APV-taken die voorheen waren belegd bij de ODG is in geringe mate besteed; dit levert een voordeel op van **€ 28.000,00**.
- De overige verschillen bedragen **€ 11.000,00** nadelig; dit bedrag is inclusief apparaatskosten. Voor een toelichting op de apparaatskosten verwijzen wij u naar het overzicht Overhead.

Taakvelden Volksgezondheid en milieu (€ 32.000,00 V)

- Van de GIDS-gelden is een bedrag van **€ 13.000,00** niet besteed. Aan subsidies is **€ 11.000,00** minder besteed met name doordat veur mekander is gestopt en actief 50+ niet gestart. De kosten van het rijksvaccinatieprogramma zijn **€ 10.000,00** lager uitgevallen.
- De overige verschillen bedragen **€ 2.000,00** nadelig; dit bedrag is inclusief apparaatskosten. Voor een toelichting op de apparaatskosten verwijzen wij u naar het overzicht Overhead.

VOOR WAARMERKINGSDOELEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf

Mutaties reserves

(x € 1.000)

Beschrijving	Begroting 2019	Rekening 2019	Verschil
Toevoegingen			
Onttrekkingen	98	79	19
Saldo mutaties	-98	-79	-19

Toelichting

Er is per saldo € 19.000,00 minder onttrokken dan geraamd. Dit heeft de volgende oorzaken:

- Voor het dekken van de lasten in het kader van de viering 50 jaar Stadskanaal is € 17.000,00 minder onttrokken.
- De overige ontwikkelingen leveren per saldo een voordelige afwijking op van € 2.000,00.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf

ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN ONVOORZIEN

Taakvelden Bestuur en ondersteuning

In dit overzicht zijn de baten en lasten van de algemene dekkingsmiddelen en het bedrag onvoorzien opgenomen. De algemene dekkingsmiddelen betreffen voornamelijk de opbrengsten van belastingen en uitkeringen uit het gemeentefonds. Deze middelen kennen, in tegenstelling tot heffingen als riool en afvalstoffen, geen vooraf bepaald bestedingsdoel. De niet vrij aanwendbare heffingen zijn, evenals specifieke uitkeringen van het Rijk, in de programma's verantwoord.

Nieuw beleid

Taakvelden	Prioriteit	Algemene doelstelling	Activiteit voor het begrotingsjaar
Bestuur en ondersteuning – Overige baten en lasten	Organisatie in beweging	Doorontwikkeling organisatie	Implementatie

In 2019 is het volgende gerealiseerd:

Lasten (x € 1.000)

Beschrijving	Begroting 2019	Rekening 2019	Verschil	
Financiering en belegging	220-	385-	165	V
Belastingen	101	124	23-	N
Algemene uitkeringen	116	5	111	V
Algemene uitgaven	302	303	1-	N
Algemene inkomsten	19	19	0-	
Gemeentelijke eigendommen (niet voor de openbare dienst)	175	239	64-	N
Onvoorzien	36	0	36	V
Totaal Lasten	529	305	224	V

Baten (x € 1.000)

Beschrijving	Begroting 2019	Rekening 2019	Verschil	
Financiering en belegging	1.618	1.494	124	N
Belastingen	6.626	6.587	40	N
Algemene uitkeringen	78.206	77.071	1.135	N
Algemene uitgaven	0	0	0	
Algemene inkomsten	637	575	61	N
Gemeentelijke eigendommen (niet voor de openbare dienst)	149	247	98-	V
Onvoorzien	0	0	0	
Totaal Baten	87.236	85.975	1.262	N

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN

Saldo	86.708-	85.670-	1.038	N
--------------	----------------	----------------	--------------	----------

datum 21 AUG. 2020

paraaf

Toelichting

Financiering en belegging

Het voordelige saldo tussen begroting en rekening bedraagt € 41.000,00. Dit heeft de volgende oorzaken.

Voor de toerekening van rentelasten aan investeringen is in de begroting 2019 de vastgestelde renteomslag van 3% gehanteerd. Op basis van de geraamde rentelasten en -baten in verhouding tot de boekwaarde van de investeringen bedraagt de renteomslag 2,62%. Het voordelige renteresultaat (€ 352.000,00) is als bate op dit onderdeel geraamd.

In de rekening is het werkelijke omslagpercentage 2,39 en is het renteresultaat € 545.000,00 voordelig. Dit betekent ten opzichte van de raming op dit onderdeel een voordeel van € 193.000,00.

Het totaal van de bespaarde rente over eigen financieringsmiddelen is € 151.000,00 lager dan geraamd. Dit levert een nadeel op. Dit is inclusief een nadeel van € 29.000,00 op het deel dat toegevoegd wordt aan de bestemmingsreserves.

Overige ontwikkelingen leveren per saldo een nadeel op van € 1.000,00.

Belastingen

Het nadelige saldo tussen begroting en rekening bedraagt € 63.000,00. Dit heeft de volgende oorzaken.

- De opbrengst van de onroerendezaakbelasting is € 10.000,00 lager. In verband met verwachte oninbaarheid van openstaande belastingschulden is € 26.000,00 aan de voorziening dubieuze debiteuren gedoteerd. Daarmee is de totale opbrengst € 36.000,00 lager, dit is een afwijking van 0,55% van de geraamde opbrengst
- Op het budget voor de afhandeling van bezwaarschriften WOZ is er een voordeel van € 5.000,00. De kosten van taxatie van niet-woningen en herwaardering van (vrijstaande) woningen leveren een nadeel van € 25.000,00 op.
- Overige ontwikkelingen leveren per saldo een nadeel van € 7.000,00 op.

Uitkeringen gemeentefonds

Het nadelige saldo tussen begroting en rekening bedraagt € 1.024.000,00. Dit heeft de volgende oorzaken.

Er is € 121.000,00 geraamd voor de SPUK (de compensatieregeling voor wijzigen btw regiem sport), de uitkering (€ 147.000,00) is verantwoord op programma 2 Ontplooiing.

Een nadeel van € 513.000,00 is ontstaan doordat het ministerie in aanloop naar de berekening van de septembercirculaire onjuiste uitkeringsgegevens heeft verstrekt. De bijstelling van de raming via de Najaarsnota 2019 is helaas gebaseerd op deze onjuiste gegevens.

Binnen de systematiek van de berekening van de algemene uitkering wordt de omvang van de uitkering deels bepaald door de mogelijkheid eigen inkomsten vanuit de onroerende zaakbelasting te genereren. Bij het opstellen van de primitieve berekening van de algemene uitkering is de woz waarde van de in onze gemeente aanwezige onroerende zaken te laag geïnterpreteerd. Hierdoor is de werkelijke aftrekpost ca. € 200.000,00 hoger waardoor een nadeel is ontstaan.

In de raming van de algemene uitkering is een stelpost van € 276.000,00 opgenomen. Met ingang van 2019 wordt het niet gedeclareerde deel van het btw compensatiefonds achteraf bepaald en voor uitkering toegevoegd aan het gemeentefonds (tot 2019 werden via het accres voorschotten verstrekt). Het niet gedeclareerde deel 2019 wordt via de meicirculaire 2020 bekend gemaakt en uitgekeerd. Naar verwachting levert dat tegenover nu een nadeel van € 276.000,00 in 2020 een nog nader te bepalen incidenteel voordeel op.

In de decembercirculaire heeft het ministerie voor de algemene uitkering 2019 enkele wijzigingen doorgevoerd die niet meer in de begroting verwerkt konden worden. Zo zijn er mutaties geweest in het pakket decentralisatie-uitkeringen waardoor een nadeel van € 103.000,00 is ontstaan en is ook het bedrag van het klimaatpakkoord een drietal decentralisatie-uitkeringen met een totaal van € 237.000,00 toegevoegd. In de Voorjaarsnota 2020 zijn hiervoor lasten opgenomen ten laste van het begrotingsjaar 2020 waardoor de uitkeringen in 2019 een voordeel opleveren.

datum 21 AUG. 2020

Overige ontwikkelingen leveren per saldo een nadeel op van € 48.000,00.

Algemene uitgaven

Het nadelige saldo tussen begroting en rekening bedraagt € 1.000,00. Dit heeft de volgende oorzaken.

- Van de stelpost voor tijdelijk extra personeel KCC is € 6.000,00 niet ingezet.
- Van de raming voor het activiteitenfonds van € 11.000,00 resteert nog € 4.000,00.
- Op de personeelskosten van algemene dekkingsmiddelen bedraagt het nadeel € 14.000,00.
- Overige ontwikkelingen leveren een voordeel op van € 3.000,00.

Algemene inkomsten

Het nadelige saldo tussen begroting en rekening bedraagt € 61.000,00. Dit heeft de volgende oorzaken.

- Voor onderuitputting is in de begroting op dit onderdeel een correctiepost van € 50.000,00 opgenomen. In de rekening is het voordeel van de onderuitputting verantwoord op de verschillende programma's. Op dit onderdeel betekent dit een nadeel van € 50.000,00.
- Voor het afdekken van het risico dat debiteuren hun verplichtingen niet nakomen is € 13.000,00 aan de voorziening dubieuze debiteuren gedoteerd. Dit levert een nadeel op.
- Overige ontwikkelingen leveren per saldo een voordeel op van € 2.000,00.

Gemeentelijke eigendommen

Het voordelige saldo tussen begroting en rekening bedraagt € 35.000,00. Dit heeft de volgende oorzaken:

- Binnen het project Centrumontwikkeling Stadskanaal wordt de tijdelijke exploitatie van het gebouw aan de Navolaan op dit onderdeel verantwoord. Per saldo is er een voordeel van € 50.000,00. Het totale project wordt gedekt door een onttrekking aan de reserve Stedelijke vernieuwing (zie programma 3 Leefbaarheid).
- De opbrengst en de kosten van verkoop van groenstroken zijn niet geraamd, dit levert per saldo een voordeel op van € 17.000,00.
- Op de exploitatielasten van de voormalige Westerschool is een nadeel van € 26.000,00 ontstaan. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door kapitaallasten die in verband met het voornemen om het gebouw af te stoten niet meer in de begroting waren geraamd.
- Overige ontwikkelingen leveren per saldo een nadeel op van € 6.000,00.

Heffing VPB

Voor overheidsondernemingen geldt de vennootschapsbelastingplicht (VPB-plicht). Hiervoor moeten activiteiten welke een onderneming vormen jaarlijks worden geïnventariseerd en beoordeeld.

De VPB heeft voor 2019 geen financiële consequenties. Voor veel van de ondernemingsactiviteiten geldt dat niet voldaan wordt aan de ondernemingscriteria, deze worden daarom niet in de VPB-heffing betrokken. De overige ondernemingsactiviteiten voldoen wel aan de criteria maar zijn niet winstgevend en worden daarom eveneens niet in de heffing betrokken.

BEDRAG ONVOORZIEN

Het budget van € 36.000,00 voor onvoorziene uitgaven is in 2019 niet ingezet. Dit levert een voordeel op.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf AMT

Mutaties reserves

Toevoegingen (x € 1.000)

Beschrijving	Begroting 2019	Rekening 2019	Verschil
Financiering en belegging	391	362	29
Algemene uitgaven		2.314	-2.314
Algemene inkomsten	1.329	1.329	0
Totaal toevoegingen	1.720	4.005	-2.285

Onttrekkingen (x € 1.000)

Beschrijving	Begroting 2019	Rekening 2019	Verschil
Algemene uitgaven		2.314	-2.314
Algemene inkomsten	1.329	1.329	0
Gemeentelijke eigendommen	9	13	-4
Totaal onttrekkingen	1.338	3.656	-2.318

Saldo mutaties	382	349	33
-----------------------	------------	------------	-----------

Toelichting

Het saldo van de mutaties in de reserves wijkt € 33.000,00 af van de begroting. Dit heeft de volgende oorzaken.

Financiering en belegging

De toevoeging van rente aan bestemmingsreserves is € 29.000,00 lager dan geraamd.

Gemeentelijke eigendommen

Een deel van de kapitaallasten op dit onderdeel wordt gedekt uit de reserve Bijdragen in kosten activa. De onttrekking is € 4.000,00 hoger dan geraamd.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum **21 AUG. 2020**

paraaf *AMT*

OVERZICHT OVERHEAD

Overhead betreft de apparaatskosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Apparaatskosten zijn alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief griffie en bestuur.

De personeelskosten die betrekking hebben op het primaire proces zijn aan de programma's toegerekend. De personeelskosten en overige kosten die betrekking hebben op overhead zijn in dit overzicht verantwoord.

Nieuw beleid

Taakveld	Prioriteit	Algemene doelstelling	Activiteit voor het begrotingsjaar
Overhead	Informatie beleidsplan	Waarborgen bedrijfsvoering	Uitvoeren van maatregelen

In 2019 zijn de volgende onderdelen gerealiseerd:

- uitbreiding port switches/storage;
- devices plaats onafhankelijk werken;
- software beveiliging Infrastructuur.

Beleidsindicatoren

	Indicator	Eenheid	2019
1	Formatie	fte per 1.000 inwoners	7,2
2	Bezetting	fte per 1.000 inwoners	6,6
3	Apparaatskosten	euro per inwoner	632
4	Externe inhuur	%	11,4
5	Overhead	%	8,3

Toelichting

1. De toegestane formatie op basis van het formatieplan per 1.000 inwoners.
2. Het aantal fte dat werkzaam is per 1.000 inwoners.
3. De apparaatskosten in euro per inwoner.
4. De kosten voor externe inhuur als percentage van de totale personeelskosten.
5. De overheadkosten als percentage van de totale lasten in de begroting (exclusief toevoegingen reserves).

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf

Toelichting

Lasten (x € 1.000)

Beschrijving	Begroting 2019	Rekening 2019	Verschil
Personeelskosten	6.669	6.464	205
Overige kosten	3.593	3.877	-284
Totaal Lasten	10.262	10.341	-79

Baten (x € 1.000)

Beschrijving	Begroting 2019	Rekening 2019	Verschil
Personeelskosten		5	-5
Overige kosten	130	342	-212
Totaal Baten	130	347	-217

Saldo	10.132	9.994	138
--------------	---------------	--------------	------------

Toelichting

Het voordelig saldo tussen de begroting en rekening bedraagt € 138.000,00. Dit betreft voornamelijk de volgende budgetten:

- een voordeel van € 210.000,00 op personeelskosten;
- een voordeel van € 42.000,00 op kapitaallasten;
- een nadeel van € 36.000,00 op opleidingskosten;
- een nadeel van € 17.000,00 op huisvestingskosten;
- een nadeel van € 17.000,00 op abonnementen;
- een nadeel van per saldo € 35.000,00 op automatiseringskosten.

Het restant van per saldo € 9.000,00 nadelig betreft diverse overige goederen en diensten.

Apparaatskosten

Het verschil in de totale apparaatskosten ten opzichte van de begroting is hier toegelicht. Bij de programma's wordt volstaan met een verwijzing naar deze toelichting.

In de primitieve begroting 2019 is totaal € 15,5 miljoen salarissen en overige personeelskosten en € 3,5 miljoen overige budgetten geraamd, totaal € 19,0 miljoen. Na wijziging bedragen de totaal geraamde apparaatskosten per saldo € 20,0 miljoen. De stijging van ruim € 1,0 miljoen betreft voornamelijk uitbreidingen (al dan niet tijdelijk) van de formatie ten laste van diverse (uitvoerings)budgetten en hogere personeelslasten als gevolg van de functiewaarderingsronde HR21.

De werkelijke apparaatskosten bedragen in 2019 afgerond eveneens € 20,0 miljoen (inclusief onttrekkingen aan reserves). Hiervan heeft € 16,5 miljoen betrekking op salarissen en overige personeelskosten en € 3,5 miljoen op overige budgetten.

Specificatie

	Salarissen+overige personeelskosten	Overig budgetten	Totaal
Programma's en algemene dekkingsmiddelen	10.101		10.101
Overzicht overhead	6.459	3.535	9.994
Mutaties reserves overhead	-42	-23	-65
Totaal	16.518	3.512	20.030

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
datum 21 AUG. 2020

Ten opzichte van de begroting is er een voordeel van € 29.000,00 (€ 20.059.000,00 -/- € 20.030.000,00).

Dit betreft:

- een voordeel van per saldo € 101.000,00 op de totale personeelskosten;
- een nadeel van per saldo € 72.000,00 op de overige kosten overhead.

Mutaties reserves

Onttrekkingen (x € 1.000)

Beschrijving	Begroting 2019	Rekening 2019	Vershil
Personeelskosten	43	42	1
Overige kosten	23	23	0
Totaal onttrekkingen	66	65	1

Toelichting

De onttrekking voor personeelskosten betreft de reserve Fricatiekosten. Van de overige kosten wordt een deel van de kapitaallasten gedekt uit reserves.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum **21 AUG. 2020**

paraaf *AMI*

Paragrafen

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf AMT.....

1. PARAGRAAF LOKALE HEFFINGEN

De gemeente heeft naast de uitkeringen van het Rijk meer inkomsten nodig om op diverse terreinen uitgaven te kunnen doen. Daarom heffen wij verschillende soorten belastingen. De belastingen zijn in twee groepen in te delen: algemene heffingen en bestemmingsheffingen. Over deze heffingen en de opbrengsten daarvan kunnen wij u de volgende informatie verschaffen.

Geraamde inkomsten ten opzichte van gerealiseerde opbrengsten

belastingsoort	geraamde opbrengst	gerealiseerde opbrengst	verschil
onroerende-zaakbelastingen	6.603.200	6.566.900	-36.300
afvalstoffenheffing	2.622.900	2.381.700	-241.200
rioolheffing	3.093.600	3.071.700	-21.900
grafrechten	45.600	51.600	6.000
toeristenbelasting	103.000	105.300	2.300
marktgeld	38.500	38.300	-200
liggelden en standplaatsvergoedingen Spoordok	39.800	13.800	-26.000
leges omgevingsverg./Wabo	250.000	325.000	75.000
leges burgerzaken	219.600	259.000	39.400
Totaal	13.016.200	12.813.300	-202.900

Toelichting

De totale opbrengst van de onroerendezaakbelastingen is 0,55 procent lager dan de geraamde opbrengst.

De opbrengst van de afvalstoffenheffing is € 241.200,00 lager dan begroot. Dit wordt in hoofdzaak veroorzaakt door minder aanbiedingen. In het kader van de campagne "Afval scheiden, goed bezig" waren er zes weken waarin de gft-container gratis is geleegd.

Uw raad heeft bij het vaststellen van de begroting 2019 besloten het vastrecht vast te stellen op € 65,00 per halfjaar. De tarieven voor het aanbieden van restafval (grijze container) zijn hoger dan in het jaar 2018.

De gerealiseerde opbrengst rioolheffing is € 21.900,00 lager dan geraamd.

De opbrengst toeristenbelasting is geraamd op € 103.000,00. De werkelijke opbrengst zal ongeveer € 105.300,00 zijn. Bijna alle aangiftes over 2019 zijn ontvangen. De aanslagen over 2019 worden in 2020 opgelegd.

De opbrengst van de leges voor de omgevingsvergunning (Wet Wabo) is € 75.000,00 hoger dan begroot.

a. Beleid ten aanzien van de lokale heffingen

Het uitgangspunt voor het tarievenbeleid bij de afvalstoffenheffing, de rioolheffing en de rechten (marktgeden, grafrechten en leges) is een kostendekkendheid van 100%. Op rekeningbasis bedragen de dekkingpercentages voor afvalstoffenheffing 89,8, voor rioolheffing 98,5 en voor marktgeld 85,0. Het beleid is dat overdekking c.q. onderdekking ten gunste c.q. ten laste komt van het rekeningsaldo, met uitzondering van de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Hiervoor zijn afzonderlijke egalisereserves ingesteld. De egalisereserve afvalstoffenheffing bedraagt ultimo 2019 € 268.900,00. De egalisereserve rioolheffing is ultimo 2019 € 555.700,00

WOP WABO MERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf

b. **Overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen**

Onroerende-zaakbelasting

De opbrengst voor 2019 is ten opzichte van de opbrengst voor 2018 met 2 procent trendmatig en 1 procent boven trendmatig verhoogd.

Als gevolg van de resultaten van de herwaardering van alle WOZ-objecten zijn de tarieven zodanig aangepast dat de waardeontwikkeling geen invloed heeft op de geraamde ozb opbrengst.

De tarieven van de onroerende-zaakbelasting worden gesteld op een percentage van de WOZ-waarde. Deze tarieven zijn voor het belastingjaar 2019 als volgt vastgesteld:

woningen: 0,1717 % voor de eigenaar

niet-woningen:

0,3485 % voor de eigenaar

0,3026 % voor de gebruiker

Afvalstoffenheffing

De gemeente hanteert een Diftar (gedifferentieerde tarieven) systeem voor de afvalstoffenheffing. Voor alle woningen geldt in 2019 een vastrecht van € 65,00 per halfjaar. Het vastrecht is € 2,50 per halfjaar hoger dan in 2018.

Naast het vastrecht wordt een afvalstoffenheffing geheven voor de aanbiedingen van de grijze en groene minicontainers en voor de inworpen in een ondergrondse container. De tarieven voor het aanbieden van de grijze containers zijn hoger dan in 2018. De tarieven voor het aanbieden van gft-containers en voor het gebruik van ondergrondse containers zijn gelijk aan die in 2018.

Rioolheffing

Van eigenaren van op de gemeentelijke riolering aangesloten percelen (woningen en niet-woningen) wordt een rioolheffing geheven. Voor de rioolheffing zijn twee tarieven vastgesteld: voor percelen of een zelfstandig gedeelte daarvan € 192,00 en voor een garagebox die als een zelfstandig WOZ-object wordt aangemerkt € 20,00.

Toeristenbelasting

Het tarief voor de toeristenbelasting is € 0,90 per persoon per overnachting. De heffing van de toeristenbelasting over 2019 vindt plaats op basis van aangifte van het aantal overnachtingen.

Marktgeden

Voor een kostendekkende exploitatie van de markten, zijn op basis van de geraamde uitgaven de marktgeldtarieven voor 2019 verhoogd ten opzichte van de tarieven voor 2018. De tarieven voor 2019 zijn: € 0,58 per vierkante meter voor de markt in Stadskanaal en € 2,17 per strekkende meter voor de markt in Musselkanaal.

Spoordok

De gemeentelijke jachthaven Spoordok aan de Havenkade in Musselkanaal is aangelegd voor de vaarrecreatie. Bij de jachthaven zijn enkele voorzieningen aangebracht, waar de vaarrecreanten gebruik van kunnen maken. De gebruiker van een vaartuig is voor het innemen van een ligplaats in het Spoordok liggeld verschuldigd. Het tarief is vastgesteld op € 16,95 per vaartuig per nacht. In 2019 hebben 65 boten gebruik gemaakt van een ligplaats. Daarnaast zijn er bij het Spoordok standplaatsen voor campers. Het tarief voor het innemen van een standplaats bedraagt € 14,95 per nacht. In 2019 hebben 1.146 campers een standplaats ingenomen.

Leges

Voor diverse vormen van dienstverlening worden leges geheven. De belangrijkste leges zijn de leges voor de omgevingsvergunning (Wet Wabo) en de leges voor producten van burgerzaken.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum

21 AUG. 2020

paraaf

AMT

c. **Lokale lastendruk**

De gemiddelde belastingdruk per particulier huishouden is als volgt:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
onroerendezaakbelasting, eigenarendeel	€ 269,00	€ 260,00
afvalstoffenheffing	" 191,50	" 179,80
rioolheffing	<u>" 192,00</u>	<u>" 185,00</u>
Totaal	€ 652,50	€ 624,80

De WOZ-waarde die voor het jaar 2019 wordt gehanteerd is gebaseerd op de waardepeildatum 1 januari 2018. De gemiddelde WOZ-waarde per woonruimte in de gemeente Stadskanaal bedroeg € 157.000,00.

Voor de afvalstoffenheffing is van een gemiddeld bedrag per huishouden van € 191,50 uitgegaan. Dit bedrag is berekend op basis van vastrecht plus een gemiddeld aantal van 11 ledigingen van de grijze container (restafval) en 5 ledigingen van de groene container (gft-afval).

De gemiddelde belastingdruk in 2019 was (€ 652,50 min € 624,80) € 27,70 hoger dan in 2018.

d. **Kwijtscheldingsbeleid**

De gemeente Stadskanaal hanteert al jaren een ruimhartig kwijtscheldingsbeleid. Particulieren kunnen, als zij geen vermogen en geen betalingscapaciteit hebben, in aanmerking komen voor kwijtschelding van afvalstoffenheffing, onroerendezaakbelasting, rioolheffing en het jaarlijks recht voor het schoonhouden van graven. Ook voor verschillende leges, zoals paspoort- en rijbewijsleges, kan kwijtschelding worden verleend.

Voor 2019 is het kwijt te schelden bedrag geraamd op € 160.000,00. Na afloop van het jaar is gebleken dat er € 158.300,00 is kwijtgescholden.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum **21 AUG. 2020**

paraaf

2. PARAGRAAF WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING

Algemeen

Bij het weerstandsvermogen gaat het om de mate waarin de gemeente in staat is middelen vrij te maken om substantiële tegenvallers op te vangen, zonder dat dit betekent dat (de uitvoering van) het beleid veranderd moet worden. De omvang van de benodigde weerstandscapaciteit is afhankelijk van de risico's die de gemeente loopt.

Deze paragraaf geeft de actuele stand van het weerstandsvermogen en de risico's van de gemeente zoals bekend bij het opstellen van de jaarrekening.

Er is onderscheid tussen incidentele en structurele weerstandscapaciteit. Bij de incidentele weerstandscapaciteit gaat het voornamelijk om de omvang van de algemene reserves en bestemmingsreserves (eigen vermogen) en de incidentele risico's. Met structurele weerstandscapaciteit worden middelen bedoeld die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers met structurele financiële effecten op te vangen.

Daarnaast zijn in de paragraaf financiële kengetallen op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) opgenomen. De kengetallen zijn beoordeeld in relatie tot de financiële positie.

Beoordeling weerstandsvermogen

Voor de omvang van de weerstandscapaciteit wordt een norm gehanteerd waarbij de verhouding tussen de beschikbare capaciteit en de benodigde capaciteit wordt uitgedrukt in de ratio weerstandscapaciteit:

$$\frac{\text{Beschikbare capaciteit}}{\text{Nodige capaciteit (af te dekken risico's)}}$$

De ratio is bepaald op 1,15. Hierbij worden geen maatregelen getroffen zolang de ratio boven de 1 blijft. Wanneer de ratio tijdens een monitor > 1,3 blijkt te zijn betekent dit dat de weerstandscapaciteit meer dan voldoende is. Indien de ratio < 1 blijkt te zijn moet worden overwogen of er maatregelen nodig zijn.

In het kader van de benodigde weerstandscapaciteit wordt de algemene reserve minimaal gehandhaafd op € 8 miljoen. Bij het vaststellen van het algemene weerstandsvermogen wordt rekening gehouden met risico's op het gebied van grondexploitatie en de reserves die betrekking hebben op grondexploitatie. Hiervoor wordt geen afzonderlijk weerstandsvermogen aangehouden.

Weerstandvermogen per 31 december 2019

(x € 1.000)

	Rekening	Begroting
Beschikbare weerstandscapaciteit (a)	€ 18.562	€ 15.800
Benodigde weerstandscapaciteit (b)	€ 8.817	€ 8.300
Weerstandvermogen (a-b)	€ 9.745	€ 7.500
Ratio weerstandscapaciteit (a/b)	2,1	1,9

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf

Ten opzichte van de begroting is het weerstandsvermogen € 2,2 miljoen groter.

De beschikbare weerstandscapaciteit is afgerond € 2,7 miljoen groter. Dit wordt veroorzaakt door:

- een hogere onttrekking aan de algemene reserve van € 0,8 miljoen voor het rekeningresultaat 2018 dan waar in de begroting 2019 rekening mee is gehouden;
- het ten laste van de algemene reserve komende deel van het rekeningresultaat 2019 van € 0,2 miljoen;
- lagere onttrekkingen van totaal € 3,0 miljoen aan de reserve Stedelijke vernieuwing door uitgestelde bestedingen van de centrumontwikkeling Stadskanaal, de gebiedsontwikkeling Musselkanaal en het RWLP;
- lagere onttrekkingen van totaal € 0,9 miljoen door uitgestelde investeringen die ineens ten laste van de reserves komen;
- per saldo hogere onttrekking aan diverse reserves van € 0,2 miljoen.

De werkelijk benodigde weerstandscapaciteit is € 0,5 miljoen groter.

- Het risico op de vorderingen is € 0,1 miljoen hoger, dit wordt veroorzaakt door het hoger aantal verstrekte duurzaamheidsleningen.
- Het risico op de grondexploitatie (begroot € 0,1 miljoen) is niet meer opgenomen.
- De overige risico's zijn per saldo € 0,5 miljoen hoger, dit wordt veroorzaakt door het vervallen van het risico op de dividendopbrengst en de hersanering van het voormalige gasfabriekterrein (totaal € 1.5 miljoen) en het opnemen van het risico op de schadeclaim in de procedure uitbreiding detailhandel Musselkanaal (€ 2,0 miljoen).

Op basis van de beschikbare incidentele weerstandscapaciteit per 31 december 2019 van € 18,6 miljoen is de ratio 2,1. Indien we rekening houden met inzet van de reserves voor de uitgestelde onttrekkingen van 2019 (€ 3,9 miljoen) daalt de ratio naar 1,7. Uitgaande van de vastgestelde ratio van 1,15 is de beschikbare capaciteit dus ruim voldoende voor de dekking van de lopende (incidentele) risico's.

Hierbij moet wel rekening gehouden worden met een mogelijke inzet voor structurele risico's (zie structurele weerstandscapaciteit). De structurele lasten behoren structureel gedekt te zijn binnen de begroting en de meerjarenraming. Incidenteel kunnen voor tegenvallende lastenontwikkelingen echter wel bedragen onttrokken worden aan de algemene reserve.

Na verwerking van het rekeningresultaat 2019 is echter de ondergrens van de Algemene reserve van € 8 miljoen bereikt. Dit betekent dat voor een eventueel beslag op de reserve de bestemmingsreserve Verkoop aandelen Essent ingezet wordt. Inzet van deze reserve heeft geen invloed op de beschikbare incidentele weerstandscapaciteit.

Berekeningen

Beschikbare weerstandscapaciteit (a)

De beschikbare incidentele weerstandscapaciteit wordt gevormd door het eigen vermogen (reserves) per balansdatum. Een deel hiervan is in beginsel niet vrij besteedbaar omdat mutaties direct consequenties hebben voor de exploitatie en dus voor de structurele weerstandscapaciteit.

Ontwikkeling reservepositie

Per 31 december 2019 bedraagt het totaal van de reserves € 46,6 miljoen, waarvan € 8,1 miljoen algemene reserve en € 38,5 miljoen bestemmingsreserves. Het totaal van de reserves is ten opzichte van de stand per 1 januari 2019 (€ 47,9 miljoen, inclusief het rekeningresultaat van 2018) met € 1,3 miljoen afgenomen. Dit is enerzijds het gevolg van rentetoevoegingen aan bestemmingsreserves van € 0,4 miljoen en anderzijds het negatieve saldo van mutaties van € 1,7 miljoen.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf

Rekeningsaldo

Het rekeningsaldo 2019 is € 5.884.000,00 nadelig. In hoofdstuk 1 Algemeen beeld van de rekening wordt voorgesteld het negatieve resultaat te onttrekken aan de Algemene reserve (€ 158.000,00 in verband met de handhaving van de ondergrens) en aan de reserve Verkoop aandelen Essent (€ 5.726.000,00).

Totaal per 31 december 2019

Omvang algemene reserve	€	8.158.000,00
Omvang bestemmingsreserves	"	<u>38.490.000,00</u>
	€	46.648.000,00
Niet vrij besteedbaar:		
Bestemmingsreserve verkoop aandelen Essent	"	14.042.000,00/-
Bestemmingsreserve bijdragen in kosten activa	"	<u>13.886.000,00/-</u>
	€	18.720.000,00
Rekeningresultaat 2019 t.l.v. algemene reserve	"	<u>158.000,00/-</u>
Beschikbare weerstandscapaciteit (a)	€	18.562.000,00

Benodigde weerstandscapaciteit (b)

Risico's die van materiele betekenis zijn maken deel uit van het weerstandsvermogen. Alleen de risico's met een financieel belang van meer dan € 300.000,00 zijn opgenomen.

Borgstellingen geldleningen

De gemeente Stadskanaal waarborgt voor de volgende geldleningen de betaling van rente en aflossing of fungeert als achtervang.

Geldleningen aan woningbouwcorporaties

De financiële risico's die aan deze garanties zijn verbonden, zijn overgedragen aan de Stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw. De gemeente en het Rijk blijven ieder wel voor 50% op achtervang aanspreekbaar. Deze achtervang is gerelateerd aan de omvang van het waarborgfonds. Door de omvang van het fonds en de financiële constructie is het risico voor de gemeente gering. Mocht de gemeente echter wel worden aangesproken op de achtervang, dan zal dit in de vorm van het verstrekken van een renteloze lening zijn. Deze lening zal dan worden opgenomen als risico.

Geldleningen aan eigenaren van particuliere woningen

Het Waarborgfonds Eigen Woningen verstrekt Nationale Hypotheek Garantie (NHG) voor aankoop en verbetering van woningen aan particulieren. Daarmee worden voor de geldgevers de risico's beperkt en profiteren de geldnemers van een lagere rente. Met het waarborgfonds is een overeenkomst gesloten waarin de achtervang voor bestaande leningen van particulieren is geregeld. De achtervangfunctie (de gemeenten samen met het Rijk) kan door het waarborgfonds worden aangesproken, in de vorm van renteloze leningen, als het garantievermogen te laag is.

Geldleningen aan instellingen voor ouderenhuisvesting

Het schuldrestant van de leningen aan zorginstellingen die werkzaam zijn in onze gemeente bedraagt per 31 december 2019 € 4.209.000,00. Het financiële risico van deze leningen ligt volledig bij de gemeente. Uitgangspunt is dat eventuele nieuwe leningen aan zorginstellingen door deze instellingen worden ondergebracht bij de stichting Waarborgfonds voor de zorgsector (Wfz).

Geldleningen aan instellingen

Het schuldrestant van de leningen aan het Noorderpoortcollege bedraagt per 31 december 2019 totaal € 434.000,00. Het financiële risico van dit bedrag ligt bij de gemeente.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf

Vorderingen

Vordering op Vordering op Enexis BV

Het schuldrestant van de door de aandeelhouders verstrekte geldleningen aan Vordering op Enexis BV bedraagt per 31 december 2019 € 0,00. In 2019 is de laatste tranche van de geldleningen afgelost.

Duurzaamheidsleningen

Het totaal van verstrekte duurzaamheidsleningen is per 31 december 2019 € 974.000,00. Het financiële risico van deze leningen is niet gedekt.

Startersleningen

Het totaal van verstrekte startersleningen is per 31 december 2019 € 2.684.000,00. Het financiële risico wordt gedekt doordat startersleningen (als 2^e hypotheek) onder de zekerheidsstelling van het Waarborgfonds Eigen Woningen vallen en daarmee geborgd zijn.

Indirect loopt de gemeente wel (beperkt) risico door de achtervangfunctie voor het Waarborgfonds Eigen woningen die de NHG verstrekt (zie onder borgstellingen geldleningen).

Grondexploitatie

Jaarlijks wordt bekeken of er complexen afgewaardeerd moeten worden om de risico's bedrijfseconomisch te beperken. Per balansdatum zijn de boekwaarden beoordeeld, op basis hiervan is totaal € 31.000,00 afgewaardeerd of voorzien. Per 31 december 2019 is de totale (netto) boekwaarde € 514.000,00.

Voor het risico wordt een percentage van 10 gehanteerd van de (netto) boekwaarde van het onderhanden werk (€ 274.000,00). Gezien de geringe omvang is dit risico niet opgenomen.

Overige risico's

Dividend

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing in de begroting is een risico van € 455.000,00 genoemd in verband met te ontvangen dividendopbrengsten op de aandelen van Enexis NV en NV Bank Nederlandse Gemeenten. De raming voor dividend is in het begrotingsjaar bijgesteld naar € 541.000,00. Dit bedrag is ontvangen waardoor het risico is vervallen.

Hersanering voormalig gasfabriekterrein

Er loopt een juridische procedure om te komen tot ontbinding van de overeenkomst met de aannemer van de sanering van het voormalige gasfabriekterrein en in verband hiermee het vorderen van schadevergoeding. Wij hebben in 2017 hoger beroep ingesteld tegen de uitspraak van de rechtbank Noord Nederland van 15 maart 2017. Op grond van deze uitspraak hebben wij een bedrag van € 174.000,00 van de aannemer ontvangen. Dit bedrag is in een voorziening gestort.

In de juridische procedure heeft in mei 2019 de comparitie van partijen in het Hoger Beroep plaatsgevonden. Tijdens de comparitie heeft het Hof expliciet gevraagd of partijen niet tot een schikking kunnen komen. Zowel de gemeente als de aannemer staan hiervoor open. De onderhandelingen hiervoor lopen nog, in samenwerking met de provincie Groningen. Op basis van een voorlopige uitkomst, waarbij het voormalige gasfabriekterrein wordt afgestoten, is een aanvullend bedrag van € 50.000,00 gedoteerd aan de voorziening. Hiermee is het risico voorzien.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf

Lokaal onderwijsbeleid algemeen

Het schoolbestuur Stichting Primenius heeft bezwaar gemaakt tegen de vaststelling van het overschrijdingspercentage voor de vijfjaarlijkse afrekening. Het college van Gedeputeerde Staten (GS) van de provincie Groningen heeft de vordering van het schoolbestuur afgewezen. Tegen deze afwijzing heeft het schoolbestuur beroep aangetekend bij de rechtbank Noord Nederland. Op 28 juli 2017 heeft de rechtbank einduitspraak gedaan. Het schoolbestuur heeft tegen deze uitspraak hoger beroep ingesteld bij de Raad van State. We hebben in 2017 besloten om een zienswijze op de ingediende (hoger) beroepsgronden in te dienen en ook overigens deel te nemen als belanghebbende aan de procedure. In juni 2019 heeft de zitting plaatsgevonden, de Afdeling Rechtspraak van de Raad van State heeft echter nog geen uitspraak gedaan. We blijven daarom nog rekening houden met het (doorbetalings)risico van maximaal € 1,2 miljoen.

Procedure uitbreiding detailhandel Musselkanaal en schadeclaim

In de bezwaarprocedure weigering verlening omgevingsvergunning tussen een supermarkt in Musselkanaal (partij A) en de gemeente Stadskanaal is de gemeente in het ongelijk (meer of minder) gesteld. Uiteindelijk heeft dit geleid tot het verlenen van een omgevingsvergunning voor uitbreiding van de supermarkt in Musselkanaal. Tegen de verlening van de omgevingsvergunning heeft een andere supermarkt (partij B) beroep ingesteld bij de rechtbank. De zaak is verwezen naar de meervoudige kamer en wacht op behandeling. Afhankelijk van de uitkomst kan een schadeclaim van partij A actueel worden. Op grond van een privaatrechtelijke overeenkomst uit 2011, waarin de gemeente zich jegens partij B heeft verplicht tot het niet actief meewerken aan uitbreiding van het aanbod voor detailhandel in dagelijkse goederen, heeft partij B de gemeente aansprakelijk gesteld wegens het schenden van de overeenkomst ten bedrage van € 2.000.000,00. Deze vordering is door de gemeente afgewezen. De gemeente heeft zowel in de beroepsprocedure als bij de vordering van partij B externe juridische bijstand gezocht.

We nemen het bedrag van € 2.000.000,00 als risico op.

Diversen

In algemene zin loopt de gemeente risico's met betrekking tot de volgende onderwerpen:

- planschadeclaims;
- fiscale wet- en regelgeving;
- wachtgeldverplichtingen.

Bij het opstellen van de jaarrekening waren met betrekking tot deze onderwerpen geen risico's met een financieel belang van meer dan € 300.000,00 bekend.

Totaal risico's per 31 december 2019

Gewaarborgde geldleningen	€	4.643.000,00
Vorderingen	"	974.000,00
Grondexploitatie	"	0,00
Overige risico's	"	<u>3.200.000,00</u>
Benodigde weerstandscapaciteit (b)	€	8.817.000,00

Structurele weerstandscapaciteit

Algemeen

Tegenvallers en risico's van structurele aard met financiële gevolgen voor de langere termijn kunnen in beginsel niet worden gedekt uit de incidentele weerstandscapaciteit. Zodra structurele risico's zich voordoen zullen deze moeten worden vertaald naar de meerjarenbegroting.

De structurele weerstandscapaciteit wordt bepaald door structurele begrotingsoverschotten en/of maatregelen die structurele middelen generen.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN

EDD Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf

Naar aanleiding van het meerjarenperspectief in de Voorjaarsnota 2020 is, evenals in 2019, ook in 2020 geen perspectiefnota met een financieel kader voor de begroting 2021 opgesteld. Dit is ingegeven door de zorgelijke prognose van de financiële positie van onze gemeente.

In plaats daarvan wordt in aanloop naar het vaststellen van de begroting 2021 een traject opgestart waarbij op basis van de verwachte financiële positie in verschillende scenario's de financiële toekomst van onze gemeente tegen het licht wordt gehouden. Om het tij te keren is het nemen van ingrijpende maatregelen onvermijdelijk.

In het onderdeel Aanbieding van de voorjaarsnota is dit nader toegelicht.

Specifiek

Veiligheidsregio Groningen

De gemeente Stadskanaal is deelnemer in de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Groningen (VRG). De gemeente betaalt jaarlijks een reguliere bijdrage aan de VRG. Deze bijdrage is in de meerjarenbegroting van de gemeente verwerkt. De VRG heeft zich, op basis van de recente ontwikkelingen en de BBV, genoodzaakt gezien in de jaarrekening 2019 een voorziening van ongeveer € 15,2 miljoen te treffen inzake de kosten van de Regeling FLO-overgangsrecht 75% netto garantie (FLO2018). Het eigen vermogen van VRG wordt daardoor sterk negatief (ongeveer € 10,3 miljoen). Zoals wettelijk geregeld moeten de deelnemende gemeente tekorten in de GR opvangen. Op 19 juni 2019 heeft het Algemeen Bestuur van VRG de meerjarenbegroting 2020-2023 goedgekeurd en daarmee ook reeds € 4,2 miljoen van de FLO-kosten/voorziening gedekt. In het najaar van 2020 zal VRG, in samenwerking met de deelnemende gemeenten en in overleg met de Provincie Groningen, een plan uitwerken om het negatieve eigen vermogen op te lossen. Op basis van de huidige inschatting bedraagt het incidentele risico voor onze gemeente afgerond ongeveer € 390.000,00 tot € 690.000,00, afhankelijk van de wijze waarop het eigen vermogen van VRG en de reeds in 2020-2023 geraamde bijdragen worden meegenomen.

Coronavirus

De uitbraak van COVID-19 (Corona) eind februari 2020 heeft een enorme impact op ons allemaal. De wereldwijde pandemie leidt tot ongekende omstandigheden. Voor de aanpak van COVID-19 kijken wij wat we, aanvullend op de landelijk maatregelen van het Rijk, kunnen doen. Dit raakt veel beleidsterreinen van onze organisatie. Vanaf de uitbraak zijn we continu bezig met het inventariseren van de gevolgen/effecten.

De belangrijkste gevolgen/effecten voor zover deze op dit moment zijn in te schatten betreffen:

- Jeugdzorg en Wmo; als gevolg van de Coronacrisis kan minder zorg worden verleend, zorgaanbieders kunnen hiervoor worden gecompenseerd. Ook kan de verlening van zorg en ondersteuning tot meerkosten leiden, in het bijzonder door het volgen van de richtlijnen van het RIVM. De meerkosten die direct voortkomen uit het volgen van deze maatregelen worden in eerste instantie betaald door de gemeenten. Het Rijk heeft toegezegd deze kosten te vergoeden. Daarnaast verwachten we mogelijk extra kosten na de Coronacrisis omdat zorg nu anders wordt gegeven, niet wordt gevraagd, wordt uitgesteld etc. De kans bestaat dat meer inzet (complexere zorg) moet worden geleverd om gezinnen weer in balans en structuur te krijgen.
- Participatiewet; De verwachting is dat het werkloosheidspercentage toe gaat nemen als gevolg van de Coronacrisis waardoor een extra beroep kan worden gedaan op de Participatiewet.
- Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (TOZO). Ondernemers kunnen een beroep doen op deze regeling voor maximaal 7 maanden voor met name vergoedingen van levensonderhoud. Het Rijk heeft toegezegd om deze kosten te vergoeden.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf

- Noodopvang van kinderen; Vanaf de uitbraak hebben wij als gemeente de noodopvang van kinderen van ouders in cruciale beroepen en van kwetsbare kinderen gecoördineerd. In een beperkt aantal gevallen zijn mogelijk kosten ontstaan, waarvoor wij als gemeente garant dienen te staan. Daarnaast krijgen ouders hun doorbetaalde eigen bijdragen voor gemeentelijke subsidieregelingen voor peuteropvang, Voorschoolse Educatie en Sociaal Medische Indicatie-kinderopvang terug. De gemaakte kosten worden achteraf vergoed door het Rijk.
- Gemeenschappelijke Regeling PG&Z; de GGD zet veel extra uren in als gevolg van de Coronacrisis. Dit zal risico's en gevolgen met zich meebrengen voor de GR. Wat de consequenties zijn voor onze gemeente is nog niet duidelijk.
- Gemeenschappelijke Regeling WEDEKA; doordat de productie bij WEDEKA op dit moment stagneert is er sprake van inkomstenderving. De omvang van de financiële effecten zijn nog niet zichtbaar maar de gevolgen hiervan zullen effect hebben op de financiële positie van WEDEKA. Dit effect zal zijn weerslag kennen op de participanten van de Gemeenschappelijke Regeling.
- Theater Geert Teis; Bij het theater vindt inkomstenderving plaats doordat verhuur volledig geannuleerd is, de horeca gesloten is en de voorstellingen geannuleerd/verplaatst zijn.
- Opbrengsten voortvloeiend uit bijvoorbeeld toeristenbelasting / bouwleges / vergunningen voor evenementen kunnen substantieel terug lopen.
- Als gevolg van de Coronacrisis kan er minder/geen gebruik gemaakt worden van sportvelden, sportzalen en gymzalen. Hierdoor dalen de inkomsten die voortvloeien uit huur. Daarnaast is reeds gecommuniceerd met de gebruikers dat er enige vorm van restitutie plaats gaat vinden. Er is nog niet duidelijk hoe groot het financiële effect hiervan is.
- Diverse verenigingen en lokale organisaties hebben de gemeente gevraagd om financiële steun in deze tijden van crisis. De gemeente kijkt welke rol ze kan innemen om deze verenigingen en organisaties te faciliteren en wat de omvang is van de financiële effecten die hieruit voortvloeien.
- Als gevolg van de anderhalve meter samenleving dienen er aanpassingen verricht te worden aan de gemeentelijke gebouwen. Aanpassingen zoals looproutes, het plaatsen van schermen en het aanschaffen van desinfecterende gel.
- De waardering van debiteuren; als gevolg van de Coronacrisis kunnen bijvoorbeeld (belasting)debiteuren of debiteuren sociale voorzieningen minder goed gaan betalen. Dit kan effect hebben op de waardering van de debiteuren en de hiervoor gevormde voorziening.
- Subsidies; Er bestaat een risico dat subsidie ontvangende partijen wellicht niet kunnen voldoen aan hun verplichtingen. Mogelijk gaan instellingen failliet. Er zal gekeken worden hoe om te gaan met de subsidies / bijdragen aan derden of Gemeenschappelijke Regelingen. Deze kunnen worden verhoogd, worden teruggevorderd worden of misschien dienen we de voorwaarden aan te passen.
- Weerstandsvermogen; de risico's en het weerstandsvermogen zoals opgenomen in het jaarverslag kunnen anders uitpakken dan nu nog geraamd. Daarnaast is het de vraag of de grote onzekerheden ook impact hebben op de genoemde risico's.

Voor de jaarrekening 2019 heeft de Coronacrisis geen financiële gevolgen, maar wel voor naar verwachting de vele beleidsterreinen van onze begroting 2020 en wellicht voor de jaren daarna. Hoe groot de financiële impact zal zijn is nu nog onmogelijk te bepalen. We monitoren onze risico's en die van onze partners voortdurend. We streven naar een zo adequaat mogelijke uitvoering van de landelijke en lokale maatregelen. We bewaken onze liquiditeitspositie goed, zorgen voor zo veel mogelijk continuïteit en nemen zo nodig maatregelen om onze taken tijdens de Coronacrisis zo goed mogelijk uit te blijven voeren.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf

Financiële kengetallen

Kengetal	Rekening 2018	Begroting 2019	Rekening 2019
Netto schuldquote	36%	24%	42%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekke geldleningen	32%	20%	38%
Solvabiliteitsratio	45%	42%	37%
Structurele exploitatieruimte	-1.2%	-1,7%	-4,5%
Grondexploitatie	1%	1,1%	0,2%
Belastingcapaciteit	87%	90%	90%

Algemene toelichting

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. De hoogte van de schuld die de gemeente kan dragen hangt in belangrijke mate af van de hoogte van de inkomsten. Het kengetal geeft de netto schuld als aandeel van de inkomsten uitgedrukt in procenten. Het kengetal wordt zowel inclusief als exclusief alle verstrekke geldleningen berekend. Hiermee wordt in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekke geldleningen is en betekent voor de schuldenlast. Een netto schuldquote tussen 0% en 100% wordt als normaal beschouwd, boven 100% is er weinig leencapaciteit over. Voor een gemeente geldt als indicatie voor een zeer hoge schuld een maximale norm van 130%.

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. Het kengetal drukt het eigen vermogen uit als percentage van het balanstotaal. Normaal bevindt de ratio van een gemeente zich tussen 20% en 70%. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente.

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele baten en lasten. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves, gedeeld door de totale baten (exclusief mutaties reserves) en uitgedrukt in een percentage. Het kengetal geeft aan welke structurele ruimte de gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of daling van de lasten daarvoor nodig is. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

Het kengetal grondexploitatie is van belang om te kunnen beoordelen of de grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie. Het geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale geraamde baten. De waarde van de grond is het totaal van de geraamde boekwaarde van de bouwgrond in exploitatie. Het percentage geeft een indicatie van het risico, hoe lager het percentage des te geringer het risico.

De belastingcapaciteit geeft inzicht in de ruimte die de gemeente heeft om financiële tegenvallers op te kunnen vangen. Het kengetal geeft weer hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde. De woonlasten meerpersoonshuishouden in het begrotingsjaar worden uitgedrukt in een percentage van het landelijk gemiddelde in het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar. Het kengetal is voor het jaarverslag hetzelfde als bij de begroting.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf

Beoordeling kengetallen in relatie tot de financiële positie

Voor de beoordeling van de financiële positie moeten de kengetallen in samenhang worden gezien. Ze geven zodoende inzicht in de financiële weerbaar- en wendbaarheid. De opeenvolgende (rekening)jaren laten de trendmatige ontwikkelingen zien.

Op basis van bovenstaande kengetallen concluderen wij dat onze financiële positie **per balansdatum** redelijk is.

- De schuldenlast is gestegen ten opzichte van 2018 maar blijft relatief laag, de netto schuldquote ligt ruim onder de maximale norm van 130%.
- De solvabiliteitsratio is gedaald maar met een percentage van 37 zijn we nog voldoende in staat aan onze verplichtingen te voldoen.
- Het kengetal structurele exploitatieruimte is in 2019 -4,5%. Het kengetal laat voor het derde jaar op een rij een negatieve ontwikkeling zien. De prognose van de begrotingspositie van de gemeente ziet er zorgelijk uit, in de aanloop naar de begroting voor 2021 moeten ingrijpende maatregelen worden genomen om de exploitatie structureel sluitend te kunnen maken.
- De verhouding tussen de boekwaarde onderhanden werk van de grondexploitatie en het totaal van de baten is 0,2%. Per balansdatum zijn gronden afgewaardeerd of voorzien. De overige boekwaarden zijn reëel en kunnen naar verwachting worden terugverdiend.
- Voor het opvangen van structurele tegenvallers is belastingcapaciteit aanwezig.

Voor incidentele tegenvallers is er ruim voldoende incidentele weerstandscapaciteit (zie onder weerstandsvermogen). Inzet hiervan is wel van invloed op de solvabiliteitsratio.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf

3. PARAGRAAF ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

Inleiding

Deze paragraaf betreft het onderhoud van kapitaalgoederen in de openbare ruimte. Hierbij gaat het om wegen, groen, water, riolering en gebouwen. Deze onderwerpen komen voor in de diverse beleidsvelden. De informatie in deze paragraaf is daarmee een horizontale dwarsdoorsnede van de begroting.

De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud ervan zijn bepalend voor het voorzieningenniveau in de gemeente. Het beleid is gericht op het uitvoeren van het noodzakelijke onderhoud en het zoveel mogelijk voorkomen van (potentieel zeer kostbaar) achterstallig onderhoud.

Op 28 mei 2018 is de Kadernota kwaliteit Openbare Ruimte 2018-2021 door u vastgesteld. De nota geeft het kader weer voor de inrichting van het onderhoud en het beoogde onderhoudsniveau voor openbaar groen, water, riolering, wegen, openbare verlichting, speelplaatsen en kunstwerken. Eens in de vier jaar moeten wij u een nota Onderhoud openbare ruimte aanbieden.

In het onderhoudsbudget voor het groen is geen rekening gehouden met ruimte voor grootschalige vervanging opgenomen. Om te voorkomen dat de vitaliteit van het groen achteruitgaat met daarmee een stijging van de onderhoudskosten zijn via de Perspectiefnota 2018-2021 jaarlijkse incidentele budgetten (vier keer € 300.000,00) voor vervanging van het groen beschikbaar gesteld.

De kapitaalgoederen worden met behulp van het integraal beheersysteem planmatig beheerd en onderhouden. Dit gebeurt door in beheerplannen keuzes te maken in het uit te voeren onderhoud. In deze beheerplannen worden de kwalitatieve en kwantitatieve gegevens aan kostenindicatoren gekoppeld en daarmee maatregelen en plannings tegenereerd. Hierdoor zijn wij in staat om gemeentelijke eigendommen duurzaam in goede staat te houden op het vastgestelde ambitieniveau.

Wegen & Bruggen

Algemeen onderhoud wegen

Het vaststellen van het benodigde wegonderhoud is uitgevoerd op basis van het wegbeheerssysteem. Om dit systeem te voeden worden elke twee jaar de wegen visueel geïnspecteerd. De onderhoudsbehoefte wordt sterk bepaald door verkeersbelasting en weersomstandigheden. In mei 2019 heeft de laatste wegenspectie plaatsgevonden. Op basis van deze input, het beschikbare budget en de minimaal gewenste kwaliteitsniveaus (vastgelegd in de Kadernota kwaliteit Openbare Ruimte) is de uitvoeringsplanning vastgesteld. Door de taakstellende bezuinigingen in het afgelopen decennium is het onderhoudsbudget en daarmee het onderhoud verder onder druk komen te staan. Dit geldt met name voor de wegen met een erfgoedfunctie waar voornamelijk curatief onderhoud plaatsvindt. Op wegen met een verkeersfunctie vindt preventief onderhoud plaats.

Dagelijks onderhoud wegen

Dit zijn de activiteiten die tot de dagelijkse werkzaamheden behoren zoals wegen, kleine reparaties aan verhardingen, klein herstelwerk, belijning en het herstraten van een deel van de weg. In de begroting 2019 is hiervoor € 688.300,00 geraamd. Voor het dagelijks onderhoud is de raming gebaseerd op ervaringscijfers. De werkelijke besteding bedraagt € 695.600,00 en dat is € 7.300,00 meer.

Groot onderhoud wegen

Dit zijn grotere, planmatige maatregelen met als doel de structurele achteruitgang van een object te vertragen en weer aan de technische richtlijnen te laten voldoen. De werkzaamheden zijn ingrijpend van aard op een groot deel van de weg. Voorbeelden zijn het herstraten van een weg en het aanbrengen van nieuwe asfaltdekkingen. Projectmatig onderhoud is het groot preventief onderhoud dat plaatsvindt op basis van een beheerprogramma. De kosten voor groot onderhoud kunnen sterk variëren van jaar tot jaar. Om pieken te voorkomen wordt de gemiddelde onderhoudsbehoefte over vier jaren vastgesteld.

datum

21 AUG. 2020

paraaf

AMT

In de begroting 2019 is € 616.000,00 geraamd voor het groot onderhoud aan wegen. Op hoofdroutes (wegen met een ontsluitingsfunctie) is preventief onderhoud uitgevoerd omdat deze wegen (meest asfalt) het gevoeligst zijn voor schades als gevolg van verkeersbelasting in combinatie met weersinvloeden. Op alle overige wegen, de woonstraten en wegen in het buitengebied, is curatief onderhoud (vanuit verkeersveiligheid noodzakelijk onderhoud) uitgevoerd. De werkelijk bestede kosten in 2019 bedragen € 618.300,00 en dit is € 2.300,00 meer.

Onderhoud kunstwerken

Het noodzakelijke onderhoud ten behoeve van de veiligheid en de werking van beweegbare bruggen heeft plaatsgevonden. Na de inventarisatie in 2015 zijn alle kunstwerken opgenomen in het beheersysteem. In de begroting 2019 is voor bruggen € 360.700,00 geraamd voor dagelijks onderhoud bruggen en beschoeiingen, inspectiekosten, klein onderhoud, storingen, stroom en water. De werkelijk bestede kosten in 2019 bedragen € 172.600,00, dit is € 188.100,00 minder.

In de periode 2018-2021 is jaarlijks een budget van € 125.000,00 voor schilderwerk aan bruggen opgenomen. In 2019 is dit budget voor € 110.000,00 voornamelijk besteed aan het schilderen van de Rode Loper.

Voor het noodzakelijke groot onderhoud ten behoeve van veiligheid en de werking van beweegbare bruggen en vervanging van beschoeiingen was in 2019 via het meerjarenprogramma vervangingsinvesteringen respectievelijk € 652.800,00 en € 1.127.500,00 krediet beschikbaar. De werkelijk bestede kosten bedragen respectievelijk € 93.600,00 en € 950.500,00, dit is € 599.200,00 en € 177.000,00 minder. In 2019 is er minder groot onderhoud aan beweegbare bruggen uitgevoerd. In 2020 wordt een inhaalslag uitgevoerd, waarbij de eerdere investeringen alsnog worden uitgevoerd. De betreffende kredieten blijven hiervoor beschikbaar.

Openbare verlichting

In 2015 is na een Europese aanbestedingsprocedure een nieuw contract afgesloten voor het onderhoud, beheer en de vervanging van de openbare verlichting voor een periode van tien jaar. Conform het beleidsplan openbare verlichting is binnen het nieuwe contract een deel van de afgeschreven lichtmasten vervangen door masten met energiezuinige verlichting (LED).

Ten behoeve van het reguliere onderhoud van de openbare verlichting (onderhoud, storingen en remplace) is € 75.000,00 opgenomen in de begroting 2019. Voor het werkelijk noodzakelijk uitgevoerde onderhoud bedragen de kosten in 2019 € 103.710,00, dit is een nadeel van € 28.710,00. Dit nadeel is deels ontstaan door storingen die niet opgetreden waren als de geplande vervanging al was uitgevoerd. Na uitvoering van de geplande vervangingswerkzaamheden in 2020 verwachten we dat dit nadeel niet meer ontstaat.

Groen

Het groenonderhoud wordt uitgevoerd op basis van de beeldkwaliteit conform de Kadernota Kwaliteit Openbare Ruimte en de kwaliteitscatalogus van de CROW (Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de grond en Weg en waterbouw en de verkeerstechniek). Binnen het groenonderhoud vallen ook de sportvelden en het groen rond de begraafplaatsen.

Er was in 2019 € 3.161.300,00 beschikbaar voor het onderhoud van groen en water (inclusief onderhoud aan bermen en bermsloten). De werkelijke kosten bedragen € 3.281.900,00, dit is € 120.600,00 meer. Dit nadeel is onder andere veroorzaakt doordat in het centrumgebied een externe partij is ingezet voor het onderhoud. Tot 2019 werd deze wijk nog door eigen medewerkers gedaan. Er wordt een nieuwe werkvorm voorbereid, maar in verband met de Centrumvernieuwing is dat nog niet doorgevoerd. Daarnaast is er meer stormschade geweest (vooral in wijk 5 rond Pagedal) dan in eerste instantie gedacht.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf

Speelplaatsen

Voor het dagelijks onderhoud van speelplaatsen was € 136.300,00 beschikbaar, hiervan is € 102.300,00 besteed, dit is € 34.000,00 minder.

Water en riolering

In plaats van een nieuw gemeentelijk rioleringsplan (GRP) is in het kader van de samenwerking Waterketen, fase 3 in clusterverband (cluster Groningen-Oost in casu de gemeenten Bellingwedde, Oldambt, Stadskanaal en Vlagtwedde) in 2015 voor de periode 2016-2020 gezamenlijk een afvalwaterplan opgesteld.

In het afvalwaterplan worden behalve het GRP in dit cluster meerdere taken en/of opdrachten gezamenlijk opgepakt en uitgevoerd. De samenwerking moet leiden tot vermindering van kosten voor alle deelnemers.

Op basis van het GRP is voor het dagelijks onderhoud van de riolering in 2019 € 819.700,00 beschikbaar, de werkelijke kosten bedragen € 1.037.900,00. Op basis van de inspecties en/of klachten zijn reparaties aan het rioolstelsel uitgevoerd waardoor het onderhoudsbudget voor riolen en rioolgemalen uiteindelijk per saldo met € 218.200,00 is overschreden.

Sportvelden

In 2015 is het beheersplan sportvelden vastgesteld. Op basis van het beheerplan sportvelden wordt het onderhoud van de sportvelden uitgevoerd.

Voor het reguliere groenonderhoud is € 191.500,00 opgenomen in de begroting 2019 en voor het reguliere onderhoud voor velden € 313.200,00. Besteed is respectievelijk € 209.700,00 en € 318.700,00. Per saldo dus € 23.800,00 meer besteed. De overschrijding is door verschillende kleine ontwikkelingen veroorzaakt.

Gebouwen

Met behulp van het beheerprogramma is het noodzakelijke reguliere onderhoud aan gebouwen bepaald. Het reguliere onderhoud bestaat uit onder andere het schilderen en kleine reparaties. Op basis van bijgestelde kwaliteitsniveaus was € 531.000,00 beschikbaar. Het noodzakelijke onderhoud voor de instandhouding van gebouwen heeft plaatsgevonden. De werkelijk bestede kosten bedragen € 463.500,00 en dit levert een voordeel op van € 67.500,00. Dit is het saldo van de onderhoudslasten van ruim 80 gebouwen. Er is terughoudend, maar wel verantwoord met het oog op veiligheid, met het uitvoeren van onderhoud omgegaan.

Investerings

Op beschikbare kredieten voor vervangingsinvesteringen (€ 6.675.200,00) is totaal € 2.747.600,00 uitgegeven.

	<i>Begroting</i>	<i>Rekening</i>	<i>Vershil</i>
Vervangingsinvesteringen openbare verlichting	1.038.100	745.600	292.500
Ruimte voor vervangingsinvesteringen bruggen	177.200	0	177.200
Vervangingsinvesteringen kunstwerken	652.800	93.600	559.200
Vervangingsinvesteringen beschoeiingen	1.127.500	950.500	177.000
Vervanging groen	577.900	94.600	483.300
Vervanging/renovatie speelplaatsen	22.900	0	22.900
Investeringen riolering	<u>3.078.800</u>	<u>863.300</u>	<u>2.215.500</u>
	6.675.200	2.747.600	3.927.600

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf AMT

Openbare verlichting

Om het beleidsplan in 2017 volledig uit te voeren heeft u via de voorjaarsnota 2017 € 1.700.000,00 extra krediet beschikbaar gesteld. Voor het vervangen van nog eens 4.300 conventionele armaturen heeft u via de voorjaarsnota 2017 een krediet beschikbaar gesteld van € 1.350.000,00 gefaseerd over 2017 € 675.000,00 en 2018 € 675.000,00.

In de begroting 2019 was een restant krediet beschikbaar van € 1.038.100,00. In 2019 is voor € 745.600,00 aan vervanging gerealiseerd. Het restant krediet bedraagt € 292.500,00. In 2020 worden de vervangingswerkzaamheden voortgezet. Daarmee is ca 80% van de openbare verlichting vervangen door duurzame ledverlichting.

Civiele kunstwerken

In de begroting wordt volgens een meerjarenplanning jaarlijks een bedrag gereserveerd voor het opvangen van kapitaallasten voor het vervangen van bruggen. Op basis hiervan is een investeringskrediet van € 177.200,00 beschikbaar voor vervangingen. In 2019 is een deel van de geplande investeringen uitgevoerd. In 2019 is aan de Hochterweg in Alteveer een brug vervangen door een dam en duiker.

Beschoeiingen

Middels een bouwteam worden in de periode 2019 tot en met 2022 beschoeiingen vernieuwd. In 2019 was een bedrag van € 1.127.490 gereserveerd voor vervanging. Het vervangen van de beschoeiing en damwanden zal door middel van deelprojecten in 4 jaren plaatsvinden. Het bouwteam gaat ook in 2020 door met de geplande vervangingen. Het restant van € 177.028 wordt in 2020 meegenomen in het dan beschikbare budget. In 2019 zijn onder andere diverse beschoeiingen aan het Stadskanaal een stuk damwand aan de Schoolkade en de bocht bij de watertoren vervangen.

Groen

Eind 2019 is de renovatie van de groenvakken opgestart. Van het incidentele budget van € 577.900,00 (€ 277.900,00 in 2018 en € 300.000 in 2019) voor vervanging van groen is in 2019 € 94.600,00 besteed. Het restant bedraagt € 483.300,00. In 2020 worden de vervangingswerkzaamheden voortgezet.

Speelplaatsen

Voor vervanging en renovatie van speeltoestellen is een budget van € 22.900,00 beschikbaar. In 2019 hebben geen vervangings- en renovatiewerkzaamheden plaatsgevonden waardoor een voordeel van € 22.900,00 is gerealiseerd. In 2020 worden weer vervangingen uitgevoerd.

Riolering

Van de geplande investeringen voor een bedrag van € 3.078.900 is een bedrag van € 863.300 uitgegeven. Een aantal projecten is nog niet uitgevoerd. De reden hiervoor is dat pas eind 2019 is gestart met de voorbereidingen van de aanbesteding. Het gaat met name om kredieten die binnen het kader van het GRP beschikbaar zijn gesteld. In 2019 zijn onder meer vervangingen in Onstwedde en Musselkanaal en de Kiepkörf gerealiseerd.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf.....

4. PARAGRAAF FINANCIERING

Het financieringsstatuut bevat het treasurybeleid van onze gemeente en geeft de infrastructuur voor het uitvoeren van de treasuryfunctie. Deze paragraaf is het instrument voor het sturen en beheersen van, verantwoord over en toezicht houden op de treasuryfunctie.

Dagelijks is er aandacht voor het liquiditeitenbeheer van onze gemeente om zo efficiënt mogelijk in de behoefte aan dagelijkse financieringsmiddelen te voorzien.

Kasgeldlimiet en renterisiconorm

Voor het beheersen van renterisico's gelden twee richtlijnen. Het gaat hierbij om de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft de limiet aan voor de vlottende schuld van een gemeente. Onder vlottende schuld wordt zoal verstaan geldleningen met een looptijd van korter dan één jaar en schulden in rekening courant verminderd met onder andere contante gelden en tegoeden in rekening courant. De kasgeldlimiet wordt bepaald door een (bij ministeriële regeling vastgesteld) percentage van de totale begroting van de gemeente bij aanvang van het jaar.

Zodra een gemeente met de omvang van de vlottende middelen deze grens structureel overschrijdt, ontstaat een verplichting om binnen drie kwartalen maatregelen te treffen om de omvang van de vlottende middelen te verlagen. Dit is mogelijk door vlottende middelen te vervangen door een langlopende geldlening. Per kwartaal wordt de gemiddelde liquiditeitspositie over het voorgaande kwartaal berekend en vergeleken met de kasgeldlimiet.

Voor 2019 bedraagt het begrotingstotaal € 120,3 miljoen. Het percentage is vastgesteld op 8,5. Dit betekent dat de kasgeldlimiet voor onze gemeente in 2019 afgerond € 10,2 miljoen was. Dit is dus het maximum dat de gemeente in 2019 aan vlottende schuld mag hebben. In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de vier kwartalen van 2019.

Bedragen x € 1.000,00

Berekening liquiditeitspositie		Kwartaal	1	2	3	4
1.	Vlottende (korte) schuld	€	11.309	8.605	8.668	9.740
2.	Vlottende middelen	€	388	3.579	5.432	4.299
3.	Totaal netto vlottende schuld (1-2)	€	10.921	5.026	3.236	5.441
5.	Kasgeldlimiet	€	10.222	10.222	10.222	10.222
6a.	Ruimte onder kasgeldlimiet	€	-	5.196	6.986	4.781
6b.	Overschrijding v/d kasgeldlimiet	€	699	-	-	-
Berekening kasgeldlimiet						
7.	Begrotingstotaal	€	120.261			
8.	Het bij min. regeling vastgestelde percentage		8,5			
9.	Kasgeldlimiet 8,5% x begrotingstotaal	€	10.222			

VOOR WAARMERKINGSDOELEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum

21 AUG. 2020

Zoals uit dit overzicht blijkt is de kasgeldlimiet in het eerste kwartaal overschreden. De overige drie kwartalen zijn we onder de kasgeldlimiet gebleven. In het eerste kwartaal is een vaste geldlening van € 10 miljoen aangetrokken.

Renterisiconorm

De renterisiconorm heeft als doel om het renterisico bij herfinanciering te beheersen. De renterisiconorm houdt in dat de jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Het begrotingstotaal bedraagt voor 2019 € 120,3 miljoen waarmee de renterisiconorm uitkomt op € 24,1 miljoen.

Berekening renterisiconorm (bedragen x € 1.000)

Stap	Variabelen Renterisico(norm)	Begroting 2019	Rekening 2019
(1)	Renteherzieningen	0	0
(2)	Aflossingen	2.100	1.740
(3)	Renterisico (1+2)	2.100	1.740
(4)	Renterisiconorm	24.100	24.052
(5a)=(4>3)	Ruimte onder renterisiconorm	22.000	22.312
(5b)=(3>4)	Overschrijding renterisiconorm	0	0
Berekening	Renterisiconorm		
(4a)	Begrotingstotaal	120.261	
(4b)	Percentage regeling	20	
(4) = (4a x 4b/100)	Renterisiconorm (van alleen jaar T)	24.052	

In 2019 zijn geen geldleningen in aanmerking gekomen voor renteherziening. Uit bovenstaande tabel blijkt dat onze gemeente ruim binnen de renterisiconorm is gebleven.

Schatkistbankieren

Decentrale overheden zijn verplicht hun overtollige middelen in de schatkist aan te houden. In geval van overtollige middelen is er wel sprake van een drempelbedrag dat buiten de schatkist mag worden gehouden. Het drempelbedrag is gedefinieerd als een gemiddeld bedrag per kwartaal. Dat betekent dat het gemiddelde van het bedrag aan overtollige middelen dat een decentrale overheid gedurende het kwartaal dagelijks buiten de schatkist heeft aangehouden niet boven het drempelbedrag mag liggen. Deze drempel is vastgesteld op 0,75% van het jaarlijkse begrotingstotaal.

Op basis van de begroting 2019 bedraagt de drempel voor onze gemeente afgerond € 902.000,00 (0,75% x € 120,3 miljoen).

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de vier kwartalen van 2019. Daaruit blijkt dat het gemiddeld bedrag aan overtollige middelen per kwartaal onder het drempelbedrag is gebleven. Op 31 december 2019 stond er geen bedrag uit bij het Rijk.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf

Overzicht schatkistbankieren (bedragen x € 1.000,00)

	1 ^e kwartaal	2 ^e kwartaal	3 ^e kwartaal	4 ^e kwartaal
Gemiddeld saldo	186	269	37	17
Drempelbedrag	902	902	902	902
Ruimte onder het drempelbedrag	716	633	865	885
Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

Financiering

Wij financieren de investeringen van onze gemeente met eigen en vreemd vermogen. Onder eigen vermogen vallen de algemene reserve en bestemmingsreserves, onder vreemd vermogen vallen voorzieningen en geldleningen van derden.

Een deel van de investeringen wordt gefinancierd met interne financieringsmiddelen (reserves en voorzieningen). Hierdoor wordt rente bespaard omdat we voor dit deel geen geld hoeven te lenen. Het overige deel wordt gefinancierd met externe middelen, hoofdzakelijk langlopende geldleningen.

Vaste geldleningen

De stand van de opgenomen geldleningen per 31 december 2019 bedraagt € 37,3 miljoen.

Geldgever	Stand per 31-12-2019	Stand per 31-12-2018	Rente %	Laatste aflossing
NV BNG	€ 1.540.000,00	€ 1.680.000,00	3,55	2030
NV BNG	" 2.200.000,00	" 2.400.000,00	3,80	2030
NV BNG	" 4.400.000,00	" 4.800.000,00	3,72	2030
NV BNG	" 2.800.000,00	" 3.000.000,00	4,56	2033
NV BNG	" 7.200.000,00	" 7.600.000,00	3,68	2037
Aegon	" 9.200.000,00	" 9.600.000,00	1,38	2042
NV BNG	" <u>10.000.000,00</u>	" <u>0,00</u>	1,28	2044
	€ 37.340.000,00	€ 29.080.000,00		

De rentekosten voor bovenstaande leningen bedragen in 2019 € 961.000,00. Dit betekent een gemiddeld rentepercentage van 2,46.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf

Financieringsstructuur

	<u>31 december 2018</u>	<u>31 december 2019</u>
Totaal vaste activa (A)	€ 93.535.000,00	€ 93.832.000,00
Reserves	" 50.288.000,00	" 46.648.000,00
Saldo rekening	" -2.314.000,00	" -5.884.000,00
Voorzieningen	" 6.357.000,00	" 6.550.000,00
Opgenomen geldleningen	<u>" 29.094.000,00</u>	<u>" 37.345.000,00</u>
Totaal passiva (B)	€ 83.425.000,00	€ 84.659.000,00
Saldo (A-B)	€ 10.110.000,00	€ 9.173.000,00

Deze berekening laat zien dat per 31 december 2019 er sprake is van een tekort aan financieringsmiddelen van € 9.173.000,00. Ten opzichte van 2019 is het negatieve financieringssaldo met € 937.000,00 (€ 9.173.000,00 - € 10.110.000,00) afgenomen. In de volgende specificatie komt deze mutatie tot uitdrukking.

Besteding van middelen

Netto investeringen in vaste activa	€ 5.392.000,00
Aanwending reserves	" 6.054.000,00
Aanwending voorzieningen	" 969.000,00
Aflossing langlopende geldleningen	" 1.749.000,00
Nadelig rekeningresultaat 2019	<u>" 5.884.000,00</u>
	€ 20.048.000,00

Herkomst van middelen

Afschrijving/afwaardering op investeringen	€ 3.426.000,00
Aflossing op verstrekte leningen	" 1.669.000,00
Toevoeging rente aan reserves	" 362.000,00
Dotaties aan reserves	" 4.366.000,00
Dotaties aan voorzieningen	" 1.162.000,00
Opgenomen langlopende geldleningen	<u>" 10.000.000,00</u>
	€ 20.985.000,00
Per saldo toename van vaste financieringsmiddelen voor de financiering van vaste activa	€ 937.000,00

Rente

Onderstaand schema geeft een overzicht van de (netto)rentelasten, de wijze waarop de rente wordt toegerekend en het renteresultaat.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf AMT

Renteschema

	Percentage	
a. Rentelasten langlopende financiering	2,46%	€ 960.700,00
Rentelasten kortlopende financiering		" 2.100,00
b. Rentebaten		<u>" 159.400,00/-</u>
Saldo rentelasten en rentebaten		€ 803.400,00
c. Rente grondexploitatie	1,36%	<u>" 15.800,00/-</u>
Saldo toe te rekenen externe rente		€ 787.600,00
d1. Rente eigen vermogen		€ 1.179.000,00
d2. Rente over voorzieningen		<u>" 156.200,00</u>
Totaal toe te rekenen rente	2,39%	€ 2.122.800,00
e. Toegerekende (omslag)rente	3,00%	<u>€ 2.667.600,00/-</u>
f. Renteresultaat omslag		€ 544.800,00/-

Renteresultaat

Om een reëel beeld van de investeringslasten te geven, berekenen wij rente over de interne financieringsmiddelen (eigen vermogen en voorzieningen).

In de begroting 2019 is voor het toerekenen van rente aan investeringen uitgegaan van de vastgestelde renteomslag van 3%. Op basis van de geraamde rentelasten en -baten in verhouding tot de boekwaarde van de investeringen per 1 januari bedraagt de renteomslag 2,62%. Het voordelige renteresultaat van € 352.000,00 is als bate geraamd.

In de rekening is het werkelijke omslagpercentage 2,39 en is het renteresultaat op de omslag € 545.000,00 voordelig. Ten opzichte van de raming is dit een voordelig verschil van € 193.000,00.

Het renteresultaat op de omslag maakt onderdeel uit van het totale saldo van de toegerekende rentelasten aan de programma's en de toegerekende rentebaten (bespaarde rente) op algemene dekkingsmiddelen. Ten opzichte van de begroting is dit saldo € 101.000,00 voordelig. Dit is gelijk aan het voordeel op de werkelijk betaalde rentelasten en -baten.

Specificatie:

- rentelasten investeringen	€	117.000,00 V
- rentelasten grondexploitatie	"	2.000,00 V
- renteresultaat omslag	"	193.000,00 V
- bespaarde rente	"	<u>211.000,00 N</u>
	€	101.000,00 V

Financieringsresultaat exploitatie

Het voordeel van € 2.000,00 op de rentelasten grondexploitatie is neutraal verwerkt. Daarnaast is er een voordeel van € 59.000,00 door niet in de exploitatie geraamde baten bespaarde rente (voorheen voorziening). Ten opzichte van de begroting is het financieringsresultaat dan per saldo € 158.000,00 voordelig.

De (netto)afschrijvingen over investeringen zijn ten opzichte van de begroting per saldo € 138.000,00 lager. Totaal bedraagt het voordeel op de investeringslasten dan € 296.000,00 (€ 158.000,00 + € 138.000,00). Hiervan heeft een bedrag van € 89.000,00 betrekking op de onderdelen afval en onderhoud. Het resultaat hiervan is verrekend met de betreffende egalisatiereserves. Het netto voordeel bedraagt dan € 207.000,00.

datum 21 AUG. 2020

5. PARAGRAAF BEDRIJFSVOERING

Organisatie- en personeelsbeleid

Vanuit het koersdocument "Stadskanaal, nait soezen, moar doun" en het daarbij behorende projectenboek is eind 2018 het uitvoeringsplan "Organisatie in Beweging" opgeleverd. Op 5 februari 2019 hebben wij hiermee ingestemd. Om dit uitvoeringsplan concreet en gestructureerd uit te voeren is een actieplan opgesteld. Een kernteam onder leiding van de gemeentesecretaris was verantwoordelijk voor de prioritering, bewaking en monitoring van dit actieplan. Vervolgens is een organisatiereglement opgesteld, is de organisatie ingericht en zijn de verschillende vacatures ingevuld. Vanaf 2019 wordt er gewerkt aan het nieuwe HRM-beleid.

Medio 2019 is een programmabureau opgezet dat het Projectmatig Werken faciliteert. In dit programmabureau zijn ook enkele grote onderwerpen ondergebracht zoals het programma Omgevingswet.

Eind 2019 is de normalisering rechtspositie ambtenaren afgerond. Hiermee is de ambtelijke rechtspositie voor gemeentelijke ambtenaren verdwenen en is de status van een ambtenaar voor een groot deel gelijk aan die van werknemers uit de private sector

Dienstverlening/Klant Contact Centrum

Omdat de digitalisering steeds nieuwe eisen stelt aan de informatievoorziening is in 2019 doorgewerkt aan de nieuwe website. Medio 2019 zijn enkele digitale E-formulieren (slimme formulieren) op de website geplaatst. Via een veilige verbinding, met behulp van DigiD, kan een inwoner op elk gewenst moment bijvoorbeeld een adreswijziging doorgeven. Er is een duidelijk toename merkbaar in het gebruik van onze digitale dienstverlening. Als onderdeel van de organisatieontwikkeling is in 2019 de adviseur kwaliteit dienstverlening aangesteld. Deze functionaris draagt bij aan het verbeteren van de dienstverlening en fungeert tevens als klachtencoördinator.

In 2019 hebben de voorbereidingen plaatsgevonden om Burgerzaken te transformeren. De komende jaren vinden binnen het Klant Contact Centrum en met name bij Burgerzaken een aantal veranderingen plaats. Dit komt met name door de toenemende digitalisering. Het face-to-face contact met klanten zal daardoor minder worden, maar de complexiteit van deze contacten zal toenemen. De medewerker moet tijdens deze contacten in staat zijn om naast de fysieke identiteit ook de digitale identiteit vast te stellen en te verifiëren.

Communicatie

Het team communicatie is georganiseerd als een newsroom waarmee het de buitenwereld nadrukkelijk naar binnen haalt en deze nauwlettend monitort en zo de organisatie bewuster maakt van de maatschappelijke context waarbinnen ze opereert.

Naast het organiseren van activiteiten, zoals de nieuwjaarsbijeenkomst, (college)bezoeken, de Wegwijsdag voor studenten, (participatie- en wijk)bijeenkomsten over grote beleidsthema's zoals bijvoorbeeld de omgevingswet en de Noordelijke Promotiedagen verzorgt het team communicatie een groot aantal fysieke informatiedragers. Zo zijn er meer dan 100 persberichten/-uitnodigingen uitgegaan en is er een groot aantal folders, flyers en brochures gemaakt.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf

De digitale dienstverlening en informatievoorziening speelt een steeds grotere rol. In 2019 hebben we daarom intern een sociaal intranet uitgerold en zijn we begonnen met het verbeteren van onze digitale platformen. Daarnaast leveren onze activiteiten op de social media kanalen meer volgers (Twitter van 4459 naar 4552, Facebook van 3454 naar 4116 en LinkedIn van 1800 naar 2885) en bereik op.

Een bijzonder jaar

Afgelopen jaar was een bijzonder jaar voor de gemeente; het bestond 50 jaar. Dit is gevierd met als thema 't is goud. Hiervoor is een tijdelijke huisstijl ontwikkeld. Binnen dit thema konden inwoners, ondernemers en organisaties activiteiten ontwikkelen waar men trots op was. Het team Communicatie begeleidde deze initiatieven, zorgde desgewenst voor de aankleding en hielp bij de promotie. Zo vierden we samen het lustrum. Het leverde ook veel (nieuwe en vernieuwde) contacten op en droeg zo bij aan een positieve positionering van de gemeente bij haar doelgroepen.

Informatievoorziening & automatisering

Op basis van het opgestelde Informatiebeleid is verder gewerkt aan de diverse ICT-projecten. Dit betreft o.a. de doorontwikkeling van de gemeentelijke website, het instellen van een Belasting Balie, de aanschaf en uitrol van apparatuur voor plaats- en tijd onafhankelijk werken en een upgrade van het netwerk. In het kader van dienstverlening vermelden we nog het project Telefonie en het mobiel tenzij principe. Dit project is opgestart omdat er geen ondersteuning meer werd geleverd op de oude afgeschreven telefooncentrale en het bijbehorende netwerk. Een andere belangrijke reden was de verbetering van onze dienstverlening. Door aan alle medewerkers een mobiele telefoon te verstrekken, in plaats van een nieuwe centrale te laten plaatsen, zijn we beter bereikbaar. We faciliteren hiermee het plaats- en tijd onafhankelijk werken van medewerkers.

Informatieveiligheid & privacy

Na de implementatie in 2018 is in 2019 verder gewerkt aan de informatieveiligheid & privacy. De informatieveiligheid is ook over 2019 aangepakt in lijn met de verantwoordingssystematiek ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit). ENSIA heeft tot doel het verantwoordingsproces over informatieveiligheid bij gemeenten verder te professionaliseren, door het toezicht te bundelen en aan te sluiten op de gemeentelijke Planning & Control-cyclus. Hierdoor hebben wij meer overzicht over de stand van zaken van de informatieveiligheid en kunnen wij hier ook beter op sturen. Vanuit de ENSIA systematiek hebben we op een aantal bedrijf kritische processen een zelfevaluatie op proces- en datakwaliteit uitgevoerd. We hebben hierover gerapporteerd richting de verschillende ministeries. Hierdoor weten we op welke punten nog verbetering mogelijk is.

De uitkomsten van de zelfevaluaties waren voor de onderdelen burgerzaken en algemene informatiebeveiliging goed. Er is in 2019 voldoende aandacht geschonken aan het toetsen van bestaan en werking van procedures en incidentopvolging. Ook worden nieuwe ICT programma's voor ingebruikname specifiek beoordeeld op beveiligingsaspecten.

Voor de basisregistraties adressen, gebouwen, grootschalige topografie en ondergrond (geo-informatie) bleek het lastig om alle mutaties op tijd te verwerken. Er wordt gewerkt aan kwaliteitsverbetering door de procesafspraken te actualiseren.

Voor het onderdeel Suwinet (werk en inkomen) is een ENSIA audit uitgevoerd. Met het vaststellen van het nieuwe beveiligingsplan zijn alle verbeterpunten opgelost. De verplichte controles op de processen zijn nauwgezet uitgevoerd en er zijn hierbij geen bijzonderheden geconstateerd.

We beschikten pas eind november over een actieve DigiD aansluiting, waardoor deze niet als ENSIA audit plichtig kon worden aangemerkt. Wel heeft er begin 2020 een DigiD aansluitaudit plaatsgevonden voor de nieuwe e-diensten, deze is succesvol afgerond.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum

21 AUG. 2020

paraaf.....

Ook het beheer van de ICT middelen is een belangrijk onderdeel van informatieveiligheid. Daarom is er maandelijks overleg tussen de CISO (Chief Information Security Officer) en de systeembeheerders waarbij ook een externe security specialist deelneemt. Bij landelijke berichtgeving over kwetsbaarheden wordt direct actie ondernomen.

In 2019 is onder meer een tool ingevoerd om beveiligd te kunnen mailen. Met het aanstellen van de Privacy Officer naast de Functionaris Gegevensbescherming krijgt privacy daarmee een prominente, herkenbare en centrale plek in de organisatie. Vraagstukken op het gebied van privacy worden in onderling overleg (in samenspraak met de Chief Information Security Officer) professioneel opgepakt. Er is met name gewerkt aan de privacy bewustzijn binnen de organisatie door middel van bewustzijnstrainingen.

In 2019 zijn er vier datalekken gemeld en daarvan is er één datalek op basis van het doorlopen van de beslisboom gemeld aan de Autoriteit Persoonsgegevens. Elk datalek is uitgebreid getoetst op het moeten doorvoeren van technische en of organisatorische maatregelen in de organisatie. In 2019 hebben drie burgers beroep gedaan op hun recht op inzage. Verder zijn er in 2019 twee klachten binnengekomen betreffende schending privacy persoonsgegevens. Bij de Autoriteit Persoonsgegevens zijn in 2019 geen privacy klachten gemeld door burgers.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf AMT

6. PARAGRAAF VERBONDEN PARTIJEN

Inleiding

Stadskanaal heeft zowel bestuurlijke als financiële belangen in 20 verbonden partijen. Bij verbonden partijen gaat het om gemeenschappelijke regelingen, aandeelhouderschap, deelname aan stichtingen waarbij zowel een bestuurlijk als een financieel belang aanwezig is. In deze paragraaf zijn de belangrijkste ontwikkelingen per verbonden partij weergegeven.

Gemeenschappelijke regelingen

Naam	Bestuursacademie Noord Nederland
Verbonden Partijen	Deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling BANN, waaronder de gemeente Stadskanaal
Programma	Dienstverlening
Bestuurlijk belang	De gemeenschappelijke regeling BANN is na de fusie met de Bestuursacademie Oost-Nederland omgevormd tot een vangnetvoorziening voor na de privatisering doorlopende werkgeversverplichtingen.
Financieel belang	In de begroting 2019 is geen bijdrage geraamd.
Realisatie 2019	-

Naam	Publieke Gezondheid & Zorg (PG&Z)
Verbonden Partijen	Alle 12 Groninger gemeenten
Programma	Participatie
Bestuurlijk belang	Binnen de PG&Z werken de 12 Groninger gemeenten samen op het gebied van de publieke (jeugd)gezondheidszorg. De GGD is de uitvoerende organisatie en heeft de taak te zorgen voor de bescherming en bevordering van de gezondheid van de Groninger burgers. De Groninger gemeenten hebben de inkoop van de jeugdhulp gemandateerd aan het Dagelijks Bestuur PG&Z en de uitvoering belegd bij de uitvoeringsorganisatie Regionale Inkooporganisatie Groninger Gemeenten (RIGG). Daarmee zijn er vanaf 2015 twee uitvoeringsorganisaties (GGD & RIGG) onder de vlag van PG&Z actief. Besloten is om de RIGG in ieder geval nog tot 2020 in stand te houden. Daarna volgt een nieuw besluit.
Financieel belang	De bijdrage aan de PG&Z bedraagt over 2019 voor het programma Gezondheid € 1.113.700,00 en voor het programma RIGG € 200.000,00.
Financiële kengetallen	Eigen vermogen 1-1-2019 € 1.917.000,00 / 31-12-2019 € 3.988.000,00 Vreemd vermogen 1-1-2019 € 33.307.000,00 / 31-12-2019 € 17.411.000,00
Realisatie	De verzelfstandiging van de GGD is afgerond in 2019. De gemeenschappelijke regeling is hiervoor gewijzigd. De verzelfstandiging gaat in per 1 januari 2020.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf

Naam	Veiligheidsregio Groningen (VRG)
Verbonden Partijen	Alle 12 Groninger gemeenten
Programma	Dienstverlening
Bestuurlijk belang	De VRG is op 1 januari 2014 ontstaan na splitsing van de "oude" regeling Veiligheids- en Gezondheidsregio Groningen (V&GR) in een nieuwe VRG en de PG&Z. Binnen de VRG werken de 12 Groninger gemeenten samen op het gebied van brandweezorg en rampenbestrijding (crisisbeheersing). De VRG is zelf uitvoerende organisatie.
Financieel belang	<p>De totale gemeentelijke exploitatiebijdrage voor 2019 van de gemeente Stadskanaal bedraagt € 1.877.000,00 en is als volgt samengesteld:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Brandweer (incl. Meldkamer en Huisvesting) € 1.753.000,00 - Rampenbestrijding en Crisisbeheersing € 35.000,00 - Gemeentelijke Kolom € 64.000,00 - GHOR € 25.000,00 <p>In september 2019 is een nieuw CAO akkoord afgesloten voor 2019 en 2020. Op basis hiervan is de toegepaste loonindexatie voor 2019 en 2020 na gecalculeerd. Over 2019 is de na gecalculeerde index 0,33%, hoger dan waarmee in de begroting is gerekend. Dit is niet bij gemeenten in rekening gebracht maar is conform de financiële hygiëneregels ten laste gebracht van het resultaat. Over 2020 valt de opnieuw gecalculeerde index 1,13% lager uit. Dit leidt tot een totale correctie van -0,48% (inclusief wegingsfactor van 60%).</p> <p>Door het treffen van een voorziening is het eigen vermogen van de VRG in 2019 sterk negatief geworden. Verdere details hieromtrent staan opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.</p>
Financiële kengetallen	Eigen vermogen 1-1 € 6.721.000,00/ 31-12 € 5.027.000,00 Vreemd vermogen 1-1 € 20.777.000,00 / 31-12 € 21.399.000,00
Realisatie 2019	-

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf

Naam	Omgevingsdienst Groningen (ODG)
Verbonden Partijen	Alle 12 Groninger gemeenten en de provincie Groningen
Programma	Leefbaarheid
Bestuurlijk belang	De Omgevingsdienst Groningen verzorgt vanaf 1 november 2013 voor de Groninger gemeenten en de provincie Groningen (afhankelijk van gemaakte afspraken) de uitvoering van vergunningverlening-, toezicht- en handhavingstaken op het gebied van milieu, bouwen, wonen en Ruimtelijke Ordening. Het belangrijkste doel van de Omgevingsdienst is het verhogen van de kennis en daarmee het verhogen van de kwaliteit van het werk en het realiseren van efficiencyvoordelen. De Omgevingsdienst Groningen werkt in opdracht van de 12 Groninger gemeenten en de provincie Groningen.
Financieel belang	De bijdrage in het exploitatietekort van de ODG bedraagt € 1.234.000,00. Daarnaast is er € 47.000,00 bijgedragen als gevolg van specifieke loonafspraken van de medewerkers die zijn overgegaan naar de ODG.
Financiële kengetallen	Eigen vermogen 1-1 € 2.943.000,00/ 31-12 € 1.773.000,00 Vreemd vermogen 1-1 € 3.125.000,00 / 31-12 € 2.522.000,00
Realisatie 2019	De gestelde doelen voor 2019 zijn gehaald.

Naam	Werkvoorzieningsschap de Kanaalstreek (Wedeka)
Verbonden Partijen	Gemeenten Stadskanaal, Westerwolde, Borger-Odoorn, Veendam en Midden-Groningen
Programma	Participatie
Bestuurlijk belang	Mensen met een arbeidshandicap een passende werkomgeving bieden en/of begeleiding bieden indien de werkomgeving bij een reguliere werkgever is. Dit gebeurt in het kader van de wet Sociale Werkvoorziening.
Financieel belang	De subsidie aan Wedeka bedroeg in 2019 € 19.734.000,00. Hiervan werd € 16.993.000,00 gedekt door een bijdrage uit de integratie-uitkering Sociaal Domein. Het resterende bedrag van € 2.741.000,00 is de gemeentelijke bijdrage in het exploitatietekort.
Financiële kengetallen	Gegevens jaarrekening Wedeka 2019: Eigen vermogen 1-1 € 1.445.000,00 / 31-12 € 1.314.000,00 Vreemd vermogen 1-1 € 10.887.000 / 31-12-20 € 12.936.000
Realisatie 2019	Op basis van het Koersdocument van Wedeka zijn 4 pilots gestart om de doelgroep te leiden naar zo regulier mogelijk werk. Deze pilots zijn bedoeld om te onderzoeken of dit de juiste weg is voor Wedeka in de ontwikkeling naar een werkleerbedrijf. De pilots worden in 2020 geëvalueerd. Wedeka heeft van gemeenten de opdracht om de koers van Wedeka nader uit te werken in een bedrijfsplan, dit proces loopt.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf ...

Naam	Samenwerkingsverband afvalverwijdering Oost- en Zuidoost-Groningen (SOZOG)
Verbonden Partijen	Gemeenten Midden-Groningen, Oldambt, Pekela, Stadskanaal, Veendam, Westerwolde.
Programma	Leefbaarheid
Bestuurlijk belang	Samenwerking op het gebied van verwijdering van afval. Het accent ligt op het afsluiten van afvalverwerkingscontracten en afvalinzamelingscontracten.
Financieel belang	De gemeentelijke bijdrage voor 2020 ad. € 2.397,00 is in 2019 betaald.
Financiële kengetallen	De SOZOG heeft geen eigen of vreemd vermogen. Het exploitatieresultaat wordt met de deelnemende gemeenten afgerekend.
Realisatie 2019	<p>Het Algemeen Bestuur (AB) heeft in 2019 een besluit genomen met betrekking tot de verwerking van het Grof huishoudelijk afval, daarmee werd voor een aantal SOZOG-gemeenten duidelijkheid gecreëerd.</p> <p>In 2019 is opnieuw de toekomstige samenwerking van SOZOG met andere samenwerkingsverbanden op de agenda gezet. Door de herindeling van een aantal gemeenten in de provincie Groningen was dit on hold gezet. Het Technisch Overleg (TO) heeft opdracht gekregen de verkenning te doen en met een voorstel te komen.</p> <p>In juli 2019 heeft het AB besloten om gebruik te maken van de tweede en tevens laatste verlengingsmogelijkheid van de GFT-overeenkomst met OGAR. Daarmee is de verwerking van het GFT-afval geregeld tot 1 april 2022.</p> <p>Met betrekking tot wat te doen met de overeenkomst verwerking van het restafval (verlengen of opnieuw aanbesteden) heeft het AB in 2019 besloten om een extern adviesbureau KplusV opdracht te geven om met een advies te komen. In december 2019 is het advies, door KplusV aan het AB gepresenteerd. Het TO zal een voorstel maken waarop het AB een besluit moet nemen.</p>

Naam	Publiek Vervoer Groningen en Drenthe
Verbonden Partijen	12 Groninger en 12 Drentse gemeenten en de gemeenschappelijke regeling het OV-bureau Groningen en Drenthe
Programma	Ontplooiing
Bestuurlijk belang	Publiek Vervoer Groningen en Drenthe heeft als doel een optimaal vervoersnetwerk te creëren, dat betaalbaar en toekomstbesteding is en waarin duurzaam gebruik gemaakt wordt van alle beschikbare vervoersmiddelen. Om dit te kunnen realiseren hebben alle gemeenten van de provincies Groningen en Drenthe alsmede het OV-bureau Groningen en Drenthe zich verenigd in het samenwerkingsverband Publiek Vervoer Groningen en Drenthe.
Financieel belang	De gemeentelijke bijdrage over het jaar 2019 bedraagt € 29.232,00
Financiële kengetallen	Eigen vermogen 1-1 -/- € 478.000,00 / 31-12 € 5.000,00 Vreemd vermogen 1-1 € 787.000,00 / 31-12 € 334.000,00
Realisatie 2019	-

VOOR WAARMERKINGSDOEL EN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum

21 AUG. 2020

paraaf *AMT*

Vennootschappen

Naam	NV Waterbedrijf Groningen
Verbonden Partijen	Groningse gemeenten en de provincie Groningen.
Programma	Algemene dekkingsmiddelen
Bestuurlijk belang	Waterbedrijf Groningen wil als maatschappelijke onderneming de waterbelangen in de regio duurzaam veiligstellen.
Financieel belang	Onze gemeente bezit 14 aandelen met een nominale waarde van € 6.350,00 (€ 454,00 per aandeel). Door het waterbedrijf wordt geen dividend uitgekeerd.
Financiële kengetallen	Niet bekend.
Realisatie 2019	-

Naam	NV Bank Nederlandse gemeenten (BNG)
Verbonden Partijen	Nederlandse overheidsinstellingen waaronder alle Nederlandse gemeenten.
Programma	Algemene dekkingsmiddelen
Bestuurlijk belang	De NV BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijke belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG duurzaam bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Daarmee is de bank essentieel voor de publieke taak.
Financieel belang	Onze gemeente bezit 27.339 aandelen met een nominale waarde van € 68.000,00 (€ 2,50 per aandeel). In 2019 is een bedrag van € 78.000,00 aan dividend ontvangen.
Financiële kengetallen	Gegevens jaarrekening 2019: Eigen vermogen 1-1 € 4.991 mln. / 31-12 € 4.887 mln. Vreemd vermogen 1-1 € 132.550 mln. / 31-12-20 € 144.835 mln.
Realisatie 2019	-

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf

Naam	Enexis Holding NV (voorheen NV Essent)
Verbonden Partijen	5 provincies en 97 gemeenten
Programma	Algemene dekkingsmiddelen
Bestuurlijk belang	Als gevolg van de invoering van de Wet Onafhankelijk Netbeheer (WON) in Nederland diende Essent uiterlijk voor 1 januari 2011 gesplitst te worden in een Netwerk en een Productie- en Levering Bedrijf. Essent heeft eind 2007 een herstructurering doorgevoerd waarbij het economisch eigendom de gas- en elektriciteitsnetten binnen de Essent-groep zijn verkocht en overgedragen aan Enexis. De afsplitsing van het netwerkbedrijf vanuit Essent naar haar publieke aandeelhouders is geëffectueerd op 30 juni 2009 via een uitkering in natura. Essent heeft daarmee 100% van de aandelen in de Vennootschap Enexis Holding uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van hun aandelenbezit.
Financieel belang	De gemeente bezit 568.464 aandelen met een nominale waarde van € 568.464,00 (€ 1,00 per aandeel). In 2019 is een bedrag van € 463.000,00 aan dividend ontvangen.
Financiële kengetallen	Eigen vermogen 1-1 € 4.024 mln. / 31-12 € 4.112 mln. Vreemd vermogen 1-1 € 3.691 mln. / 31-12 € 4.146 mln. Het resultaat over 2019 is € 210 mln.
Realisatie 2019	-

Naam	Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV
Verbonden Partijen	5 provincies en 97 gemeenten
Programma	Algemene dekkingsmiddelen
Bestuurlijk belang	De rechter heeft, in kort geding, bepaald dat het 50%-belang van Essent, in economische zin, in NV Elektriciteits Productiemaatschappij Zuid-Nederland (EPZ) niet mocht worden mee verkocht aan RWE. Dit houdt in dat de verkopende aandeelhouders zowel het juridisch als economische eigendom van Essent haar 50% belang in EPZ verkregen en daarmee de rechten om de publieke belangen te borgen. Medio 2011 is overeenstemming bereikt tussen de aandeelhouders van PBE en het Zeeuwse energiebedrijf Delta over een minnelijke regeling van het in 2009 ontstane geschil inzake de verkoop en levering. Het EPZ-belang is alsnog verkocht aan RWE. Binnen PBE is nog een bedrag van € 1,6 miljoen achtergebleven om mogelijke zaken die uit de verkoop voortkomen af te wikkelen. Als gevolg van contractuele verplichtingen dient de vennootschap nog in stand gehouden te worden.
Financieel belang	Deelneming heeft een nominale waarde van € 1,00.
Financiële kengetallen	Eigen vermogen 1-1 € 1,6 mln./ 31-12 € 1,6 mln. Vreemd vermogen 1-1 € 24.000,00/ 31-12 € 455.000,00. Resultaat - € 15.000,00
Realisatie 2019	-

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf

Naam	CBL Vennootschap BV
Verbonden Partijen	5 provincies en 97 gemeenten
Programma	Algemene dekkingsmiddelen
Bestuurlijk belang	De functie van deze CBL Vennootschap BV is dat zij de verkopende aandeelhouders vertegenwoordigt (naast RWE AG, Enexis Holding NV en Essent NV) ten behoeve van de afwikkeling van de Cross Border Leases. In 2016 is het CBL Escrow Fonds geliquideerd. Als gevolg van contractuele verplichtingen dient de vennootschap nog in stand gehouden te worden.
Financieel belang	Deelneming heeft een waarde van € 75,96.
Financiële kengetallen (in dollars)	Eigen vermogen 1-1 € 137.000,00 / 31-12 € 125.000,00. Vreemd vermogen 1-1 € 22.000,00 / 31-12 € 5.000,00. Resultaat - € 12.000,00.
Realisatie 2019	-

Naam	Vordering op Enexis BV
Verbonden Partijen	5 provincies en 97 gemeenten
Programma	Algemene dekkingsmiddelen
Bestuurlijk belang	Omdat Enexis BV over onvoldoende contante middelen beschikte om de koopprijs voor de gas- en elektriciteitsnetten te betalen is deze onverschuldigd gebleven en omgezet in een lening van Essent Nederland BV. De lening (bestaande uit vier tranches) is overgedragen aan de verkopende aandeelhouders en ondergebracht in deze vennootschap. Alleen de lening van de vierde tranche resteert nog.
Financieel belang	Deelneming heeft een waarde van € 75,96. Verstreekte geldlening € 1.329.000,00. Op 30 september 2019 is deze lening afgelost. In verband met de verstreekte geldlening is in 2019 een bedrag van € 96.000,00 aan rente ontvangen.
Financiële kengetallen	Eigen vermogen 1-1 - € 2.000,00 / 31-12 - € 9.000,00 Vreemd vermogen 1-1 € 356 mln. / 31-12 € 9.000,00 Resultaat - € 7.000,00.
Realisatie 2019	Op 30 september 2019 is de lening van de vierde tranche afgelost.

Naam	Verkoop Vennootschap BV
Verbonden Partijen	5 provincies en 97 gemeenten
Programma	Algemene dekkingsmiddelen
Bestuurlijk belang	In het kader van de transactie met RWE hebben de verkopende aandeelhouders een aantal garanties gegeven aan RWE. Het overgrote merendeel van deze garanties is door de verkopende aandeelhouders op het moment van verkoop van Essent PLB aan RWE overgedragen aan deze deelneming. De vennootschap beheert het bedrag dat in escrow is gestort ter zekerheidsstelling van eventuele schadeclaims. In 2016 is het General Escrow Fonds geliquideerd. Als gevolg van contractuele verplichtingen dient de vennootschap nog in stand gehouden te worden.
Financieel belang	Deelneming heeft een waarde van € 75,96.
Financiële kengetallen	Eigen vermogen 1-1 € 112.000,00/ 31-12 € 71.000,00. Vreemd vermogen 1-1 € 30.000,00/ 31-12 € 16.000,00. Resultaat - € 41.000,00.
Realisatie 2019	-

datum

21 AUG. 2020

paraaf

AmT

.....

VOOR WAARMERKINGSDOCELEINDE
BDO Audit & Assurance B.V.

Naam	CSV Amsterdam BV (voorheen Claim Staat Vennootschap BV)
Verbonden Partijen	5 provincies en 97 gemeenten
Programma	Algemene dekkingsmiddelen
Bestuurlijk belang	In 2014 is er, in verband met de verkoop van Attero aan Waterland, een bedrag van € 13,5 miljoen in escrow gestort (voor eventuele claims). Deze escrow wordt beheerd door CSV Amsterdam BV. De looptijd van deze vennootschap is afhankelijk van de periode dat claims worden afgewikkeld.
Financieel belang	Deelneming heeft een waarde van € 75,96.
Financiële kengetallen	Eigen vermogen 1-1 € 746.000,00/ 31-12 € 452.000,00. Vreemd vermogen 1-1 € 45.000,00/ 31-12 € 84.000,00. Resultaat - € 294.000,00.
Realisatie 2019	-

Stichtingen

Naam	Stichting SportEvenementen en Talentondersteuning (SET)
Verbonden Partijen	Het bestuur bestaat uit vertegenwoordigers van onderwijsinstellingen, sportverenigingen en het bedrijfsleven, gevestigd in de gemeente Stadskanaal, en een vertegenwoordiger van de gemeente Stadskanaal.
Programma	Ontplooiing
Bestuurlijk belang	De stichting is opgezet met als doel om een fonds op te zetten om (grote) sportevenementen mogelijk te blijven maken en talenten te ondersteunen.
Financieel belang	Door de gemeente is in de periode 2014-2016 jaarlijks een incidentele bijdrage toegekend van € 7.500,00.
Financiële kengetallen	In 2019 is er € 7.000,00 door de stichting beschikbaar gesteld.
Realisatie 2019	5 aanvragen zijn beoordeeld en financieel ondersteund.

Naam	Bedrijvenpark Zuid-Groningen
Verbonden Partijen	Gemeente Stadskanaal en Gemeente Westerwolde
Programma	Participatie
Bestuurlijk belang	Ontwikkelen werkgelegenheid door middel van exploitatie bedrijventerrein
Financieel belang	Exploitatie fase 1 is met winst afgerond.
Realisatie 2019	De stichting wordt "slapende" gehouden.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf *AMT*.....

Overige verbonden partijen

Naam	Centrumregeling beschermd wonen en opvang
Verbonden Partijen	Alle Groninger gemeenten
Programma	Participatie
Bestuurlijk belang	Binnen de Centrumregeling beschermd wonen Groningen hebben de Groninger gemeenten afspraken gemaakt met centrumgemeente Groningen voor de uitvoering van de taken beschermd wonen, inloop GGZ en begeleiding maatschappelijke opvang en vrouwenopvang.
Financieel belang	De bijdrage aan de centrumgemeente voor de taak bovenregionale inloop GGZ is geraamd op € 10.000,00.
Financiële kengetallen	De meerjarenraming van Beschermd wonen 2018-2021 laat een geprognoseerd overschot zien. In het bestuurlijk op overeenstemming gericht overleg is, gebaseerd op het solidariteitsbeginsel, afgesproken dit overschot terug te laten vloeien naar de deelnemende gemeenten.
Realisatie 2019	De vrijgevallen middelen worden benut om ons lokaal voor te bereiden op de uitvoering van Beschermd wonen en Opvang. In 2019 hebben wij in de voorbereiding samengewerkt met Oost Groninger gemeenten en een projectleider aangesteld. Dit heeft geresulteerd in sturingsmaatregelen gericht op de in- en uitstroom van cliënten van beschermd wonen. Tot en met 2019 liet de exploitatie van Beschermd wonen door centrumgemeente Groningen een financieel voordeel zien. Voor 2019 is dit volgens de concept afrekening € 369.000 en is daarmee hoger dan verwacht in de decemberwijziging. In de voorjaarsnota wordt hierover een voorstel gedaan. Voor 2020 en volgende is geen voordeel meer geraamd. Vanaf 2021 is geprognoseerd dat de gelden per gemeente rechtstreeks naar de individuele gemeenten gaan.

Naam	Agenda voor de Veenkoloniën
Verbonden Partijen	Gemeenten Veendam, Pekela, Stadskanaal, Westerwolde, Borger-Odoorn, Aa en Hunze en Emmen, de waterschappen Hunze en Aa's en Vechtstromen en de provincies Groningen en Drenthe
Programma	Dienstverlening
Bestuurlijk belang	Het verbeteren van de sociaaleconomische ontwikkeling van de Veenkoloniën.
Financieel belang	De bijdrage in de kosten van het projectbureau en de proceskosten over 2019 bedragen € 5.000,00.
Realisatie 2019	In 2019 is wederom een breed palet van veranderingen en innovaties uitgevoerd en gedeeld met de doelgroepen. De projecten zijn uitgevoerd in het kader van verduurzaming en vernieuwing van de landbouwsector (Innovatieprogramma 2014-2020)

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf

Naam	Eems Dollard Regio (EDR)
Verbonden Partijen	Grensoverschrijdend samenwerkingsverband in het noordelijk Nederlands-Duits grensgebied
Programma	Dienstverlening
Bestuurlijk belang	Op allerlei terreinen contacten in de regio tussen mensen, overheden, ondernemingen en organisaties tot stand te brengen en te versterken.
Financieel belang	De contributie over 2019 is € 4.500,00.
Realisatie 2019	In 2019 is verder invulling gegeven aan (grensoverschrijdende) initiatieven en projecten inzake economische ontwikkeling en het (verder) ontwikkelen van werkgelegenheidsprojecten en andere projecten die bijdragen aan het uitwisselen van werkgelegenheid invulling of creatieve/economische ontwikkelingen.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf AMT.....

7. PARAGRAAF GRONDBELEID

Inleiding

De gemeente Stadskanaal hanteert een situatief grondbeleid. Afhankelijk van de situatie maakt de gemeente een keuze tussen:

- actief aankopen;
- wachten tot kansen zich voordoen;
- samenwerken met marktpartijen;
- ontwikkelingen aan de markt overlaten.

Deze paragraaf biedt een overzicht van het exploitatieresultaat over 2019, de omvang van het strategisch grondbezit en het weerstandsvermogen van de grondexploitatie.

Exploitatieresultaat

Over het jaar 2019 is het saldo € 3.000,00 positief.

Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

a. Afwaardering onderhanden werk	€	5.000,00 N
b. Afwaardering overige gronden	"	26.000,00 N
c. Winstneming	"	34.000,00 V
Totaal voordeel	€	3.000,00 V

In de nota Grondbeleid is vastgelegd dat er geen saldo in de exploitatie terecht komt maar dat een saldo via onttrekkingen c.q. toevoegingen aan reserves of via mutaties op de balanspost onderhanden werk wordt geëgaliseerd. Het positieve resultaat van € 3.000,00 wordt toegevoegd aan de algemene reserve.

Toelichting

Afwaardering onderhanden werk

In 2019 zijn binnen de woningbouwlocatie Molenwijk de laatste werkzaamheden verricht voor het opleveren van de bouw kavels. Het beschikbare budget voor deze werkzaamheden is overschreden, dit heeft een afwaardering van € 5.000,00 tot gevolg.

Afwaardering overige gronden

De boekwaarde van gemeentelijke gronden neemt elk jaar toe vanwege gemeentelijke belastingen en waterschapslasten. Omdat de verkoopprijs van de woningbouwlocaties niet stijgt moet het verschil afgewaardeerd worden. Dit zorgt voor de bedrijfsgronden op het bedrijventerrein Dideldom een afwaardering op van € 1.000,00. Voor de verkoop van de bouw kavel aan de Hoofdstraat in Stadskanaal was het uitvoeren van een aanvullend bodemonderzoek noodzakelijk, de kosten bedragen € 5.000,00. Het bodemonderzoek voor de twee bouw kavels in het LTS-park in Musselkanaal was verlopen. Voor de verkoop is er een nieuw verkennend bodemonderzoek uitgevoerd, de kosten bedragen € 5.000,00. De verkoop van de bouw kavel locatie A-kade in Musselkanaal heeft vertraging opgelopen, daarnaast werden puin- en funderingsresten aangetroffen. De compensatie voor vertragingsschade en tegemoetkoming in toegenomen bouwkosten bedragen samen € 15.000,00. In totaal levert dit een afwaardering op van € 26.000,00.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf

Winstneming

Voor winstneming geldt met ingang van 2017 de Percentage of completion methode (Poc-methode). Voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd moet tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat.

Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Op basis van deze Poc-methode ontstaat er voor 2019 voor de projecten Mussel en Tuinlaan een te nemen winstbedrag van afgerond € 34.000,00.

Omvang strategisch grondbezit.

De ontwikkeling van het strategisch grondbezit is als volgt:

<i>Categorie gronden</i>	<i>1-1-2019</i>	<i>31-12-2019</i>
direct uitgeefbaar	8 ha	7 ha
rechtstreeks gerelateerd aan toekomstige ontwikkelingen	1 ha	1 ha
Totaal grondbezit grondexploitatie	9 ha	8 ha
Pachtgronden	82 ha	82 ha
Totaal strategisch grondbezit	91 ha	90 ha

Het grondbezit is afgenomen met 1 ha., dit betreft verkoop van kavels.

Uitgiftebeleid

De verkoop van bouw kavels is in 2019 goed verlopen. Zo zijn inmiddels alle bouw kavels in het project Tuinlaan in Onstwedde verkocht. In 2020 worden hier de laatste werkzaamheden uitgevoerd voor het woonrijpmaken, waarna het project gesloten kan worden. De verkopen binnen woningbouwlocatie Landschappelijk wonen in Mussel liggen op schema. Daarnaast zijn twee losse bouw kavels in Stadskanaal en Musselkanaal verkocht.

In 2019 is besloten om in de Blauwe Kamer in Alteveer een andere kavelindeling te hanteren en de verkoopprijs van de Schoolkade in Musselkanaal te verlagen. Deze maatregelen zijn genomen om de verkoop te stimuleren. Dit heeft in 2019 niet geleid tot verkopen binnen de twee woningbouwlocaties. Samenvattend hebben in 2019 de volgende verkopen plaats gevonden:

<i>Waar</i>	<i>Wat</i>	<i>Oppervlakte</i>
Mussel	Bouwkavels	3.205 m ²
Tuinlaan	Bouwkavels	3.139 m ²
A-kade	Bouwkavel	1.788 m ²
Hoofdstraat 120	Bouwkavel	2.240 m ²
Rozenstraat	Bouwkavel	750 m ²
	Totaal	11.122 m²

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf

Per 31 december 2019 zijn 16 woningbouw kavels beschikbaar:

Landschappelijk Wonen, Mussel	2
Blauwe Kamer, Alteveer	10
Schoolkade, Musselkanaal	3
LTS-park, Musselkanaal	1

Grondexploitatie complexen

In 2019 hebben ten aanzien van de voorbereiding, het bouwrijp maken en het woonrijp maken activiteiten plaats gevonden bij het complex Molenwijk.

Boekwaarden	1-1-2019	31-12-2019
Overige gronden	545.795	303.103
Onderhanden werk	1.160.502	810.003
Voorziening overige gronden	-63.000	-63.000
Voorziening onderhanden werk	-535.936	-535.936
Totaal	1.107.361	514.170

Een overzicht van de opbouw van het grondbezit per 31 december 2019 ligt voor leden van de raad ter inzage bij de griffier.

Strategische aankopen

De gemeente heeft in Musselkanaal een perceel aangekocht, lokaal bekend als het Eilert Lubberplein. De grond zal gebruikt worden in de integrale gebiedsontwikkeling Musselkanaal en de herinrichting van het centrum.

Resultaten van de bouwgronden in exploitatie

Het resultaat van een grondexploitatie wordt bepaald door de gemaakte en verwachte kosten en opbrengsten in de tijd te zetten. De uitkomst van deze grondexploitatiebegroting wordt daarbij uitgedrukt in de contante waarde.

Het verwachte resultaat in contant waarde is € 874,00 positief.

	boekwaarde 01-01-2020	te verwachten kosten	te verwachten opbrengsten	verwacht eindresultaat	verwacht eindresultaat (contant)
Bouwgronden in exploitatie	810.003	102.557	913.534	-974	-874

Weerstandsvermogen

De grondexploitatie valt voor het weerstandsvermogen terug op het algemeen weerstandsvermogen van de gemeente. Bij de beschouwing van dit weerstandsvermogen wordt ook het risico van de grondexploitatie meegenomen.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf*mt*.....

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf*AMT*.....

Jaarrekening

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf AMT.....

Balans per 31 december 2019 en toelichting

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf*AMT*.....

BALANS PER 31 DECEMBER 2019

ACTIVA	31 december 2019	31 december 2018
VASTE ACTIVA		
Immateriële vaste activa	2.935.788	3.033.060
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	2.935.788	3.033.060
Materiële vaste activa	86.555.239	85.235.710
Investerings met een economisch nut	42.918.466	45.541.527
Investerings met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	29.418.966	29.063.620
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	14.217.807	10.630.563
Financiële vaste activa	4.340.676	5.266.414
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	650.740	650.740
Leningen aan deelnemingen	0	1.329.232
Overige langlopende leningen	3.686.603	3.283.109
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	3.333	3.333
VLOTTENDE ACTIVA		
Voorraden	514.170	1.107.361
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	514.170	1.107.361
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	8.762.981	7.835.636
Vorderingen op openbare lichamen	5.624.430	4.945.291
Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	278.437	0
Overige vorderingen	2.860.114	2.890.345
Liquide middelen	653.564	371.937
Kassaldi	5.597	6.962
Banksaldi	647.967	364.975
Overlopende activa	6.024.975	4.634.029
TOTAAL ACTIVA	109.787.393	107.484.147

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf AMT

PASSIVA	31 december 2019	31 december 2018
VASTE PASSIVA		
Eigen vermogen		
Reserves:	46.647.713	50.287.449
- De algemene reserve	8.157.882	11.797.958
- De bestemmingsreserves	<u>38.489.831</u>	<u>38.489.491</u>
Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	-5.884.460	-2.313.515
Voorzieningen	6.550.381	6.356.436
Verplichtingen voor verplichtingen, verliezen en risico's	4.534.971	4.063.311
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	2.015.410	2.293.125
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	37.344.602	29.094.004
Onderhandse leningen van binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	9.200.000	9.600.000
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	28.140.000	19.480.000
Waarborgsommen	4.602	14.004
VLOTTENDE PASSIVA		
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	20.490.072	18.409.105
Overige kasgeldleningen	8.500.000	10.000.000
Banksaldi	3.268.672	0
Overige schulden	8.721.400	8.409.105
Overlopende passiva	<u>4.639.085</u>	<u>5.650.668</u>
TOTAAL PASSIVA	109.787.393	107.484.147
GewaARBorgde geldleningen	4.642.834	4.973.278

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf AMT

TOELICHTING

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.

Corona

Sinds eind februari 2020 is er een uitbraak van het Corona virus in Nederland. Wat de consequenties van deze Coronacrisis zijn, zal pas in de loop van 2020 duidelijk worden. Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling. Wij hebben de eventuele gevolgen van de Corona uitbraak, zoals benoemd onder de gebeurtenissen na balansdatum, hierin betrokken.

Balans

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Kosten van onderzoek en ontwikkeling worden ten laste van de exploitatie gebracht. Hiervan kan om budgettaire redenen bij raadsbesluit worden afgeweken. Indien geactiveerd worden de kosten van onderzoek en ontwikkeling gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling worden lineair in vijf jaar afgeschreven.

Bijdragen aan activa van derden worden gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. Ze worden afgeschreven als ware het actief waarvoor de bijdrage wordt verstrekt in bezit van de gemeente.

Materiële vaste activa met een economisch nut

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven. Bijdragen uit reserves worden niet in mindering gebracht op het investeringsbedrag, maar vallen vrij met jaarlijkse termijnen gelijk aan de afschrijvingsperiode van het actief.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf

Materiële vaste activa met een verkrijgings- of vervaardigingsprijs van minder dan € 10.000,00 of een gebruiksduur van minder dan drie jaar worden niet geactiveerd, met uitzondering van gronden en terreinen.

In afwijking hiervan kunnen tractiemiddelen en machines met een waarde van minder dan € 10.000,00 om bedrijfseconomische redenen wel geactiveerd worden.

De investeringen worden vanaf het moment van ingebruikneming over het algemeen lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur. Bij tractiemiddelen en machines wordt rekening gehouden met een eventuele restwaarde. Voor investeringen in gebouwen (met uitzondering van onderwijsgebouwen), rioleringen en kunstgrasvelden wordt de componentenbenadering toegepast. Annuïtaire afschrijvingen worden toegepast bij investeringen met betrekking tot meerjarenprogramma's vervangingsinvesteringen. Op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven.

Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

- gronden en terreinen	n.v.t.
- bedrijfsgebouwen	15-40
- grond-, weg- en waterbouwkundige werken	15-60
- vervoermiddelen	3-10
- machines, apparaten en (technische)installaties	3-40
- overige	3-20

Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut worden geactiveerd, onder aftrek van bijdragen van derden. Bijdragen uit reserves worden niet in mindering gebracht op het investeringsbedrag, maar vallen vrij met jaarlijkse termijnen gelijk aan de afschrijvingsperiode van het actief. De investeringen worden lineair afgeschreven in 10 tot 30 jaar. Annuïtaire afschrijvingen worden toegepast bij investeringen met betrekking tot meerjarenprogramma's vervangingsinvesteringen.

Financiële vaste activa

Leningen u/g (uitgeleend geld) zijn opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel daalt tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden of wordt een voorziening gevormd.

Vlottende activa

Voorraden

De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijp maken) alsmede een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten. Winsten uit de grondexploitatie worden slechts genomen indien en voor zover deze met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden. Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van geschatte inningskansen.

Liquide middelen

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Reserves

De fictieve rentebaten (3% bespaarde rente) van reserves worden als bate verantwoord op Algemene dekkingsmiddelen.

De fictieve rentebaten van een deel van de bestemmingsreserves worden aan deze reserves toegevoegd via resultaatbestemming.

Voorzieningen

De fictieve rentebaten (3% bespaarde rente) van voorzieningen worden als bate verantwoord op Algemene dekkingsmiddelen, met uitzondering van voorzieningen die op contante waarde zijn gewaardeerd.

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter tegen de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd. Deze contante waarde wordt jaarlijks bepaald.

De voorziening Onderhoud begraafplaatsen is gebaseerd op nominale waarde.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en Garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf AMT

ACTIVA

VASTE ACTIVA

Immateriële vaste activa

Boekwaarde 1 januari 2019	€ 3.033.060,00
Investerings	" 6.378,00
Afschrijvingen	" 103.650,00 -/-
Boekwaarde 31 december 2019	<u>€ 2.935.788,00</u>

De post immateriële activa kan als volgt worden gespecificeerd.

	Boekwaarde 01-01-2019	Investerings	Desinves- teringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaar- deringen	Boekwaarde 31-12-2019
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	3.033.060	6.378	-	103.650	-	-	2.935.788
Totalen	3.033.060	6.378	-	103.650	-	-	2.935.788

Toelichting immateriële vaste activa

De investering in bijdrage aan activa in eigendom van derden betreft bijdragen in aanschaf van mobiele telefoons door personeelsleden.

Materiële vaste activa*Investerings met een economisch nut*

Boekwaarde 1 januari 2019	€ 45.541.527,00
Investerings	" 1.433.185,00
Afschrijvingen	" 2.418.356,00 -/-
Bijdragen van derden	" 1.563.709,00 -/-
Afwaarderingen	" 74.181,00 -/-
Boekwaarde 31 december 2019	<u>€ 42.918.466,00</u>

De post investeringen met een economisch nut kan als volgt worden gespecificeerd.

	Boekwaarde 01-01-2019	Investerings	Desinves- teringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaar- deringen	Boekwaarde 31-12-2019
Gronden en terreinen	2.916.033	365.694	-	8.108	477.848	-	2.795.771
Woonruimten	325.000	-	-	-	-	-	325.000
Bedrijfsgebouwen	38.032.613	826.380	-	1.788.972	1.083.530	66.486	35.920.005
Grond- weg en water- bouwkundige werken	2.314.687	16.305	-	143.171	2.331	-	2.185.490
Vervoermiddelen	-	-	-	-	-	-	-
Machines, apparatuur en installaties	207.785	-	-	27.220	-	7.695	172.870
Overige materiële vaste activa	1.745.409	224.806	-	450.885	-	-	1.519.330
Totalen	45.541.527	1.433.185	-	2.418.356	1.563.709	74.181	42.918.466

VOOR WAARTEKENINGSOCCURIEDEN

BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf AMT.....

Toelichting economisch nut

De investeringen in gronden en terreinen betreffen:

- verwerving grond openbare ruimte Musselkanaal	€	113.341,00
- verwerving gronden in het kader van de gebiedsontwikkeling Msk	"	<u>252.353,00</u>
	€	365.694,00

Voor de grondverwerving openbare ruimte Musselkanaal is een bijdrage van het Regionaal Woon en Leefbaarheidsplan (RWLP) van € 113.341,00 ontvangen.

Voor het project Gebiedsontwikkeling Musselkanaal is per saldo een bedrag van € 364.506,00 in mindering gebracht. Dit betreft de provinciale subsidie en een bijdrage van Lefier. De boekwaarden van de gronden bedragen hiermee € 0,00.

Een perceel grond aan de Aviaweg is overgedragen voor € 1,00.

De boekwaarde van de woonruimten betreft de woning aan de Burgemeester van Sevenhovenstraat 84 te Stadskanaal.

De investeringen in bedrijfsgebouwen betreffen:

- noodverlichting theater Geert Teis	€	23.000,00
- nieuwbouw nieuwe onderwijsvoorziening Stadskanaal	"	131.159,00
- renovatie wijkcentrum Cereswijk	"	648.021,00
- jury hok atletiekbaan	"	<u>24.200,00</u>
totaal	€	826.380,00

Van de bijdragen van derden heeft € 512.951,00 betrekking op de bouw van de nieuwe onderwijsvoorziening en € 567.119,00 op de renovatie wijkcentrum Cereswijk. Op de investering voor het jury hok op de atletiekbaan is compensatie btw van € 3.460,00 in mindering gebracht.

De afwaarderingen betreffen de boekwaarden van een voormalige basisschool en een voormalig gymlokaal in verband met sloop en verkoop.

De investering in Grond, weg en waterbouwkundige werken betreft vervanging van de veldverlichting op het hockeyveld te Stadskanaal. Op de investering is compensatie btw van € 2.331,00 in mindering gebracht.

De afwaardering op Machines, apparatuur en installaties betreft afwaardering van een intercomsysteem van het theater Geert Teis in verband met vervanging.

De investeringen in overige materiële vaste activa van € 224.806,00 betreffen hard- en software ten behoeve van informatievoorziening en automatisering.

Van het onderdeel bedrijfsgebouwen zijn twee gebouwen met een boekwaarde van € 416.473,00 bestemd voor de verkoop.

Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Boekwaarde 1 januari 2019	€	29.063.620,00
Investerings	"	863.340,00
Afschrijvingen	"	436.425,00 -/-
Bijdragen van derden	"	<u>71.569,00 -/-</u>
Boekwaarde 31 december 2019	€	<u>29.418.966,00</u>

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Boekwaarde 1 januari 2019	€ 10.630.563,00
Investerings	" 4.005.390,00
Afschrijvingen	" 393.578,00 -/-
Bijdragen van derden	" 24.568,00 -/-
Boekwaarde 31 december 2019	<u>€ 14.217.807,00</u>

Conform vernieuwing BBV moeten per 1 januari 2017 alle investeringen met maatschappelijk nut, die vanaf het begrotingsjaar 2017 of later gereed komen, geactiveerd worden. Dit betekent een geleidelijke invoering, met als gevolg dat pas over 30 tot 40 jaar (na 2017) alle investeringen op een identieke manier op de balans worden opgenomen en worden afgeschreven. Om hierin inzicht te geven is in het verloopoverzicht aangegeven welk bedrag volgens de nieuwe systematiek is verantwoord en welk deel volgens de oude systematiek.

De post investeringen met een maatschappelijk nut kan als volgt worden gespecificeerd.

Investerings met maatschappelijk nut tot en met 31-12-2016

	Boekwaarde 01-01-2019	Investerings	Desinves- terings	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaar- derings	Boekwaarde 31-12-2019
Grond- weg en water- bouwkundige werken	6.890.721	-	-	243.308	-	-	6.647.413
Overige materiële vaste activa	12.680	-	-	522	-	-	12.158
Totalen	6.903.401	-	-	243.830	-	-	6.659.571

Investerings met maatschappelijk nut vanaf 1-1-2017

	Boekwaarde 01-01-2019	Investerings	Desinves- terings	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaar- derings	Boekwaarde 31-12-2019
Grond- weg en water- bouwkundige werken	3.727.162	4.005.390	-	149.748	24.568	-	7.558.236
Totalen	3.727.162	4.005.390	-	149.748	24.568	-	7.558.236

Totalen	10.630.563	4.005.390	-	393.578	24.568	-	14.217.807
----------------	-------------------	------------------	----------	----------------	---------------	----------	-------------------

Toelichting maatschappelijk nut

De investeringen in grond- weg- en waterbouwkundige werken betreffen:

- (her)inrichting/reconstructie wegen/pleinen	€ 1.430.857,00
- vervangingen bruggen/damwanden/beschoeiingen*	" 1.044.061,00
- vervanging openbaar groen*	" 94.589,00
- vervangingen openbare verlichting*	" 745.592,00
- verkeersmaatregelen	" 4.968,00
- herinrichting - centrumontwikkeling Stadskanaal	" 505.732,00
- herinrichting - gebiedsontwikkeling Musselkanaal	" 179.591,00
totaal	€ 4.005.390,00

*zie de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

De bijdragen van derden betreffen de provinciale subsidies voor het project Gebiedsontwikkeling Musselkanaal.

Reserves

Een deel van de kapitaallasten (afschrijvingen en rente) van de investeringen worden gedekt uit de bestemmingsreserve Bijdragen in kosten activa. De stand van deze bestemmingsreserve bedraagt per 31 december 2019 € 13.886.085,00.

Het aantal termijnen waarmee de bestemmingsreserve bijdragen in kosten vaste activa jaarlijks wordt vermindert is gelijk aan de afschrijvingstermijnen van de activa waarvoor deze specifieke bestemmingsreserve is gevormd.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

21 AUG 2020

Financiële vaste activa

Boekwaarde 1 januari 2019	€ 5.266.414,00
Investerings	" 743.582,00
Aflossingen	" 1.669.320,00 -/-
Boekwaarde 31 december 2019	<u>€ 4.340.676,00</u>

De post financiële vaste activa kan als volgt worden gespecificeerd.

	Boekwaarde 01-01-2019	Investerings	Desinves- terings	Aflossingen	Afwaar- derings	Boekwaarde 31-12-2019
Kapitaalverstrekkingen	650.740	-	-	-	-	650.740
Leningen	1.329.232	-	-	1.329.232	-	-
Overige langlopende schulden	3.283.109	743.582	-	340.088	-	3.686.603
Overige uitzettingen	3.333	-	-	-	-	3.333
Totalen	5.266.414	743.582	-	1.669.320	-	4.340.676

Kapitaalverstrekkingen

	Boekwaarde 01-01-2019	Investerings	Desinves- terings	Aflossingen	Afwaar- derings	Boekwaarde 31-12-2019
<i>Deelnemingen:</i>						
NV Bank Nederlandse Gemeenten	68.349	-	-	-	-	68.349
Enexis Holding NV*	568.464	-	-	-	-	568.464
Publiek belang electriciteits productie BV	1	-	-	-	-	1
Vordering op Enexis BV	76	-	-	-	-	76
Verkoop vennootschap BV (Deelnemingen)	76	-	-	-	-	76
CBL Vennootschap BV	76	-	-	-	-	76
Claim staat vennootschap BV	76	-	-	-	-	76
Golfbaan Gasselte	2.269	-	-	-	-	2.269
NV Waprog	6.353	-	-	-	-	6.353
Micro financiering	5.000	-	-	-	-	5.000
	650.740	-	-	-	-	650.740

De kapitaalverstrekkingen kunnen als volgt worden gespecificeerd.

* Op 30 september 2009 zijn de aandelen Essent verkocht. De gemeente blijft aandeelhouder van het netwerkbedrijf (Enexis Holding NV). In verband met de verkoop en zekerheidstellingen zijn er een aantal nieuwe vennootschappen opgericht. Zie voor meer informatie de paragraaf Verbonden partijen.

datum **21 AUG. 2020**

paraf

Leningen aan deelnemingen

De leningen kunnen als volgt worden gespecificeerd.

	Boekwaarde 01-01-2019	Investerings	Desinves- teringen	Aflossingen	Afwaar- deringen	Boekwaarde 31-12-2019
<i>Deelnemingen:</i>						
Vordering op Enexis BV*	1.329.232	-	-	1.329.232	-	-
Totalen	1.329.232	-	-	1.329.232	-	-

Overige langlopende leningen

De leningen kunnen als volgt worden gespecificeerd.

	Boekwaarde 01-01-2019	Investerings	Desinves- teringen	Aflossingen	Afwaar- deringen	Boekwaarde 31-12-2019
Hypothecaire leningen ambtenaren	39.708	-	-	25.068	-	14.640
Renteloze geldlening PC ambtenaren	15.343	16.862	-	17.780	-	14.425
Startersleningen	2.347.743	496.091	-	160.130	-	2.683.704
Duurzaamheidsleningen	880.315	230.629	-	137.110	-	973.834
Totalen	3.283.109	743.582	-	340.088	-	3.686.603

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf *AMT*.....

VLOTTENDE ACTIVA

Vorraden

Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie

Onderhanden werk betreft de complexen Molenwijk, Mussel, Blauwe Kamer fase 1, Schoolkade 95-96 Tuinlaan, en overige gronden.

Toelichting

Voor de (verwachte) tekorten van het onderhanden werk is een voorziening aanwezig van € 536.000,00. Voor de overige gronden is een voorziening aanwezig van € 63.000,00. De bedragen zijn in mindering gebracht op de boekwaarden.

In 2019 is er € 31.000,00 afgewaardeerd op de voorraden.

Door een wijziging in de BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten) zijn wij verplicht om tussentijds winst te nemen. De commissie BBV stelt dat de winst moet worden verantwoord naar rato van de voortgang van het project. De voortgang wordt berekend naar mate waarin de kosten en opbrengsten zijn gerealiseerd. De gehanteerde methode wordt Percentage of completion (POC) genoemd. Op basis van deze POC-methode ontstaat er in 2019 voor de projecten Mussen en Tuinlaan een te nemen winstbedrag van totaal € 33.500,00.

De post Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie bestaat uit:

	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
Bouwgronden in exploitatie	€ 274.067,00	€ 624.566,00
Overige gronden	" 240.103,00	" 482.795,00
	€ 514.170,00	€ 1.107.361,00

Verloop boekwaarden

Onderstaande tabel geeft de boekwaarden en de mutaties in 2019 aan.

	boekwaarde 01-01-2019	Kosten	Opbrengsten	Winst-nemingen	boekwaarde 31-12-2019
Bouwgronden in exploitatie	1.160.502	83.437	467.436	33.500	810.003
Overige gronden	545.795	19.770	262.462		303.103
Voorzieningen	-598.936				-598.936
Totaal	1.107.361	103.207	729.898	33.500	514.170

Voor een nadere toelichting van de voorraden en de afwaarderingen wordt verwezen naar de paragraaf Grondbeleid.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf

Vorderingen

Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Het saldo bedraagt per 31 december 2019 € 0,00.

Het drempelbedrag en de benutting van het drempelbedrag in het kader van het schatkistbankieren zijn als volgt.

Drempelbedrag € 901.957,00

Benutting drempelbedrag

Kwartaal 1 € 185.565,00

Kwartaal 2 € 268.863,00

Kwartaal 3 € 36.623,00

Kwartaal 4 € 17.230,00

De toelichting met betrekking tot het schatkistbankieren is opgenomen in de paragraaf Financiering.

Overige vorderingen

De overige vorderingen kunnen als volgt worden gespecificeerd.

	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
Sociale voorzieningen	€ 2.514.155,00	€ 2.686.433,00
Voorziening dubieus sociale voorzieningen	" 1.186.000,00 -/-	" 1.132.000,00 -/-
Belastingen	" 503.655,00	" 560.598,00
Voorziening dubieus belastingen	" 204.000,00 -/-	" 260.123,00 -/-
Overige	" 1.263.304,00	" 1.092.937,00
Voorziening dubieus overige	" 31.000,00 -/-	" 57.500,00 -/-
	€ 2.860.114,00	€ 2.890.345,00

Overlopende activa

	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
Nog te ontvangen bedragen Rijk	€ 20.437,00	€ 80.729,00
Nog te ontvangen bedragen overige overheden	" 3.856.347,00	" 2.033.343,00
Overige nog te ontvangen bedragen	" 2.148.191,00	" 2.225.354,00
Overige overlopende activa	" 0,00	" 294.603,00
	€ 6.024.975,00	€ 4.634.029,00

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum

21 AUG. 2020

paraaf

AMT

PASSIVA

VASTE PASSIVA

Eigen vermogen

Algemene reserve

De algemene reserve kan als volgt worden gespecificeerd.

Stand per 1 januari 2019		€ 11.797.958,00
<i>Toevoegingen</i>		
Voorzien grondexploitatie	" 33.500,00	" 33.500,00 -/-
<i>Onttrekkingen</i>		
Rekeningresultaat 2018	€ 2.313.515,00	
Essent	" 1.329.232,00	
Afwaardering grondexploitatie	" <u>30.829,00</u>	" 3.673.576,00 -/-
Stand per 31 december 2019		€ 8.157.882,00

Bestemmingsreserves

In 2019 hebben de volgende mutaties plaatsgevonden.

Stand per 1 januari 2019	€ 38.489.491,00
Toevoegingen (rente)	" 362.092,00
Toevoegingen (overig)	" 4.332.515,00
Onttrekkingen	" 3.645.791,00 -/-
Verminderings in verband met afschrijvingen op activa waarvoor een specifieke bestemmingsreserve is gevormd	" 1.034.223,00 -/-
Vrijval	" <u>14.253,00 -/-</u>
Stand per 31 december 2019	€ 38.489.831,00

Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Het resultaat 2019 bedraagt € 5.884.460,00 nadelig. Conform het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten is dit saldo nog niet in de jaarrekening verwerkt. Het resultaat moet namelijk afzonderlijk uit de balans blijken.

Voorzieningen

Stand per 1 januari 2019	€ 6.356.436,00
Toevoegingen	" 1.162.713,00
Aanwendungen	" 477.512,00 -/-
Vrijval	" <u>491.256,00 -/-</u>
Stand 31 december 2019	€ <u>6.550.381,00</u>

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf*AMT*.....

Nadere specificatie per bestemmingsreserve en voorziening

Toelichting	Stand per 31-12-2018	Rente 2019	Toevoegingen 2019	Onttrekkingen/ aanwendingen 2019	Vrijval 2019	Stand per 31-12-2019
BESTEMMINGSRESERVES						
<i>Beklemd</i>						
Verkoop aandelen Essent	Inkomensfunctie	12.899.508		1.329.232		14.042.146
Bijdragen in kosten activa	Dekking van kapitaallasten	12.029.132	360.874	2.530.303	1.034.223	13.886.086
<i>Overig</i>						
Incidentele bestedingen	Buffer incidenteel nieuw beleid	603.365		94.533		508.832
Fricatiekosten	Egalisatiereserve	40.610	1.218	27.575	14.253	0
KCC	Budget uitvoeringskosten	66.260				66.260
Sociaal domein	Budget uitvoeringskosten	844.662		506.180		338.482
Sportvelden	Egalisatiereserve kapitaallasten renovaties	135.253		16.200		151.453
Invoering Participatiewet	Budget uitvoeringskosten	208.080				208.080
Monumenten	Egalisatiereserve restauratiekosten	113.306				113.306
Stedelijke vernieuwing	Budget uitvoeringskosten	5.655.494		443.024	1.540.200	4.558.318
Vervangingsinvest. (Stads)kanaal	Dekking kosten vervangingen	4.318.629			950.461	3.368.168
Duurzame energie	Budget uitvoeringskosten	58.056				58.056
Werkgelegenheid	Buffer (incidentele) uitvoeringskosten	97.692			14.550	83.142
Afvalstoffenheffing	Egalisatiereserve tarieven	538.951			270.024	268.927
Grondexploitatie - Algemeen	Egalisatiereserve	0				0
Riolering	Egalisatiereserve tarieven	603.672			47.979	555.693
Egalisatiefonds	Egalisatiereserve kapitaallasten	177.831		7.954	7.695	178.091
Voorstellingsbudget	Egalisatiereserve programmabudget	0				0
Sponsorgelden	Buffer (incidentele) kosten	52.124		5.802		57.926
Egalisatie onderhoud	Egalisatiereserve onderhoudskosten	46.865				46.865
		38.489.491	362.092	4.332.515	4.680.014	38.489.831
VOORZIENINGEN						
Pensioenverplichtingen wethouders	Voorzienbare verplichtingen	3.421.774		800.241	163.954	4.058.061
Wettelijke verplichtingen wethouders	Voorzienbare verplichtingen	641.537			164.627	476.910
Onderhoud begraaftuinen	Bestemmingsgebonden middelen van derden	2.119.194		312.862	491.256	1.791.869
Sanering v.m. gasfabriekterreinen	Bestemmingsgebonden middelen van derden	173.930		49.611		223.541
		6.356.436		1.162.713	491.256	6.550.381

VOOR WAARMERKINGSDOELENDEN
 BDO Audit & Assurance B.V.
 21 AUG. 2020
 M.T.

Toelichting voorzieningen

Als gevolg van het vertrek van twee wethouders, alsmede het vertrek van de burgemeester, is er in 2018 de verplichting tot het uitbetalen van wachtgeld ontstaan. De noodzakelijke wachtgeldverplichting bedraagt € 477.000,00. Om de lasten van de pensioenverplichtingen aan wethouders af te dekken is een voorziening van € 4,0 miljoen noodzakelijk.

De rentetoevoegingen aan de voorziening Onderhoud begraafplaatsen zijn met ingang van 2019 gecorrigeerd. Hierdoor valt een bedrag van € 491.000,00 vrij uit de voorziening

Vaste schulden

Onderhandse leningen van binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen

Stand 1 januari 2019	€ 9.600.000,00
Aflossingen	" 400.000,00
Stand 31 december 2019	<u>€ 9.200.000,00</u>

Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen

Stand 1 januari 2019	€ 19.480.000,00
Opgenomen	" 10.000.000,00
Aflossingen	" 1.340.000,00 -/-
Stand 31 december 2019	<u>€ 28.140.000,00</u>

De totale rentelasten over de opgenomen langlopende geldleningen bedragen € 960.7108,00. Deze lasten zijn in de rekening van baten en lasten verantwoord.

De aflossingsverplichting voor 2020 bedraagt € 2.140.000,00.

VLOTTENDE PASSIVA

Overige schulden

De overige schulden kunnen als volgt worden gespecificeerd.

	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	€ 0,00	€ 153.786,00
Crediteuren	" 8.721.400,00	" 8.255.319,00
Totaal	<u>€ 8.721.400,00</u>	<u>€ 8.409.105,00</u>

Overlopende passiva

De overlopende passiva kunnen als volgt worden gespecificeerd.

	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
Ontvangen voorschotbedragen van het Rijk voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	€ 232.068,00	€ 190.971,00
Ontvangen voorschotbedragen van overige Nederlandse overheidslichamen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	" 1.044.826,00	" 469.298,00
Nog te betalen bedragen Rijk	" 3.682,00	" 5.009,00
Nog te betalen bedragen overige overheden	" 514.092,00	" 1.999.281,00
Vooruitontvangen overige overheden	" 139.625,00	" 31.242,00
Overige overlopende passiva	" 2.704.792,00	" 2.954.867,00
Totaal	<u>€ 4.639.085,00</u>	<u>€ 5.650.668,00</u>

datum 21 AUG. 2020

De post ontvangen voorschotbedragen van het Rijk voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel kan als volgt worden gespecificeerd.

	Stand 01-01-2019	Toevoegingen	Bestedingen	Stand 31-12-2019
Subsidie gevelmaatregelen	190.971	48.131	119.490	119.612
Onderwijs achterstanden beleid	-	864.511	752.055	112.456
Totalen	190.971	912.642	871.545	232.068

De post ontvangen voorschotbedragen van overige Nederlandse overheidslichamen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel kan als volgt worden gespecificeerd.

	Stand 01-01-2019	Toevoegingen	Bestedingen	Stand 31-12-2019
Sluitende aanpak jongeren	21.583	2.831	-	24.414
OGGZ, verslavingszorg en maatschappelijke opvang	97.734	178.600	127.800	148.534
ISV Bodemmodule	1.710	-	-	1.710
Gebiedsontwikkeling Musselkanaal	348.271	744.000	222.103	870.168
Totalen	469.298	925.431	349.903	1.044.826

GEWAARBORGDE GELDLeningen

Het bedrag voor nog uitstaande geldleningen aan derden, waarvoor wij borg of mede-borg staan, bedraagt per 31 december 2019 € 4.642.834,00 (31 december 2018 € 4.973.278,00). Conform het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten is dit bedrag aan de passiefzijde van de balans (buiten de balanstelling om) opgenomen.

	Oorspronkelijk bedrag	Percentage borg	Restant per 01-01-2019	Restant per 31-12-2019
Onderwijsinstelling	1.325.038	100%	353.343	309.176
Onderwijsinstelling	535.461	100%	142.790	124.941
Maatschappelijke instellingen	117.983	100%	8.088	-
Zorginstellingen	6.406.714	100%	1.500.000	1.400.000
Zorginstellingen	5.036.960	100%	2.969.057	2.808.717
Totalen	13.422.156		4.973.278	4.642.834

Voor een nadere onderbouwing van de risico's die de gemeente loopt wordt verwezen naar de paragraaf weerstandsvermogen.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf *AmT*.....

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE VERPLICHTINGEN

Onderstaand is een aantal verplichtingen opgenomen waaraan (meerjarige) financiële verplichtingen zijn verbonden. Als ondergrens voor het opnemen van een verplichting is een bedrag van afgerond € 500.000,00 (cumulatief) gehanteerd.

Wmo hulpmiddelen

Met betrekking tot de Wmo hulpmiddelen heeft in 2016 een nieuwe aanbesteding plaats gevonden. Deze overeenkomst heeft een looptijd tot 30 juni 2020 met een verlengingsoptie van 3 x 2 jaar. In 2020 is met dit contract een bedrag van ongeveer € 667.000,00 gemoeid.

Budgetsubsidie Stichting Welstad

Stichting Welstad ontvangt op basis van het budgetsubsidiecontract subsidie. Voor 2020 ontvangt Stichting Welstad € 3.217.000,00.

Inzamelen afval

Op 1 januari 2019 is een nieuw contract afgesloten voor de inzameling van restafval, gft-afval en kunststof. Deze overeenkomst heeft een looptijd van 4 jaar met een verlengingsmogelijkheid van 2 x jaar. Hiermee is jaarlijks een bedrag gemoeid van € 568.500,00.

Verwerken afval

Via de gemeenschappelijke regeling SOZOG zijn verplichtingen aangegaan voor de verwerking van (grof) huishoudelijk afval. Op 1 juli 2016 is de nieuwe verwerkingsovereenkomst gestart. Met deze verplichting is jaarlijks, afhankelijk van de aangeleverde hoeveelheid, een bedrag van circa € 725.000,00 gemoeid. De verplichting eindigt op 31 december 2021 en kan nog verlengd worden met 2 x 3 jaar.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

De uitbraak van COVID-19 (Corona) eind februari 2020 heeft een enorme impact op ons allemaal. De wereldwijde pandemie leidt tot ongekende omstandigheden. Voor de aanpak van COVID-19 kijken wij wat we, aanvullend op de landelijk maatregelen van het Rijk, kunnen doen. Dit raakt veel beleidsterreinen van onze organisatie. Vanaf de uitbraak zijn we continue bezig met het inventariseren van de gevolgen/effecten.

De belangrijkste gevolgen/effecten voor zover deze op dit moment zijn in te schatten betreffen:

- Jeugdzorg en Wmo; als gevolg van de Coronacrisis kan minder zorg worden verleend, zorgaanbieders kunnen hiervoor worden gecompenseerd. Ook kan de verlening van zorg en ondersteuning tot meerkosten leiden, in het bijzonder door het volgen van de richtlijnen van het RIVM. De meerkosten die direct voortkomen uit het volgen van deze maatregelen worden in eerste instantie betaald door de gemeenten. Het Rijk heeft toegezegd deze kosten te vergoeden. Daarnaast verwachten we mogelijk extra kosten na de Coronacrisis omdat zorg nu anders wordt gegeven, niet wordt gevraagd, wordt uitgesteld etc. De kans bestaat dat meer inzet (complexere zorg) moet worden geleverd om gezinnen weer in balans en structuur te krijgen.
- Participatiewet; De verwachting is dat het werkloosheidspercentage toe gaat nemen als gevolg van de Coronacrisis waardoor een extra beroep kan worden gedaan op de Participatiewet.
- Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (TOZO). Ondernemers kunnen een beroep doen op deze regeling voor maximaal 7 maanden voor met name vergoedingen van levensonderhoud. Het Rijk heeft toegezegd om deze kosten te vergoeden.
- Noodopvang van kinderen; Vanaf de uitbraak hebben wij als gemeente de noodopvang van kinderen van ouders in cruciale beroepen en van kwetsbare kinderen gecoördineerd. In een beperkt aantal gevallen zijn mogelijk kosten ontstaan, waarvoor wij als gemeente garant dienen te staan. Daarnaast krijgen ouders hun doorbetaalde eigen bijdragen voor gemeentelijke subsidieregelingen voor peuteropvang, Voorschoolse Educatie en Sociaal Medische Indicatie-kinderopvang terug. De gemaakte kosten worden achteraf vergoed door het Rijk.
- Gemeenschappelijke Regeling PG&Z; de GGD zet veel extra uren in als gevolg van de Coronacrisis. Dit zal risico's en gevolgen met zich meebrengen voor de GR. Wat de consequenties zijn voor onze gemeente is nog niet duidelijk.
- Gemeenschappelijke Regeling WEDEKA; doordat de productie bij WEDEKA op dit moment stagneert is er sprake van inkomstenderving. De omvang van de financiële effecten zijn nog niet zichtbaar maar de gevolgen hiervan zullen effect hebben op de financiële positie van WEDEKA. Dit effect zal zijn weerslag kennen op de participanten van de Gemeenschappelijke Regeling.
- Theater Geert Teis; Bij het theater vindt inkomstenderving plaats doordat verhuur volledig geannuleerd is, de horeca gesloten is en de voorstellingen geannuleerd/verplaatst zijn.
- Opbrengsten voortvloeiend uit bijvoorbeeld toeristenbelasting / bouwleges / vergunningen voor evenementen kunnen substantieel terug lopen.
- Als gevolg van de Coronacrisis kan er minder/geen gebruik gemaakt worden van sportvelden, sportzalen en gymzalen. Hierdoor dalen de inkomsten die voortvloeien uit huur. Daarnaast is reeds gecommuniceerd met de gebruikers dat er enige vorm van restitutie plaats gaat vinden. Er is nog niet duidelijk hoe groot het financiële effect hiervan is.
- Diverse verenigingen en lokale organisaties hebben de gemeente gevraagd om financiële steun in deze tijden van crisis. De gemeente kijkt welke rol ze kan innemen om deze verenigingen en organisaties te faciliteren en wat de omvang is van de financiële effecten die hieruit voortvloeien.
- Als gevolg van de anderhalve meter samenleving dienen er aanpassingen verricht te worden aan de gemeentelijke gebouwen. Aanpassingen zoals looproutes, het plaatsen van schermen en het aanschaffen van desinfecterende gel.
- De waardering van debiteuren; als gevolg van de Coronacrisis kunnen bijvoorbeeld (belasting)debiteuren of debiteuren sociale voorzieningen minder goed gaan betalen. Dit kan effect hebben op de waardering van de debiteuren en de hiervoor gevormde voorziening.

datum

21 AUG. 2020

- Subsidies; Er bestaat een risico dat subsidie ontvangende partijen wellicht niet kunnen voldoen aan hun verplichtingen. Mogelijk gaan instellingen failliet. Er zal gekeken worden hoe om te gaan met de subsidies / bijdragen aan derden of Gemeenschappelijke Regelingen. Deze kunnen worden verhoogd, worden teruggevorderd worden of misschien dienen we de voorwaarden aan te passen.
- Weerstandsvermogen; de risico's en het weerstandsvermogen zoals opgenomen in het jaarverslag kunnen anders uitpakken dan nu nog geraamd. Daarnaast is het de vraag of de grote onzekerheden ook impact hebben op de genoemde risico's.

Voor de jaarrekening 2019 heeft de Coronacrisis geen financiële gevolgen, maar wel voor naar verwachting de vele beleidsterreinen van onze begroting 2020 en wellicht voor de jaren daarna. Hoe groot de financiële impact zal zijn is nu nog onmogelijk te bepalen. We monitoren onze risico's en die van onze partners voortdurend. We streven naar een zo adequaat mogelijke uitvoering van de landelijke en lokale maatregelen. We bewaken onze liquiditeitspositie goed, zorgen voor zo veel mogelijk continuïteit en nemen zo nodig maatregelen om onze taken tijdens de Coronacrisis zo goed mogelijk uit te blijven voeren.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf *AMT*

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf AMT

Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening en toelichting

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf*MT*.....

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN IN DE JAARREKENING 2019

Programma	Omschrijving	Lasten			Baten			Verschil raming realisatie	
		Geraamd voor wijziging	Geraamd na wijziging	Gerealiseerd bedrag	Geraamd voor wijziging	Geraamd na wijziging	Gerealiseerd bedrag		
1	Participatie	71.352.642	75.537.883	74.105.007	1.432.876	15.420.885	15.782.070	15.378.296	-403.774
2	Ontplooiing	10.758.117	11.486.466	10.886.496	599.970	2.056.515	2.404.315	2.395.964	-8.351
3	Leefbaarheid	17.290.798	19.208.886	17.877.172	1.331.714	7.493.522	8.900.921	8.715.423	-185.498
4	Dienstverlening	5.911.505	6.208.490	6.933.326	-724.836	371.700	371.700	425.906	54.206
	Totaal programma's	105.313.062	112.441.725	109.802.002	2.639.723	25.342.622	27.459.006	26.915.589	-543.417
	Algemene dekkingsmiddelen								
	-lokale heffingen	43.856	53.136	59.762	-6.626	6.626.400	6.626.400	6.586.781	-39.619
	-algemene uitkeringen	65.800	115.800	4.808	110.992	76.014.000	78.206.000	77.070.929	-1.135.071
	-dividend	19.304	19.304	19.304	0	455.000	541.413	541.414	1
	-saldo financieringsfunctie	-352.405	-352.405	-544.829	192.424	1.782.090	1.862.676	1.775.822	-86.854
	-overige	1.153.125	656.749	765.898	-109.149	84.877.490	87.236.489	85.974.945	-1.261.544
	Overhead	9.563.976	10.262.258	10.340.849	-78.591	132.039	130.335	346.580	216.245
	Onvoorzien	36.000	36.000		36.000				
	Totaal baten en lasten	115.842.718	123.232.567	120.447.794	2.784.773	110.352.151	114.825.830	113.237.114	-1.588.716

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum

21 AUG. 2020

paraaf

Programma	Omschrijving	Lasten				Baten			
		Geraamd voor wijziging	Geraamd na wijziging	Gerealiseerd bedrag	Verschild raming realisatie	Geraamd voor wijziging	Geraamd na wijziging	Gerealiseerd bedrag	Verschild raming realisatie
1	Mutaties reserves								
2	Participatie	18.073	18.073	29.956	-11.883	479.575	727.210	693.765	-33.445
3	Ontplooiing	2.680.345	4.719.823	3.006.827	1.712.996	668.538	790.733	781.843	-8.890
4	Leefbaarheid				0	4.536.472	6.426.521	3.093.001	-3.333.520
	Dienstverlening					100.000	98.000	78.640	-19.360
	Algemene dekkingsmiddelen	1.719.742	1.719.742	4.004.840	-2.285.098	1.338.200	1.338.200	3.655.841	2.317.641
	Overhead					66.034	66.034	64.754	-1.280
	Totaal mutaties reserves	4.418.160	6.457.638	7.041.623	-583.985	7.188.819	9.446.698	8.367.843	-1.078.855
	Resultaat	120.260.878	129.690.205	127.489.417	2.200.788	117.540.970	124.272.528	121.604.957	-2.667.571

	Geraamd na wijziging	Gerealiseerd bedrag	Verschild raming realisatie
Totaal lasten	123.232.567	120.447.794	2.784.773
Totaal baten	114.825.830	113.237.114	-1.588.716
Saldo van baten en lasten	-8.406.737	-7.210.680	1.196.057
Totaal mutatie reserves lasten	6.457.638	7.041.623	-583.985
Totaal mutatie reserves baten	9.446.698	8.367.843	-1.078.855
Saldo mutaties reserves	2.989.060	1.326.220	-1.662.840
Resultaat lasten	129.690.205	127.489.417	2.200.788
Resultaat baten	124.272.528	121.604.957	-2.667.571
Saldo resultaat	-5.417.677	-5.884.460	-466.783

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum

21 AUG. 2020

paraaf

Toelichting

Resultaat

Voor een analyse van de afwijkingen tussen begroting en rekening verwijzen wij u naar de Financiële beschouwingen, onderdeel algemeen beeld van de jaarrekening en het Jaarverslag, onderdeel programmaverantwoording.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf AMT

Overzicht van incidentele baten en lasten

Programma	Omschrijving	Incidentele Lasten	Incidentele Baten
1	Participatie		
	Economische promotie	45.578	
	Arbeidsparticipatie	214.500	
	Samenkracht en burgerparticipatie	256.369	52.636
	Wijkteams	189.310	
	Maatwerkdienstverlening 18-	217.065	
	Inkomensregelingen		75.000
	Geëscaleerde zorg 18+		369.368
	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	84.240	27.240
	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	61.792	36.526
		1.068.854	560.770
2	Ontplooiing		
	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	133.745	
	Onderwijshuisvesting	205.285	
	Sportbeleid en activering	20.150	5.369
	Sportaccommodaties	47.881	141.480
	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	30.978	
	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	45.649	23.766
		483.688	170.615
3	Leefbaarheid		
	Verkeer en vervoer	8.988	98.074
	Afval	121.345	79.233
	Riolering	165.612	
	Milieubeheer	41.409	
	Ruimtelijke ordening	225.889	
	Wonen en bouwen	343.385	407.233
	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	30.829	33.500
		937.457	618.040
4	Dienstverlening		
	Bestuur	125.876	
	Volksgezondheid	33.680	
		159.556	0
	Algemene dekkingsmiddelen		
	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds		50.000
	Overige baten en lasten		
	Beheer overige gebouwen en gronden	8.082	
	Overhead	316.828	
		324.910	50.000
	Totaal programma's	2.974.465	1.399.425

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf

Overzicht van incidentele baten en lasten

Programma	Omschrijving	Incidentele Lasten	Incidentele Baten
	Mutatie reserves		
1	Participatie		
	Economische promotie		14.550
	Samenkracht en burgerparticipatie		180.000
	Wijkteams		163.180
	Maatwerkdienstverlening 18-		163.000
2	Ontplooiing		
	Onderwijshuisvesting		89.583
	Sportbeleid en activering		2.000
	Sportaccommodaties		13.893
	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie		7.695
3	Leefbaarheid		
	Verkeer en vervoer	919.006	734.006
	Economische havens en waterwegen	950.462	950.462
	Wonen en bouwen	902.515	903.205
	Afval		42.112
	Riolering		140.000
	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	33.500	30.829
4	Dienstverlening		
	Bestuur		78.640
	Algemene dekkingsmiddelen		
	Treasury	1.329.232	1.329.232
	Overige baten en lasten	2.313.515	2.313.515
	Overhead		41.828
	Totaal mutaties reserves	6.448.230	7.197.729
	Totaal	9.422.694	8.597.154

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum **21 AUG. 2020**

paraaf *AMT*

Overzicht van structurele mutaties reserves

Programma	Omschrijving	Structurele Lasten	Structurele Baten
1	Participatie Samenkracht en burgerparticipatie		173.035
		0	173.035
2	Ontplooiing Onderwijshuisvesting Onderwijsbeleid en leerlingenzaken Sportaccommodaties Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie Musea Openbaar groen en (openlucht) recreatie	16.200 13.756	383.363 9.982 75.283 178.550 7.899 13.595
		29.956	668.672
3	Leefbaarheid Verkeer en vervoer Economische havens en waterwegen Afval Riolering Wonen en bouwen	92.021 201.345	131.467 22.824 227.912 1.803 402
		293.366	384.408
4	Dienstverlening		
		0	0
	Algemene dekkingsmiddelen Treasury Beheer overige gebouwen en gronden Overhead	362.092	13.094 22.926
		362.092	36.020
	Totaal	685.414	1.262.135

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf *AMT*

Tabel berekening EMU-saldo 2019

(*euro 1.000)		2019 begroting	2019 rekening
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	-5.491	-7.211
-2	Mutatie (im)materiële activa	927	1.222
+3	Mutatie voorzieningen	-194	194
-4	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-339	-593
- 5	Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa		
Berekend EMU-saldo		-6.273	-7.646

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf
AMT

WNT-verantwoording 2019 Gemeente Stadskanaal

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op de gemeente Stadskanaal. Het voor de gemeente Stadskanaal toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2019 € 194.000,00 (Het algemeen bezoldigingsmaximum.).

Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen

Gegevens 2019		
bedragen x € 1	G.J. van der Zanden	K. Willems
Functiegegevens	Algemeen directeur / gemeentesecretaris	Raadsgriffier
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 133.353	€ 89.560
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 19.919	€ 16.211
<i>Subtotaal</i>	€ 153.272	€ 105.771
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 194.000	€ 194.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 153.272	€ 105.771
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2018		
bedragen x € 1	G.J. van der Zanden	K. Willems
Functiegegevens	Algemeen directeur / gemeentesecretaris	Raadsgriffier
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 130.370	87.965
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 18.267	15.157
<i>Subtotaal</i>	€ 148.638	103.122
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 189.000	VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN € 189.000 BDO Audit & Assurance B.V.
Bezoldiging	148.638 datum	21 AUG. 2020

Naast de hier vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2019 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG, 2020

paraaf *AMT*

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum **21 AUG. 2020**

paraaf *AMT*

Overzicht baten en lasten per taakveld

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf

Verdelingsprincipe baten en lasten per taakveld – programma's

Taakveld	Omschrijving taakveld	Programma	Omschrijving programma	Programma onderdeel	Omschrijving progr. onderdeel	lasten	Baten
0.1	Bestuur	04	Dienstverlening	01.01	Raad en commissies	441.914,62	7.814,66
				01.02	College van burgemeester en wethouders	1.439.457,12	10.112,73
				02.01	Bestuurlijke samenwerking	9.444,24	
				05.03	Lidmaatschap VNG	152.283,27	
				05.04	Advisering bestuur	50.696,00	
				05.10	Onderzoeksfunctie	77.921,60	
				05.12	Raadsgriffie	122.380,83	700,00
				06.01	Rechtsbescherming	14.165,60	
				66.02	Personeelskosten	200.186,02	
			04 - Totaal			2.508.449,30	18.627,39
0.1 - Totaal						2.508.449,30	18.627,39
0.10	Mutaties reserves					7.041.622,93	8.367.842,70
			- Totaal			7.041.622,93	8.367.842,70
0.10 - Totaal						7.041.622,93	8.367.842,70
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten						5.884.460,49
			- Totaal				5.884.460,49
0.11 - Totaal							5.884.460,49
0.2	Burgerzaken	04	Dienstverlening	08.01	Burgerlijke stand	110.061,38	28.968,40
				08.03	Persoonsadministratie	25.318,42	39.111,91
				08.05	Reisdocumenten	74.935,42	129.047,65
				08.06	Rijbewijzen	93.934,76	192.816,99
				08.07	Verkiezingen	90.595,46	
				66.02	Personeelskosten	469.841,51	
			04 - Totaal			864.686,95	389.944,95
0.2 - Totaal						864.686,95	389.944,95
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	AD	Algemene dekkingsmiddelen	59.03	Centrumontwikkeling Stadskanaal	8.082,37	25.809,72
				66.02	Personeelskosten	6.123,10	
				68.01	Gemeentelijke eigendommen (niet voor de openbare dienst)	230.466,01	221.484,60
			AD - Totaal			244.671,48	247.294,32
0.3 - Totaal						244.671,48	247.294,32
0.4	Overhead					10.340.848,65	346.579,95
			- Totaal			10.340.848,65	346.579,95
0.4 - Totaal						10.340.848,65	346.579,95
0.5	Treasury	AD	Algemene dekkingsmiddelen	63.01	Financiering en belegging	-384.544,06	1.494.512,23
				67.02	Deelnemingen	19.304,04	541.413,57
			AD - Totaal			-365.240,02	2.035.925,80
0.5 - Totaal						-365.240,02	2.035.925,80
0.61	OZB woningen	AD	Algemene dekkingsmiddelen	64.01	Belastingen	35.811,46	4.050.249,46
				64.02	Wet Waardering onroerende zaken	38.940,20	
				66.02	Personeelskosten	277.863,08	
			AD - Totaal			352.614,74	4.050.249,46
0.61 - Totaal						352.614,74	4.050.249,46
0.62	OZB niet-woningen	AD	Algemene dekkingsmiddelen	64.01	Belastingen	21.884,79	2.536.531,84
				64.02	Wet Waardering onroerende zaken	27.090,48	
				66.02	Personeelskosten	19.114,05	
			AD - Totaal			68.089,32	2.536.531,84
0.62 - Totaal						68.089,32	2.536.531,84
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	AD	Algemene dekkingsmiddelen	65.01	Uitkeringen gemeentefonds		77.070.928,56
			AD - Totaal				77.070.928,56
0.7 - Totaal							77.070.928,56
0.8	Overige baten en lasten	AD	Algemene dekkingsmiddelen	65.01	Uitkeringen gemeentefonds	4.808,00	
				67.01	Algemene inkomsten		34.015,26
			AD - Totaal			4.808,00	34.015,26
0.8 - Totaal						4.808,00	34.015,26
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	04	Dienstverlening	10.01	Brandweer	1.753.412,14	
				10.02	Rampenbestrijding	123.282,46	
				10.04	Brandbeveiliging	65.803,19	
				66.02	Personeelskosten	20.502,78	
			04 - Totaal			1.963.000,57	
1.1 - Totaal						1.963.000,57	
1.2	Openbare orde en veiligheid	04	Dienstverlening	11.01	Vergunningen APV en bijzondere wetten	21.541,10	10.506,00
				11.02	Openbare orde en veiligheid	472.616,10	
				66.02	Personeelskosten		
			04 - Totaal			599.232,97	17.333,20
1.2 - Totaal						599.232,97	17.333,20

Taakveld	Omschrijving taakveld	Programma	Omschrijving programma	Programma onderdeel	Omschrijving progr. onderdeel	lasten	Baten
2.1	Verkeer en vervoer	03	Leefbaarheid	12.01	Wegbeheer	111.598,27	33.269,71
				12.02	Woonstraten	1.253.575,10	80.000,00
				12.03	Wijkontsluitingswegen	171.397,41	
				12.04	Wegen buiten de bebouwde kom	604.654,40	
				12.05	Fuin- en zandwegen	89.289,06	
				12.06	Vergunningen	27.765,00	29.072,50
				12.07	Kunstwerken	348.796,09	
				12.08	Gladheidsbestrijding	217.699,19	2.258,90
				13.01	Wijkbeheer	3.724.238,72	31.875,55
				14.01	Openbare verlichting	564.180,22	6.102,74
				15.01	Verkeersvoorzieningen	92.787,83	
				15.02	Verkeersveiligheid	23.716,49	2.000,00
				15.03	Bewegwijzering	3.798,60	
				51.01	Afval	99.666,21	65.263,00
				66.02	Personeelskosten	340.719,20	
03 - Totaal						7.673.881,79	249.842,40
2.1 - Totaal						7.673.881,79	249.842,40
2.2	Parkeren	03	Leefbaarheid	15.04	Vergunningen		477,00
03 - Totaal							477,00
2.2 - Totaal							477,00
2.3	Recreatieve havens	03	Leefbaarheid	12.10	Havens en waterwegen	1.553,42	983,10
03 - Totaal						1.553,42	983,10
2.3 - Totaal						1.553,42	983,10
2.4	Economische havens en waterwegen	03	Leefbaarheid	12.10	Havens en waterwegen	267.308,51	19.224,20
				66.02	Personeelskosten	1.700,88	
03 - Totaal						269.009,39	19.224,20
2.4 - Totaal						269.009,39	19.224,20
2.5	Openbaar vervoer	03	Leefbaarheid	15.05	Openbaar vervoer	1.652,00	
				66.02	Personeelskosten	1.877,55	
03 - Totaal						3.529,55	
2.5 - Totaal						3.529,55	
3.1	Economische ontwikkeling	01	Participatie	66.02	Personeelskosten	28.057,63	
01 - Totaal						28.057,63	
3.1 - Totaal						28.057,63	
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	01	Participatie	59.03	Centrumontwikkeling Stadskanaal	57.000,00	
				59.04	Gebiedsontwikkeling Musselkanaal	27.240,14	27.240,14
				62.02	Grondexploitatie bedrijventerreinen	857,82	61,06
01 - Totaal						85.097,96	27.301,20
3.2 - Totaal						85.097,96	27.301,20
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	01	Participatie	07.01	Bedrijfscontacten	78,93	
				07.04	Bedrijven Investeringszones (BIZ)	60.750,00	60.750,00
				11.01	Vergunningen APV en bijzondere wetten		1.225,00
				16.01	Markten	46.138,39	40.809,32
				59.03	Centrumontwikkeling Stadskanaal	25.266,00	
				59.04	Gebiedsontwikkeling Musselkanaal	36.525,86	36.525,86
				66.02	Personeelskosten	130.436,41	
01 - Totaal						299.195,59	139.310,18
3.3 - Totaal						299.195,59	139.310,18
3.4	Economische promotie	01	Participatie	07.02	Promotie en acquisitie	53.095,20	6.750,00
				07.05	Toerisme	62.243,88	105.336,40
				66.02	Personeelskosten	48.468,01	
01 - Totaal						163.807,09	112.086,40
3.4 - Totaal						163.807,09	112.086,40
4.2	Onderwijshuisvesting	02	Ontplooiing	21.01	Onderwijshuisvesting	2.722.585,40	1.757,08
				66.02	Personeelskosten	25.698,25	
02 - Totaal						2.748.283,65	1.757,08
4.2 - Totaal						2.748.283,65	1.757,08
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	02	Ontplooiing	20.01	Lokaal onderwijsbeleid algemeen	180.046,00	
				20.02	Onderwijsachterstandenbeleid	752.055,00	752.055,00
				20.03	Brede scholen	66.621,80	
				22.01	Leerlingenvervoer	347.399,09	7.946,40
				23.01	Leerplicht	11.212,55	113.159,00
				24.01	Feuteropvang	316.097,49	3.139,48
				66.02	Personeelskosten	388.377,83	
02 - Totaal						2.651.936,76	876.299,88
4.3 - Totaal						2.651.936,76	876.299,88

VOOR WAARMERKINGSDOELENDELEN
 Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf AMT

Taakveld	Omschrijving taakveld	Programma	Omschrijving programma	Programma onderdeel	Omschrijving progr. onderdeel	lasten	Baten
5.1	Sportbeleid en activering	02	Ontplooiing	29.01	Beleidsontwikkeling sport	105.629,63	5.369,00
				66.02	Personeelskosten	55.611,65	
02 - Totaal						161.241,28	5.369,00
5.1 - Totaal						161.241,28	5.369,00
5.2	Sportaccommodaties	02	Ontplooiing	29.02	Binnensportaccommodaties	863.307,13	200.383,40
				29.03	Buitensportaccommodaties	1.025.391,20	133.328,95
				29.04	Zwembaden	374.522,44	12.975,00
				66.02	Personeelskosten	66.034,82	
02 - Totaal						2.329.255,59	346.687,35
5.2 - Totaal						2.329.255,59	346.687,35
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	02	Ontplooiing	31.01	Kunstzinnige, muzikale en culturele vorming	403.861,24	22.075,85
				31.02	Stimulering kunst en cultuur	38.665,01	1.000,00
				31.04	Nationale feest- en gedenkdagen	22.029,73	
				32.01	Theater Geert Teis	1.907.251,02	1.082.709,27
				66.02	Personeelskosten	16.222,05	
02 - Totaal						2.388.029,05	1.105.785,12
5.3 - Totaal						2.388.029,05	1.105.785,12
5.4	Musea	02	Ontplooiing	33.01	Musea	103.439,97	
				33.02	Musea - Exploitatie gebouwen	27.024,90	6.378,65
				66.02	Personeelskosten	3.890,69	
02 - Totaal						134.355,56	6.378,65
5.4 - Totaal						134.355,56	6.378,65
5.5	Cultureel erfgoed	02	Ontplooiing	34.01	Monumenten	610,00	
				66.02	Personeelskosten	20.233,69	
02 - Totaal						20.843,69	
5.5 - Totaal						20.843,69	
5.6	Media	02	Ontplooiing	25.01	Bibliotheek	780.155,04	-2.000,00
				31.03	Lokale omroep	22.841,13	5.653,46
				66.02	Personeelskosten	23.456,88	
02 - Totaal						826.453,05	3.653,46
5.6 - Totaal						826.453,05	3.653,46
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	02	Ontplooiing	35.01	Natuur- en landschapsbescherming	46.019,44	23.766,08
				36.01	Openluchtrecreatie	80.133,36	9.479,96
				36.02	Voorzieningen vaarrecreatie	54.166,98	16.787,60
				37.01	Speelplaatsen	363,08	
				66.02	Personeelskosten	35.541,46	
02 - Totaal						216.224,32	50.033,64
5.7 - Totaal						216.224,32	50.033,64
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	01	Participatie	38.01	Vrijwilligerswerk	46.612,45	
				42.01	Algemeen maatschappelijk werk	711.369,58	
				42.02	Mantelzorg	214.011,36	
				42.04	Asielzaken	75.198,00	
				45.02	Huishoudelijke hulp	1.338.632,04	
				46.01	Lokaal sociaal beleid	96.974,44	0,00
				46.03	Wmo-regie	21.437,00	1.263,00
				47.01	Sociaal cultureel werk	1.990.981,13	22.250,00
				47.02	Sociaal cultureel werk - Exploitatie gebouwen	456.094,13	62.726,03
				49.01	Toezicht kinderopvangvoorzieningen	187.167,42	829,82
				59.04	Cebiedsontwikkeling Musselkanaal	52.635,90	52.635,90
				66.02	Personeelskosten	256.550,23	
01 - Totaal						5.447.663,68	139.704,75
6.1 - Totaal						5.447.663,68	139.704,75
6.2	Wijkteams	01	Participatie	44.01	Jeugd	875.115,28	170.944,00
				44.02	WMO	44.341,18	0,00
				66.02	Personeelskosten	1.932.099,60	
01 - Totaal						2.851.556,06	170.944,00
6.2 - Totaal						2.851.556,06	170.944,00
6.3	Inkomensregelingen	01	Participatie	39.01	Bijstand	13.342.705,01	13.659.110,27
				39.02	IOAW/IOAZ	983.089,94	3.149,31
				39.03	BBZ	260.344,75	162.762,23
				40.01	Bijzondere bijstand	1.133.182,23	33.526,04
				40.02	Sociale participatie minima	1.085.196,86	79.558,97
				40.09	Lastenverlichting	158.323,29	
				66.02	Personeelskosten	1.394.662,97	
01 - Totaal						18.357.505,05	13.938.106,82
6.3 - Totaal						18.357.505,05	13.938.106,82

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf

Taakveld	Omschrijving taakveld	Programma	Omschrijving programma	Programma onderdeel	Omschrijving progr. onderdeel	lasten	Baten
6.4	Begeleide participatie	01	Participatie	41.01	Sociale w erkvoorziening	19.515.615,00	0,00
				66.02	Personeelskosten	0,00	
				01 - Totaal		19.515.615,00	0,00
6.4 - Totaal						19.515.615,00	0,00
6.5	Arbeidsparticipatie	01	Participatie	41.02	Arbeidsmarktbeleid algemeen	147.618,02	77.862,19
				41.04	Re-integratie	1.707.216,77	-30.588,00
				66.02	Personeelskosten	872.862,34	
				01 - Totaal		2.727.697,13	47.274,19
6.5 - Totaal						2.727.697,13	47.274,19
6.6	Maatw erkvoorzieningen (VMO)	01	Participatie	45.01	Voorzieningen gehandicapten	1.384.893,99	169.705,00
				66.02	Personeelskosten	182.775,33	
				01 - Totaal		1.567.669,32	169.705,00
6.6 - Totaal						1.567.669,32	169.705,00
6.71	Maatw erkdiensverlening 18+	01	Participatie	40.03	Maatw erkvoorzieningen	920,00	
				40.04	Schuldhelpverlening	543.223,10	
				43.02	Begeleid w onen	64.307,00	
				45.02	Huishoudelijke hulp	3.665.021,18	240.826,48
				45.03	Begeleiding, kortdurend verblijf en persoonlijke verzorging	5.310.687,57	15.000,00
				66.02	Personeelskosten	205.575,15	
				01 - Totaal		9.789.734,00	255.826,48
6.71 - Totaal						9.789.734,00	255.826,48
6.72	Maatw erkdiensverlening 18-	01	Participatie	48.01	Uitvoering algemeen	232363,66	
				48.02	Begeleiding en kortdurend verblijf	11.706.040,24	0,00
				66.02	Personeelskosten	240992,37	
				01 - Totaal		12.179.396,27	0,00
6.72 - Totaal						12.179.396,27	0,00
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	01	Participatie	43.01	Opvang en beschermd w onen	249.068,46	378.036,80
				66.02	Personeelskosten	74.892,17	
				01 - Totaal		323.960,63	378.036,80
6.81 - Totaal						323.960,63	378.036,80
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	01	Participatie	48.04	Veiligheid, jeugdreclassering en opvang	753.912,00	0,00
				66.02	Personeelskosten	14140,02	
				01 - Totaal		768.052,02	0,00
6.82 - Totaal						768.052,02	0,00
7.1	Volksgezondheid	04	Dienstverlening	50.01	Volksgezondheid	54.456,80	0,00
				50.02	Publieke Gezondheid en Zorg (PG&Z)	906.370,34	
				66.02	Personeelskosten	37.129,53	
				04 - Totaal		997.956,67	0,00
7.1 - Totaal						997.956,67	0,00
7.2	Riolering	03	Leefbaarheid	52.01	Riolering	2.453.314,58	3.102.996,35
				66.02	Personeelskosten	195.011,72	
				03 - Totaal		2.648.326,30	3.102.996,35
7.2 - Totaal						2.648.326,30	3.102.996,35
7.3	Afval	03	Leefbaarheid	51.01	Afval	2.309.341,11	2.971.810,65
				66.02	Personeelskosten	137.046,55	
				03 - Totaal		2.446.387,66	2.971.810,65
7.3 - Totaal						2.446.387,66	2.971.810,65
7.4	Mlieubeheer	03	Leefbaarheid	53.01	Beleidsadvisering milieu	119.485,45	119.490,21
				53.02	Wet bodembescherming	210.989,13	61.494,19
				53.03	Energiebeleid	41.408,54	
				53.04	Omgevingsdienst	552.746,89	
				66.02	Personeelskosten	182.261,70	
				03 - Totaal		1.106.891,71	180.984,40
7.4 - Totaal						1.106.891,71	180.984,40
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	03	Leefbaarheid	57.01	Begraafplaatsen	424.738,31	693.045,28
				66.02	Personeelskosten	23.413,84	
				03 - Totaal		448.152,15	693.045,28
7.5 - Totaal						448.152,15	693.045,28

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf

Taakveld	Omschrijving taakveld	Programma	Omschrijving programma	Programma onderdeel	Omschrijving progr. onderdeel	lasten	Baten
8.1	Ruimtelijke ordening	03	Leefbaarheid	58.01	Bestemmings- en structuurplannen	247.119,01	
				58.04	Plattelandsbeleid	97.400,00	
				66.02	Personeelskosten	181.965,96	
				03 - Totaal		526.484,97	
8.1 - Totaal						526.484,97	
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	03	Leefbaarheid	62.01	Grondexploitatie	750.275,84	759.867,11
				66.02	Personeelskosten	6.123,10	
				03 - Totaal		756.398,94	759.867,11
8.2 - Totaal						756.398,94	759.867,11
8.3	Wonen en bouwen	03	Leefbaarheid	59.01	Stedelijke vernieuwing	85.385,07	
				59.03	Centrumontwikkeling Stadskanaal	134.986,59	19.000,00
				59.04	Gebiedsontwikkeling Musselkanaal	177.552,19	146.554,12
				60.01	Volkshuisvesting algemeen	45.008,82	245.598,50
				60.03	Woonconsumenten	3.555,00	
				60.04	Basisregistraties Adressen Gebouwen (BAG)	216.706,96	
				61.01	Bouw vergunningen en vrijstellingsprocedures	743.086,31	325.040,02
				66.02	Personeelskosten	590.275,29	
03 - Totaal		1.996.556,23	736.192,64				
8.3 - Totaal						1.996.556,23	736.192,64
						127.489.417,05	127.489.417,05

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf *AMT*

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

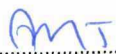
datum 21 AUG. 2020

paraaf*AMT*.....

Verantwoordingsinformatie SiSa

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf

OCW		Sisa bijlage verantwoordingsinformatie 2019 op grond van artikel 3 van de Regeling informatie verstrekking sisa - d.d. 27 januari 2020	
D8	Onderwijsachterstandenb eleid 2019-2022 (OAB) Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlijnen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)
		Aard controle R Indicatornummer: D8 / 01	Aard controle R Indicatornummer: D8 / 02
		€ 0	€ 0
		Hieronder per regel één gemeente(selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen)	Hieronder per regel één gemeente(selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen)
		Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D8 / 04	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D8 / 05
1			
2			
D9	Onderwijsachterstandenb eleid 2011-2018 (OAB) Gemeenten	Correctie besteding 2018 aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO).	Correctie besteding 2018 aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlijnen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO).
		Aard controle R Indicatornummer: D9 / 01	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 02
		€ 0	€ 0
		Hieronder per regel één gemeente(selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen)	Hieronder per regel één gemeente(selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen)
		Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D9 / 05	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D9 / 07
1			
2			
		Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid
		Bedrag	Bedrag
		Aard controle R Indicatornummer: D8 / 07	Aard controle R Indicatornummer: D8 / 07
		Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)
		Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie
		Aard controle R Indicatornummer: D9 / 04	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 04
		€ 0	€ 0
		Correctie besteding 2018 aan andere gemeenten overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid.	Correctie besteding 2018 aan andere gemeenten overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid.
		Bij een lagere besteding dient u voor het bedrag een mintekens op te nemen.	Bij een lagere besteding dient u voor het bedrag een mintekens op te nemen.
		Bedrag	Bedrag
		Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D9 / 06	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D9 / 07
1			
2			

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

lenW	E3	Subsidieregeling sanering verkeerswaa i Subsidieregeling sanering verkeerswaa i Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van rijksmiddelen	Overige bestedingen (jaar T)	Besteding (jaar T) door meewerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt	Correctie over besteding (i/m jaar T)	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van rijksmiddelen
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 01	Aard controle R Indicatornummer: E3 / 02	Aard controle R Indicatornummer: E3 / 03	Aard controle R Indicatornummer: E3 / 04	Aard controle R Indicatornummer: E3 / 05	Aard controle R Indicatornummer: E3 / 06
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
1	lenW/BSK-2016/53876		€ 119.490	Cumulatieve bestedingen ten laste van rijksmiddelen tot en met (jaar T)	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T)	Cumulatieve Kosten ProRail tot en met (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van rijksmiddelen	Correctie over besteding kosten ProRail (i/m jaar T)	Eindverantwoording ja/Nee
2	lenW/BSK-2018/245535	Kopie beschikingsnummer		Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie		
1	lenW/BSK-2016/53876		€ 0	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 07	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 09	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 10	Aard controle R Indicatornummer: E3 / 11	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 12
2	lenW/BSK-2018/245535		€ 137.340					Nee Nee

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf

SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeente deel 2019 Alle gemeenten verantwoord voor het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente 1.1 Participatiewet (PW)	Aard controle R Indicatornummer: G2/01	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente 1.1 Participatiewet (PW)	Aard controle R Indicatornummer: G2/02	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente 1.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Aard controle R Indicatornummer: G2/03	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente 1.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Aard controle R Indicatornummer: G2/04	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente 1.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Aard controle R Indicatornummer: G2/05	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente 1.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Aard controle R Indicatornummer: G2/06
			€ 12.126.259 Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente 1.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	Aard controle R Indicatornummer: G2/07	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente 1.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	Aard controle R Indicatornummer: G2/08	Besteding (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente 1.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Aard controle R Indicatornummer: G2/10	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente 1.7 Participatiewet (PW)	Aard controle R Indicatornummer: G2/11	Besteding (jaar T) aan Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente 1.7 Participatiewet (PW)	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2/12	Ja	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeente deel 2019 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004	Besteding (jaar T) algemene bijstand (exclusief Bob) Aard controle R Indicatornummer: G3/01	Aard controle R Indicatornummer: G3/02	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) Aard controle R Indicatornummer: G3/03	Aard controle R Indicatornummer: G3/04	Besteding (jaar T) aan kapitaalverzekering (exclusief Bob) (exclusief Rijk) Aard controle R Indicatornummer: G3/05	Aard controle R Indicatornummer: G3/06	Baten (jaar T) aan kapitaalverzekering (exclusief Bob) (exclusief Rijk) Aard controle R Indicatornummer: G3/07	Aard controle R Indicatornummer: G3/08	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob) Aard controle R Indicatornummer: G3/09	Aard controle R Indicatornummer: G3/10	Ja	Besteding (jaar T) Bob
			€ 154.100 Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Aard controle R Indicatornummer: G3/07	€ 0 Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 Aard controle R Indicatornummer: G3/09	€ 7.596 Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) Aard controle R Indicatornummer: G3/02	€ 20.895 Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee	€ 990.657 Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk) Aard controle R Indicatornummer: G3/03	€ 5.520 Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob) Aard controle R Indicatornummer: G3/05	€ 3.149 Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente 1.7 Participatiewet (PW)	€ 145.168 Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente 1.7 Participatiewet (PW)	€ 38.358 Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob) Aard controle R Indicatornummer: G3/05	€ 0	Ja	Besteding (jaar T) Bob

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum

21 AUG. 2020

paraaf

WWS	H4	Specifieke uitkering Sport	Omvang Rijksbijdrage (jaar T)	Projectnaam / nummer	Totale aanvraag per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen (automatisch berekend)	Verrekening (jaar T) Onroerende zaken (sportaccommodaties) per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) Roerende zaken sportbeoefening en sportstimulering per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) overige kosten per project ten laste van Rijksmiddelen
		Gemeenten	Aard controle R, Indicatornummer: H4/01	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: H4/02	Aard controle R, Indicatornummer: H4/03	Aard controle R, Indicatornummer: H4/04	Aard controle R, Indicatornummer: H4/05	Aard controle R, Indicatornummer: H4/06
		1	€ 152.641	Onr. zaken - Nieuwbouw	€ 24.200	€ 24.200	€ 0	€ 0
		2		Onr. zaken - Renovatie	€ 16.305	€ 16.305	€ 0	€ 0
		3		Onr. zaken - Onderhoud	€ 686.666	€ 686.666	€ 0	€ 0
		4		Roerende zaken - Aankoop	€ 24.593	€ 0	€ 24.593	€ 0
		5		Roerende zaken - Dienstverl. door derden	€ 125.593	€ 0	€ 125.593	€ 0
		6		Roerende zaken - Beheer en expl.	€ 78.410	€ 0	€ 78.410	€ 0
			Kopie projectnaam / nummer	Totale besteding (jaar T) per project ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening)	Percentage besteed (jaar T) per project ten opzichte van aanvraag ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening)	Toelichting	Overig (jaar T) ten opzichte van ontvangen Rijksbijdrage - automatisch ingekuld	
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: H4/07	Aard controle R, Indicatornummer: H4/08	Aard controle R, Indicatornummer: H4/09	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: H4/10	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: H4/11	
		1	Onr. zaken - Nieuwbouw	24200	15,88%	geen zekerheid btw-positie sportbedrijf	€ 813.096	
		2	Onr. zaken - Renovatie	16305	10,68%	geen zekerheid btw-positie sportbedrijf		
		3	Onr. zaken - Onderhoud	696666	456,41%	geen zekerheid btw-positie sportbedrijf		
		4	Roerende zaken - Aankoop	24563	16,09%	geen zekerheid btw-positie sportbedrijf		
		5	Roerende zaken - Dienstverl. door derden	125593	82,28%	geen zekerheid btw-positie sportbedrijf		
		6	Roerende zaken - Beheer en expl.	78410	51,37%	geen zekerheid btw-positie sportbedrijf		

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 21 AUG. 2020

paraaf

GRO	GRO2C	Verkeer en vervoer Groningen	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Welke regeling betreft het	Totale besteding in jaar T	Correctie t.o.v. jaar T-1 van verantwoorde totale besteding	Cumulatieve totale besteding tot en met jaar T	Toelichting
		SiSa tussen medeoverheden - provinciale middelen Groningen			De besteding in jaar T ten laste van zowel provinciale middelen als overige middelen	Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoordings-informatie ten laste van zowel provinciale als overige middelen	Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoordings-informatie ten laste van zowel provinciale als overige middelen	Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: GRO2C / 01	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: GRO2C / 02	Aard controle R Indicatornummer: GRO2C / 03	Aard controle R Indicatornummer: GRO2C / 04	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: GRO2C / 05	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: GRO2C / 06
1		2018-051558	2.1 Verkeer, wegen en water	€ 87.912		€ 140.469		
2								
		Kopie beschikingsnummer	De besteding in jaar T ten laste van alleen provinciale middelen	Correctie t.o.v. jaar T-1 van besteding ten laste van alleen provinciale middelen	Cumulatieve besteding tot en met jaar T ten laste van alleen provinciale middelen	Eindverantwoording Ja/Nee		
			Alleen de besteding in jaar T ten laste van alleen provinciale middelen	Als de correctie een vermeerdering is, gaat het om nog niet verantwoorde besteding ten laste van alleen provinciale middelen	Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoordings-informatie ten laste van alleen provinciale middelen	Als u kiest voor 'ja', betekent dit, dat hiervoor alle besteding is afgerond en u er de komende jaren geen besteding meer voor wilt verantwoorden		
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: GRO2C / 07	Aard controle R Indicatornummer: GRO2C / 08	Aard controle R Indicatornummer: GRO2C / 09	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: GRO2C / 10	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: GRO2C / 11	
1		2018-051558	€ 57.143		€ 91.305	Nee		
2								
GRO	GRO8C	Leefbaarheid Groningen	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Welke regeling betreft het	Totale besteding in jaar T	Correctie t.o.v. jaar T-1 van verantwoorde totale besteding	Cumulatieve totale besteding tot en met jaar T	Toelichting
		SiSa tussen medeoverheden - provinciale middelen Groningen			De besteding in jaar T ten laste van zowel provinciale middelen als overige middelen	Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoordings-informatie ten laste van zowel provinciale als overige middelen	Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoordings-informatie ten laste van zowel provinciale als overige middelen	Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: GRO8C / 01	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: GRO8C / 02	Aard controle R Indicatornummer: GRO8C / 03	Aard controle R Indicatornummer: GRO8C / 04	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: GRO8C / 05	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: GRO8C / 06
1		2019-029677	8.3 Wonen en bouwen	€ 31.882	€ 31.882	€ 31.882		
2		2016-64 510/46/A.23	8.3 Wonen en bouwen	€ 693.016	€ 1.483.070			
3		2017-092.293/45/A.6	8.1 Ruimtelijke ordening	€ 596.323	€ 1.935.994			
		Kopie beschikingsnummer	De besteding in jaar T ten laste van alleen provinciale middelen	Correctie t.o.v. jaar T-1 van besteding ten laste van alleen provinciale middelen	Cumulatieve besteding tot en met jaar T ten laste van alleen provinciale middelen	Eindverantwoording Ja/Nee		
			Alleen de besteding in jaar T ten laste van alleen provinciale middelen	Als de correctie een vermeerdering is, gaat het om nog niet verantwoorde besteding ten laste van alleen provinciale middelen	Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoordings-informatie ten laste van alleen provinciale middelen	Als u kiest voor 'ja', betekent dit, dat hiervoor alle besteding is afgerond en u er de komende jaren geen besteding meer voor wilt verantwoorden		
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: GRO8C / 07	Aard controle R Indicatornummer: GRO8C / 08	Aard controle R Indicatornummer: GRO8C / 09	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: GRO8C / 10	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: GRO8C / 11	
1		2019-029677	€ 12.753	€ 12.753	Nee			
2		2016-64 510/46/A.23	€ 209.350	€ 861.080	Nee			
3		2017-092.293/45/A.6	€ 0	€ 950.000	Nee			

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van de gemeente Stadskanaal

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van de gemeente Stadskanaal te Stadskanaal gecontroleerd.

WIJ CONTROLEERDEN	ONS OORDEEL
De jaarrekening bestaande uit: <ol style="list-style-type: none">1. het overzicht van baten en lasten over 2019; en2. de balans per 31 december 2019;3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;4. de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen; en5. de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.	<p>Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken op pagina 102 tot en met pagina 144 opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2019 als van de activa en passiva van de gemeente Stadskanaal op 31 december 2019 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).</p> <p>Naar ons oordeel zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2019 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader.</p>

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2019 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Stadskanaal zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op EUR 1.215.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2019. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de raad overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de EUR 60.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa of WNT-redenen relevant zijn.

Benadrukking van de impact van COVID-19

Wij wijzen op de toelichting opgenomen onder de “gebeurtenissen na balansdatum” in de toelichting op de jaarrekening (pagina 120 en 121) en de toelichting opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen in het jaarverslag (pagina 71) waarin het college van burgemeester en wethouders de impact van de effecten van het coronavirus (COVID-19) op de baten en lasten en de financiële positie van de gemeente heeft beschreven. Ons oordeel is niet aangepast met betrekking tot deze aangelegenheid.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- ▶ jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen;

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- ▶ met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de raad voor de jaarrekening

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het college van burgemeester en wethouders is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen.

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van burgemeester en wethouders afwegen of de financiële positie voldoende is om de gemeente in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het college van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

De raad is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol, het Controleprotocol WNT 2019, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- ▶ het identificeren en inschatten van de risico's
 - ▷ dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - ▷ dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen,
- ▶ het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- ▶ het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- ▶ het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;

- ▶ het vaststellen dat de door het college van burgemeester en wethouders gehanteerde afweging dat de gemeente in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeente haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeente de financiële risico's niet kan opvangen;
- ▶ het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- ▶ het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeente, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeente. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met de raad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Groningen, 21 augustus 2020

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

E.J. Jongsma RA
